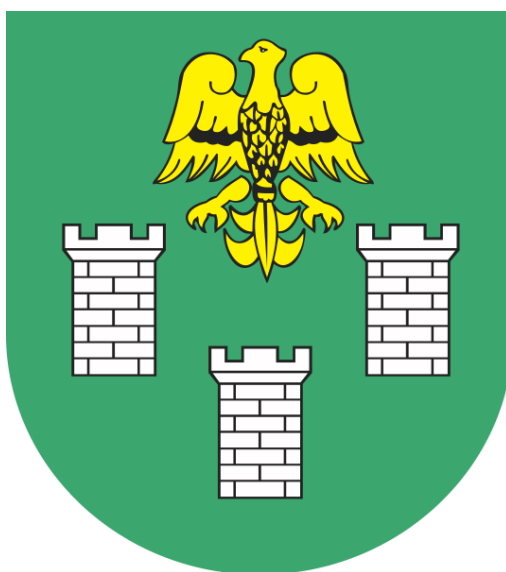

[Burmistrz Miasta i Gminy Ogrodzieniec

**Zmiana nr 1 Studium
Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Ogrodzieniec**

[TEKST JEDNOLITY Z WYRÓŻNIONYMI ZMIANAMI]¹

[ZMIANA NR 1]¹

**[Tom II
Kierunki zagospodarowania przestrzennego
gminy Ogrodzieniec**

Załącznik nr 1.2.

do uchwały Nr

Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu

z dniar.]¹

[listopad 2021 r.]¹

¹ Zmiana nr 1 studium uchwalona Uchwałą NrRady Gminy Ogrodzieniec z dniar.

**[Zmiana nr 1 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
gminy Ogrodzieniec**

**Opracowanie wykonane na zlecenie
gminy Ogrodzieniec**

przez:

Pracownia Urbanistyczno – Architektoniczna Jan Knura

ul. Korfanteo 11/3, 44-200 Rybnik

NIP 6391845726, REGON 364433725

Zespół autorski:

inż. Jan Knura – główny projektant (KT-466, KR-56)

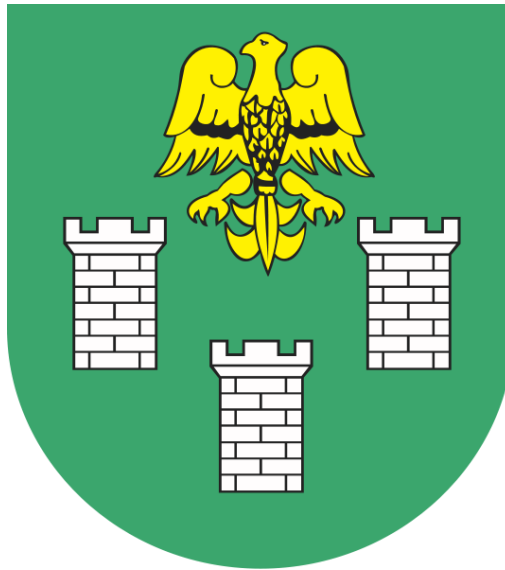
mgr inż. Malwina Włodarczyk

mgr inż. Anna Knura] ¹

¹ Zmiana nr 1 studium uchwalona Uchwałą NrRady Gminy Ogrodzieniec z dniar.

Burmistrz Miasta i Gminy Ogrodzieniec

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Ogrodzieniec

Tom II Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Ogrodzieniec

Załącznik nr 1.2.
do uchwały Nr LI / 390 / 2018
Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu
z dnia 27 marca 2018 r.

marzec 2018 r.

Zamawiający:

Burmistrz Miasta i Gminy Ogrodzieniec
Plac Wolności 25
42 - 440 Ogrodzieniec

Wykonawca:

GARD - Pracownia Urbanistyczno-Architektoniczna - mgr inż. arch. Anna Woźnicka,
ul. Traktorowa 43 lok. 2, 91-117 Łódź

Podstawa opracowania:

Umowa Nr AP.272.60.2014 zawarta w dniu 6 sierpnia 2014 r. z Gminą Ogrodzieniec

Autorzy opracowania:

mgr inż. arch. **Anna Woźnicka** - główny projektant *Studium* - uprawniona do sporządzania projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin na podstawie art. 5 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1073, z późn. zm.)

mgr **Karolina Wiśniewska**

mgr **Andrzej Dzbanek**

mgr inż. arch. **Agata Bubas**

mgr inż. **Rafał Kowalski**

mgr **Piotr Pirek**

Spis treści

1.1. Synteza i ocena uwarunkowań.....	8
1.1.1. Synteza uwarunkowań zewnętrznych	8
1.1.2. Synteza uwarunkowań wewnętrznych.....	8
1.2. Cele polityki przestrzennej	13
2. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk	17
2.1. Ogólne kierunki i zasady ochrony środowiska naturalnego	17
2.2. Kierunki i zasady ochrony przyrody na obszarach prawnie chronionych na podstawie przepisów odrębnych	19
2.2.1. Obszary Natura 2000	19
2.2.2. Pomniki przyrody	20
2.2.3. Parki krajobrazowe	20
2.3. Zasady ochrony walorów krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego	25
2.4. Zasady ochrony klimatu akustycznego.....	26
2.5. Zasady ochrony powietrza	27
2.6. Zasady ochrony zasobów wodnych i ich jakości	28
2.7. Ochrona powierzchni ziemi i gleb.....	29
2.8. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych	30
2.9. Obszary występowania surowców naturalnych, w tym obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	31
3. Obszary oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	33
3.1. Ogólne zasady ochrony dziedzictwa kulturowego	33
3.2. Elementy dziedzictwa kulturowego objęte ochroną prawną.....	34
3.2.1. Obszary i obiekty wpisane do rejestru zabytków	34
3.2.2. Obiekty wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków oraz proponowane do objęcia ochroną w projekcie Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami	34
3.2.3. Stanowiska archeologiczne.....	36
3.3. Strefy ochrony konserwatorskiej	43
3.4. Dobra kultury współczesnej oraz miejsca pamięci narodowej	48
3.5. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków znajdujących się na terenie miasta i gminy Ogrodzieniec	50
3.6. Pomniki zagłady i ich strefy ochronne	52
4. Kierunki rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Ogrodzieniec	53

4.1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego	53
4.2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy	55
4.2.1. Kierunki polityki przestrzennej	55
4.2.2. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania terenów oraz kształtowania zabudowy ...	61
4.2.3. Tereny wyłączone spod zabudowy oraz objęte ograniczeniami w możliwościach rozwoju zabudowy i zagospodarowania	66
4.3. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji oraz obszary zdegradowane	67
4.4. Obszary rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW	68
4.5. Obszary przestrzeni publicznych	68
4.6. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne	69
4.7. Obszary funkcjonalne	69
4.8. Zabezpieczenie wymogów obronności i bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa powszechnego	69
5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji	70
5.1. Transport drogowy	70
5.2. Parkowanie pojazdów	72
5.3. Komunikacja zbiorowa	73
5.4. Ścieżki rowerowe i szlaki turystyczne	73
6. Kierunki rozwoju systemów uzbrojenia technicznego	74
6.1. Gospodarka wodno-ściekowa	74
6.1.1. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w wodę	74
6.1.2. Kierunki rozwoju systemów odprowadzania ścieków sanitarnych	75
6.1.3. Kierunki rozwoju systemów odprowadzania ścieków deszczowych	76
6.2. Gospodarka energetyczna	76
6.2.1. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w energię elektryczną	76
6.2.2. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w gaz	78
6.2.3. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w ciepło	79
6.3. Gospodarka odpadami	79
6.4. Obsługa telekomunikacyjna	80
7. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	81
7.1. Rolnictwo wraz z rolną przestrzenią produkcyjną	81
7.2. Leśnictwo wraz z leśną przestrzenią produkcyjną	81

8. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego	83
8.1. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym	83
8.2. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym	83
9. Obszary wymagające sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	84
9.1. Obszary objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.....	84
9.2. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	85
9.3. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.....	85
10. Uzasadnienie i synteza ustaleń <i>Studium</i>	86
[10. Uzasadnienie i synteza ustaleń zmiany nr 1 <i>Studium</i>	88

[Spis rysunków:

- Rysunek 2 - Kierunki zagospodarowania przestrzennego - stanowiący Załącznik Nr 2.2. do uchwały Nr/...../2021 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia
- Rysunek 3 - Kierunki rozwoju systemu komunikacyjnego - stanowiący Załącznik Nr 2.3. do uchwały Nr/...../2021 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia
- Rysunek 4 - Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej - stanowiący Załącznik Nr 2.4. do uchwały Nr/...../2021 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia
- Rysunek 5 - Kierunki rozwoju mieszkalnictwa - stanowiący Załącznik Nr 2.5. do uchwały Nr/...../2021 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia
- Rysunek 6 - Kierunki ochrony krajobrazu kulturowego - stanowiący Załącznik Nr 2.6. do uchwały Nr/...../2021 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia
- Rysunek 7 - Kierunki ochrony środowiska przyrodniczego, dziedzictwa kulturowego oraz rozwoju turystyki - stanowiący Załącznik Nr 2.7. do uchwały Nr/...../2021 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia]¹

¹ Zmiana nr 1 studium uchwalona Uchwałą NrRady Gminy Ogrodzieńc z dniar.

1. Synteza uwarunkowań i cele polityki przestrzennej

1.1. Synteza i ocena uwarunkowań

Istniejące uwarunkowania, zarówno te o charakterze lokalnym jak i ponadlokalnym, mają fundamentalny wpływ na możliwe kierunki rozwoju i zmiany w sposobie zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Ogrodzieniec. Oddziaływanie poszczególnych elementów, określonych szczegółowo w części dotyczącej uwarunkowań rozwoju Miasta i Gminy Ogrodzieniec, może mieć zarówno charakter stymulujący rozwój lokalny lub też ograniczający go. Celem syntezy uwarunkowań ma być wyodrębnienie indywidualnych cech jednostki samorządowej, które mogą determinować dalsze kierunki rozwoju.

1.1.1. Synteza uwarunkowań zewnętrznych

- gmina Ogrodzieniec położona jest przy wschodniej granicy województwa śląskiego. Jest to gmina miejsko-wiejska. Jej południowa granica stanowi jednocześnie granicę województwa śląskiego i małopolskiego;
- gmina bierze udział w powiązaniach komunikacyjnych o charakterze regionalnym - przez jej obszar przebiegają dwie drogi o znaczeniu regionalnym: droga wojewódzka nr 790 (relacji Dąbrowa Górnicza - Pilica) i droga wojewódzka nr 791 (relacji Kolonia Poczesna - Zawiercie - Olkusz - Trzebinia);
- w granicach gminy znajduje się infrastruktura elektroenergetyczna o znaczeniu ponadlokalnym i regionalnym: linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 220 kV: Łośnice - Kielce, Łośnice - Koksochemia, Łośnice - Siersza oraz 110 kV: Łośnice - Ogrodzieniec; w Ogrodzieńcu znajduje się Główny Punkt Zasilania 110/15 kV - GPZ Ogrodzieniec - Józefów;
- część gminy znajduje się w zasięgu obszarów Natura 2000: „Ostoja Środkowojurajska” (PLH240009) i „Buczyny w Szypowicach i Las Niwiski” (PLH240034) oraz Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd”.

1.1.2. Synteza uwarunkowań wewnętrznych

Uwarunkowania społeczno - ekonomiczne:

- sytuacja demograficzna Miasta i Gminy Ogrodzieniec jest zbieżna z sytuacją całej Polski - zauważalna jest tendencja starzenia się społeczeństwa; w 2016 roku ujemną wartością cechuje się wskaźnik przyrostu naturalnego (-44); saldo migracji jest dodatnie (9); w przypadku utrzymywania się niekorzystnych trendów demograficznych w gminie może dojść do zjawiska braku zastępowalności pokoleń;
- w roku 2016 udział bezrobotnych zarejestrowanych w stosunku do liczby ludności znajdującej się w wieku produkcyjnym w Mieście i Gminie Ogrodzieniec kształtował się na poziomie 6,1%, wśród bezrobotnych większość stanowiły kobiety;
- w zakresie infrastruktury społecznej (szkolnictwo, opieka zdrowotna, kultura, sport, opieka socjalna) gmina Ogrodzieniec jest wyposażona w stopniu wystarczającym dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców;

- warunki mieszkaniowe w gminie ulegają poprawie, o czym świadczy wzrastająca liczba i powierzchnia mieszkań oraz stopień ich wyposażenia w takie elementy jak: przyłącze wodociągowe, ustęp splukiwany, łazienka, centralne ogrzewanie;
- na terenie gminy nie dochodzi do znacznej liczby zjawisk wyraźnie zagrażających bezpieczeństwu publicznemu;
- użytki rolne obejmują 26,2% powierzchni gminy, grunty leśne pokrywają 44,1% gminy;
- gminę cechuje znaczne rozdrobnienie gospodarstw rolnych (gospodarstwa o powierzchni do 10 ha stanowią ponad 90% wszystkich gospodarstw) oraz dominacja upraw zbóż oraz hodowli trzody chlewnej i drobiu;
- przez wzgląd na występowanie znacznych powierzchni gruntów leśnych oraz niewielkiego udziału gleb o wysokiej przydatności rolniczej, w gminie pojawia się konieczność dążenia do wielofunkcyjnego rozwoju obszaru wiejskiego;
- głównym centrum usługowym jest miasto Ogrodzieniec, istotne znaczenie ma również miejscowość Podzamcze;
- działalność przemysłowa na terenie gminy Ogrodzieniec jest związana głównie z niewielką wytwórczością, do największych zakładów zaliczają się: Odlewnia Żeliwa, Oddział „Bruk-Bet” S.A. oraz Produkcja Wyrobów Betonowych AWBUD S.A., Spa-Met, Kris-Met, Industrie Lisa;
- Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2016 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie katowickiej specjalnej strefy ekonomicznej, 10,6 ha dawnej kopalni „Wiek” zostało włączonych do Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej;
- ponad 90% gruntów miasta Ogrodzieniec stanowi własność prywatną.

Uwarunkowania środowiska przyrodniczego:

- gmina Ogrodzieniec położona jest w rejonie wyżynnym, lokalna rzeźba terenu jest zróżnicowana, w zachodniej części występują tereny bardziej równinne, w pozostałe natomiast tereny o urozmaiconej rzeźbie z charakterystycznymi, skalnymi ostańcami;
- gmina nie jest wyraźnie zróżnicowana pod względem mezoklimatycznym, specyficzne mikroklimaty występują jednak na terenach jurajskich o urozmaiconej rzeźbie;
- obszar gminy, w związku z niewielką ilością cieków powierzchniowych oraz występowaniem zjawisk krasowych, charakteryzuje się deficytem wód podziemnych; oprócz źródłowych odcinków niewielkich cieków (Czarna Przemsza, Potok Ogrodzieniecki, Maślenica), występują wywierzyska krasowe, zbiorniki antropogeniczne, tereny podmokłe (rejon Józefowa), rowy melioracyjne;
- w obszarze gminy występuje kilka poziomów wodonośnych (czwartorzędowy, kredowy, jurajski, triasowy i dewoński), z których znaczenie użytkowe mają tylko poziomy kredowy i jurajski;
- na terenie gminy funkcjonuje sześć ujęć wód podziemnych, zlokalizowanych w: Ogrodzieńcu (ul. Kościuszki 1 i 73), Kielkowicach, Mokrusie, Podzamczu i Ryczowie;

- na terenie gminy swój zasięg mają dwa główne zbiorniki wód podziemnych: triasowy GZWP nr 454 „Olkusz-Zawiercie” i górnourajski GZWP nr 326 „Częstochowa (Wschód)”;
- występującymi w gminie kopalinami są: kruszywa naturalne, piaski kwarcowe, surowce ilaste, wapienie i margle oraz rudy cynku i ołowiu; w przeszłości prowadzona była działalność wydobywcza na kilku złożach, obecnie jednak eksploatowane jest jedynie złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej „Ogrodzieniec I i II”;
- lokalne warunki glebowe wskazują na dominację gleb bielcowych i pseudobielcowych, pod względem bonitacyjnym przeważają gleby klas V i VI, najlepsze gleby należą do III klasy;
- gmina cechuje się bogactwem świata roślin i zwierząt, występują tu gatunki chronione;
- stan powietrza atmosferycznego w gminie uznaje się za dobry, na warunki aerosanitarne wpływ wywierają zanieczyszczenia wytwarzane na terenie gminy (m.in. niska emisja z indywidualnych palenisk, emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych), jak również zanieczyszczenia napływające z sąsiednich regionów (głównie z Górnego Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego oraz aglomeracji krakowskiej);
- uciążliwości akustyczne mogą być odczuwalne w sąsiedztwie dróg wojewódzkich, zakładów przemysłowych oraz w otoczeniu niektórych obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej;
- urządzeniami potencjalnie mogącymi emitować wzmożone promieniowanie elektromagnetyczną są napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokich napięć, stacja elektroenergetyczna GPZ Ogrodzieniec - Józefów;
- w granicach gminy nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, udokumentowane obszary osuwania się mas ziemnych ani kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla;
- występującymi w gminie formami ochrony przyrody są: Park Krajobrazowy „Orlich Gniazd” z otuliną o statusie obszaru chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000 - „Ostoja Środkowourajska” (PLH240009) i „Buczyny w Szypowicach i Las Niwiski” (PLH240034) oraz pomnik przyrody „Zespół źródeł rzeki Centurii”.

Uwarunkowania środowiska kulturowego:

- w gminie znajdują się 4 obiekty, które zostały wpisane do rejestru zabytków nieruchomych, są to ruiny Zamku Ogrodzienieckiego w Podzamczu oraz trzy obiekty sakralne: renesansowa kaplica w Podzamczu, kościół p.w. Przemienienia Pańskiego w Ogrodzieńcu i kościół p.w. św. Jakuba w Gieble;
- na terenie gminy znajduje się 149 stanowisk archeologicznych, żadne z nich nie zostało wpisane do rejestru zabytków;
- na obszarze Góry Birów w Podzamczu istnieje rekonstrukcja średniowiecznego grodziska, która została zbudowana w oparciu o badania archeologiczne na tym terenie;

- w gminie występują miejsca pamięci narodowej (pomniki, mogiły, tablice upamiętniające);
- gmina Ogrodzieniec posiada Gminną Ewidencję Zabytków oraz projekt Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami.

Uwarunkowania wynikające ze stanu systemu komunikacyjnego:

- zewnętrzny układ komunikacyjny gminy stanowią dwie drogi wojewódzkie: nr 790 i nr 791;
- podstawowy układ komunikacyjny stanowi trzynaście dróg powiatowych o numerach: 1708S, 1721S, 1722S, 1723S, 1724S, 1725S, 1726S, 1727S, 1729S, 1730S, 1737S, 1738S, 1744S;
- uzupełniający, wewnętrzny układ komunikacyjny gminy można określić jako wystarczający; choć prawie 40% dróg gminnych nie posiada nawierzchni trwale utwardzonej;
- pasażerska komunikacja publiczna prowadzona jest przez ZKM w Zawierciu oraz przewozy prywatne i obsługuje ważniejsze ciągi drogowe; w gminie funkcjonuje 40 przystanków komunikacyjnych;
- w przestrzeni gminy funkcjonują cztery turystyczne szlaki rowerowe.

Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów infrastruktury technicznej:

- w zasięgu sieci wodociągowej znajduje się ponad 95% mieszkańców gminy;
- podstawę zaopatrzenia w wodę stanowi 6 ujęć wód podziemnych, znajdujących się w Ogrodzieńcu, Kielkowicach, Mokrusie, Podzamczu i Ryczowie;
- część obszaru gminy Ogrodzieniec została skanalizowana, dotyczy to jednak wyłącznie miasta Ogrodzieniec; podłączenie do sieci kanalizacyjnej posiada 66% mieszkańców miasta, tj. niemal 31% mieszkańców gminy;
- na obszarach nie posiadających podłączenia do zbiorczego systemu kanalizacyjnego ścieki gromadzone są w podziemnych zbiornikach asenizacyjnych, pojawiają się też przydomowe oczyszczalnie ścieków;
- zasilanie gminy Ogrodzieniec w energię elektryczną odbywa się z Głównych Punktów Zasilania (GPZ) „Kądziałów”, „Zuzanka”, „Łazy”, i „Ogrodzieniec”, za pomocą sieci elektroenergetycznej średniego napięcia (SN) i niskiego napięcia (nN);
- przez obszar gminy przebiegają linie elektroenergetyczne wysokich napięć: Elektrownia Siersza - GPZ Łośnice (przez zachodnią część gminy), Elektrownia Siersza - GPZ Łośnice (przez centralną część gminy), Elektrownia Różki - GPZ Łośnice (przez wschodnią i centralną część gminy) oraz 110kV (GPZ Łośnice - GPZ Ogrodzieniec), wokół których obowiązują strefy ochronne;
- gmina Ogrodzieniec jest zasilana w gaz przewodowy z gazociągu gazu średnioprężnego $\Phi 350 - 0,4$ MPa relacji Zawiercie - Nowa Huta, dostęp do sieci gazowej posiada ponad 90% ludności;

- zaopatrzenie w ciepło odbywa się w większości za pomocą indywidualnych systemów grzewczych, które opierają się na różnorodnych paliwach;
- w gminie funkcjonuje punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK) w Ogrodzieńcu;
- na terenie gminy, w Ogrodzieńcu i Podzamczu, zlokalizowane jest pięć masztów stacji bazowych telefonii komórkowej.

Uwarunkowania przestrzenne:

- na aktualny układ osadniczy gminy Ogrodzieniec składa się miasto Ogrodzieniec oraz 12 wsi skupionych w 10 sołectwach;
- elementem istotnie wpływającym na rozwój struktury osadniczej jest ukształtowany układ komunikacyjny. Przez obszar gminy przebiegają dwie drogi wojewódzkie: nr 791 (Wanaty - Zawiercie - Ogrodzieniec - Kraków) oraz nr 790 (Dąbrowa Górnicza - Ogrodzieniec - Pilica). Gmina jest pokryta gęstą siecią dróg lokalnych, w skład których wchodzi drogi powiatowe i gminne. Zabudowa poszczególnych miejscowości rozwija się wzdłuż dróg różnej kategorii;
- gmina Ogrodzieniec, należy do obszarów bardzo atrakcyjnych pod względem osadniczym. Wynika to m.in. z położenia w niedalekiej odległości od dwóch głównych aglomeracji polskich Krakowa (60 km) i Katowic (55 km), wysokiej wartości krajobrazu związanej z położeniem na obszarach jurajskich, obecności zabytków skali europejskiej oraz walorów środowiska przyrodniczego;
- w granicach gminy zachowały się, w różnym stopniu czytelności, ruralistyczne układy przestrzenne wsi: Giebło, Mokrus, Ryczów oraz Kiełkowice Stare - o ulicowym układzie, z historycznymi centrami wiejskimi. Podzamcze, o szczególnych warunkach rozwoju (w oparciu o zamek i historyczne centrum - obecnie plac Jurajski), charakterem zabudowy nie odbiega od sąsiednich miejscowości, kształtując ją wzdłuż bardziej rozbudowanej sieci ulicznej. Pozostałe zespoły wiejskie o strukturach przestrzennych opartych między innymi na podziałach komasacyjnych i parcelacjach - z końca XIX wieku i I połowy XX wieku, powstawały również na bazie przysiółków (Markowizna) i zespołów folwarcznych, wykształcając uporządkowane przestrzenie układy regularnych ulicówek, obustronnie obudowanych ciągami zabudowy wzdłuż dróg i przecznic;
- lokalnym ośrodkiem w gminie jest miasto Ogrodzieniec, które skupia usługi z zakresu administracji, oświaty, kultury, służby zdrowia i handlu, pozwalające na zaspokajanie podstawowych potrzeb mieszkańców gminy. Bliskie sąsiedztwo Zawiercia wpływa na ograniczenie rozwoju wielu znaczących funkcji, głównie kulturalnych, handlowych i usługowych. Działalność przemysłowa jest obecnie w niskim stopniu obecna w przestrzeni gminy Ogrodzieniec.
- wsie położone wzdłuż dróg wojewódzkich (Fugasówka, Podzamcze) utraciły wiejski charakter przestrzenny na rzecz struktur podmiejskich, często nieuformowanym, o bardzo wysokim udziale zabudowy rozproszonej.

- obecnie zabudowa w gminie Ogrodzieniec przyjmuje głównie formę zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej oraz letniskowej (południowy obszar gminy). Duże zainteresowanie regionem Jurajskim wywołuje wzrost zapotrzebowania na obiekty takie, jak gospodarstwa agroturystyczne i obiekty rekreacyjne;
- problemem w skali lokalnej jest brak czytelnych centrów wsi w przypadku Fugasówki, Markowizny, Giebla Kolonii, Kiełkowic, Ryczowa Kolonii, Żelazka i Śrubarni, które oferowałyby mieszkańcom, zwłaszcza przy tak znacznej rozbudowie jednostek, ofertę przestrzeni publicznej oraz usług publicznych i komercyjnych;
- w gminie występuje bardzo wyraźne zagrożenie stopniowej utraty wartości krajobrazowych. Eksploatacyjne podejście do przyrodniczo - krajobrazowych zasobów środowiska powoduje powstawanie chaosu przestrzennego, który dodatkowo spotęgowany jest przez różnorodność form architektonicznych nowopowstającej zabudowy. Powszechnym i negatywnym zjawiskiem jest wprowadzenie zabudowy, lub przeskalowanych pojedynczych obiektów na eksponowane miejsca w krajobrazie (np. wzgórza i sąsiedztwo ostańców skalnych). Problem ten jest szczególnie zauważalny w sołectwach Podzamcze, Ryczów, Ryczów Kolonia oraz Żelazko - Śrubarnia;
- cały obszar miasta i gminy pokryty jest obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego;
- [Zgodnie z opracowanym na potrzeby zmiany nr 1 studium dokumentem pn. „Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne, prognoza demograficzna oraz bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę w gminie Ogrodzieniec”, maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, w podziale na funkcje zabudowy, nie przekracza sumy powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy.]¹

1.2. Cele polityki przestrzennej

Polityka przestrzenna i działania z nią związane odgrywają istotną rolę w polityce szerokokorozumianego rozwoju. W celu osiągnięcia jak najbardziej racjonalnego stanu gospodarowania przestrzenią konieczne jest realizowanie przez samorządy w równej mierze zadań ekonomicznych, społecznych i ekologicznych. Polityka przestrzenna ma za zadane stwarzać warunki rozwojowe zgodne z obranymi zasadami. Fundamentalną zasadą uwzględnianą w lokalnej polityce przestrzennej jest trwały i zrównoważony rozwój, który to jest wskazany jako jedna z podstaw funkcjonowania państwa Polskiego - art. 5 Konstytucji RP: *Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.* Uszczegółowiona definicja zrównoważonego rozwoju została zawarta w art. 3 pkt. 50 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017r. poz. 519, z późn. zm.), jako: (...) *taki rozwój społeczno - gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb*

¹ Zmiana nr 1 studium uchwalona Uchwałą NrRady Gminy Ogrodzieniec z dniar.

poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, podstawą kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego winien być ład przestrzenny, definiowany jako *takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno - gospodarcze, kulturowe oraz kompozycyjno - estetyczne.*

Mając na uwadze powyższe, oraz uwzględniając problemy i uwarunkowania rozwoju gminy Ogrodzieniec, stwierdza się, iż celem głównym, prowadzonej w oparciu o *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego*, polityki przestrzennej gminy Ogrodzieniec jest:

WIELOFUNKCYJNY, ZGODNY Z ZASADAMI ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU I KSZTAŁTOWANIA ŁADU PRZESTRZENNEGO, ROZWÓJ MIASTA I GMINY OGRODZIENIEC, MAJĄCY NA CELU ZASPOKOJENIE POTRZEB MIESZKAŃCÓW I INWESTORÓW ORAZ JEDNOCZESNE ZACHOWANIE DBAŁOŚCI O LOKALNE WALORY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KULTUROWEGO

Kierując się tak zdefiniowanym celem nadrzędnym oraz mając na uwadze określone w części pierwszej *Studium - Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy Ogrodzieniec*, określono grupy celów szczegółowych, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia głównego założenia lokalnej polityki przestrzennej.

Cele związane z kształtowaniem przestrzeni:

- aktywizacja i podniesienie jakości przestrzeni miejscowości Ogrodzieniec i Podzamcze jako wizytówki gminy;
- zapewnienie możliwości harmonijnego rozwoju poszczególnym jednostkom osadniczym proporcjonalnego do potrzeb rozwoju przy uwzględnieniu lokalnych walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego;
- kształtowanie terenów rekreacyjnych w oparciu o istniejące zasoby środowiska przyrodniczego i kulturowego przy jednoczesnym przeciwdziałaniu degradacji tych zasobów;
- dążenie do ograniczenia rozpraszania zabudowy;
- ochrona elementów dziedzictwa kulturowego oraz obszarów wartościowych pod względem krajobrazowym, przy jednoczesnym stworzeniu warunków do rozwoju turystyki w gminie, w szczególności w miejscowościach Podzamcze i Ryczów.

Cele związane z kształtowaniem środowiska przyrodniczego i kulturowego:

- dążenie do racjonalnego korzystania z zasobów środowiska przyrodniczego oraz zachowania i poprawy jakości poszczególnych jego komponentów;
- zachowanie wolnymi od zabudowy i zainwestowania terenów wysoce atrakcyjnych pod względem przyrodniczym;
- ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych;
- powiększenie zasobów leśnych gminy i ochrona leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej;
- dążenie do udostępnienia lokalnych zasobów przyrodniczo - krajobrazowych dla różnorodnych form rekreacji i turystyki;
- dążenie do zachowania walorów środowiska kulturowego gminy oraz zapewnienie możliwości odpowiedniej ich ekspozycji;
- zachowanie oraz rehabilitacja wiejskiego krajobrazu kulturowego (osadniczego) przy uwzględnieniu wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich.

Cele związane z rozwojem społeczno - gospodarczym:

- zapewnienie mieszkańcom dogodnych warunków życia;
- zapewnienie odpowiedniego standardu dostępu do usług publicznych oraz usług komercyjnych i handlu;
- zapewnienie optymalnego wyposażenia gminy w infrastrukturę techniczną, w tym w szczególności terenów zainwestowanych i przeznaczonych do zainwestowania;
- wprowadzenie mechanizmów budowy tożsamości lokalnej, między innymi poprzez wyznaczenie i urządzenie obszarów przestrzeni publicznej;
- stwarzanie warunków dla rozwoju pozarolniczej działalności gospodarczej (np. rekreacja indywidualna, turystyka i rekreacja, gospodarstwa agroturystyczne, działalność usługowa, działalność produkcyjna) przy jednoczesnej minimalizacji presji na walory środowiska przyrodniczego;
- rozwój rolnictwa w dwóch kierunkach: intensyfikacja i wzrost produktywności połączona z powiększaniem struktury obszarowej gospodarstw przy jednoczesnym kształtowaniu się gospodarstw specjalistycznych oraz ekologizacja rolnictwa związana z wykształceniem się niewielkich gospodarstw zajmujących się ekologiczną produkcją rolną;
- ograniczenie szkód w środowisku spowodowanych działalnością wydobywczą, rekultywacja terenów zdegradowanych w wyniku eksploatacji surowców oraz składowania odpadów azbestowych;
- rozwój odnawialnych źródeł energii;
- rozwój działalności wytwórczej i usługowej wykorzystujące nowoczesne technologie i innowacje na terenach KSSE w Ogrodzieńcu.

Osiągnięcie głównego celu polityki przestrzennej gminy Ogrodzieniec, opartego na zasadzie zrównoważonego rozwoju i kształtowania ładu przestrzennego, będzie możliwe w sytuacji, gdy realizowane będą cele szczegółowe ze wszystkich powyższych grup. Między tak wyznaczonymi grupami zachodzą wzajemne interakcje, dlatego nieuwzględnienie którejs z nich w lokalnej polityce przestrzennej, w dłuższej perspektywie może doprowadzić do zachwiania stanu ładu przestrzennego oraz naruszenia zasad zrównoważonego rozwoju.

2. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

Analiza cech i jakości środowiska przyrodniczego, przeprowadzona w rozdziale 4 w części *Uwarunkowania środowiska przyrodniczego Miasta i Gminy Ogrodzieniec*, wskazuje, iż obszar podlegający opracowaniu cechuje się niewielkim stopniem przekształcenia naturalnego środowiska przyrodniczego oraz wysokimi, różnorodnymi walorami przyrodniczo - krajobrazowymi. Do terenów wysoce wartościowych pod względem przyrodniczym zaliczono obszary objęte formami ochrony przyrody, tereny leśne, tereny w dolinach rzek, stawy, oczka wodne, obszary podmokłe i bagienne, jaskinie i ostańce skalne. Tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej (pola uprawne, sady, łąki i pastwiska) cechują się umiarkowanymi wartościami przyrodniczymi.

W celu zachowania wszystkich wartościowych elementów środowiska naturalnego, przyrody oraz krajobrazu kulturowego określono kierunki i zasady ich ochrony. Na terenie gminy nie występują uzdrowiska, w związku z czym nie ustanawia się zasad ochrony uzdrowisk.

W pierwszej kolejności wskazano ogólne kierunki, odnoszące się do całego terenu gminy, by następnie wskazać kierunki szczegółowe, odnoszące się do poszczególnych elementów środowiska, terenów oraz form ochrony.

2.1. Ogólne kierunki i zasady ochrony środowiska naturalnego

Podstawą do określania kierunków ochrony środowiska przyrodniczego jest zasada zrównoważonego i trwałego rozwoju wskazująca na konieczność określania kierunków zagospodarowania pozwalających na zachowanie zasobów środowiska przyrodniczego, przy jednoczesnym racjonalnym wykorzystaniu jego walorów. Nadrzędnym celem środowiskowym polityki przestrzennej Miasta i Gminy Ogrodzieniec jest *zapewnienie wysokiej jakości środowiska naturalnego na terenie gminy Ogrodzieniec*.² Cel ten zawiera się w nadrzędnym celu polityki ekologicznej powiatu zawierciańskiego: *Rozwój gospodarczy Powiatu przy zachowaniu i poprawie stanu środowiska naturalnego*.³ Cele środowiskowe lokalnej polityki przestrzennej będą realizowane poprzez:

- wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie poszanowania przyrody, w tym głównie w zakresie przestrzegania zasad ingerencji w sferę przyrodniczą parku krajobrazowego i jego otuliny oraz obszarów NATURA 2000,
- zachowanie i zwiększenie istniejących zasobów leśnych,
- racjonalne wykorzystywanie zasobów glebowych,
- zrównoważoną gospodarkę zasobami naturalnymi,
- przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizację ich wykorzystania,

² *Program ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Ogrodzieniec na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy do 2019*, Urząd Miasta i Gminy Ogrodzieniec, styczeń 2012 r.

³ *Program ochrony środowiska dla Powiatu Zawierciańskiego na lata 2012-2015*, Starostwo Powiatowe, wrzesień 2011 r.

- kontynuację działań związanych z poprawą jakości powietrza oraz ograniczanie zużycia energii i wzrost wykorzystania energii z odnawialnych źródeł,
- minimalizację ilości powstających odpadów, wzrost wtórnego wykorzystania i ograniczenie składowania pozostałych odpadów,
- sukcesywne usuwanie wyrobów zawierających azbest,
- zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców i środowiska poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów,
- ochronę przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych,
- utrzymywanie niskiego poziomu ryzyka wystąpienia zagrożenia dla środowiska wynikającego z transportu materiałów niebezpiecznych
- poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych i budynków prywatnych
- wdrożenie Odnawialnych Źródeł Energii do produkcji energii elektrycznej i energii cieplnej.

Dla terenów cennych przyrodniczo wskazanych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ jako obszar funkcjonalny kształtowania potencjału rozwojowego wprowadza się zasady:

- utrzymania aktualnego użytkowania na terenach o wysokich walorach przyrodniczych, których zasoby są uzależnione od prowadzonej ekstensywnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybnej i mają istotne znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej;
- wzmacniania funkcji przyrodniczej korytarzy ekologicznych poprzez ograniczanie ich zainwestowania, usuwanie istniejących barier oraz kształtowanie struktur przestrzennych sprzyjających migracji gatunków;
- zachowania ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej przyrodniczych obszarów prawnie chronionych i korytarzy ekologicznych w tym w obszarze dolin rzecznych.

Dla terenów które objęte są ponadregionalnymi regionalnymi ostojami przyrody wprowadza się następujące zalecenia:

- wykluczenie lokalizacji nowej zabudowy w otoczeniu źródła Centurii;
- w otoczeniu źródła Centurii wykluczenie lokalizacji przedsięwzięć, które mogłyby skutkować obniżeniem poziomu wód gruntowych;
- wykluczenie lokalizacji przedsięwzięć, które mogłyby skutkować zwiększoną emisją zanieczyszczeń do wód lub powietrza;
- w miejscach występowania odsłoneń skalnych ograniczenie udostępniania turystycznego, w tym turystyki wspinaczkowej jedynie do wyznaczonych szlaków;
- zachowanie terenów leśnych i utrzymanie drzewostanów wielopiętrowych;
- wykluczenie możliwości celowych zalesień gruntów rolnych poza granicą rolno-leśną oraz w otoczeniu ostańców skalnych;
- zachowanie powierzchni leśnej i prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej;
- zachowanie skarpi piaskowych;

- ograniczenie penetracji zimowisk nietoperzy przez ludzi;
- utrzymanie użytków zielonych (koszenie/wypas)

2.2. Kierunki i zasady ochrony przyrody na obszarach prawnie chronionych na podstawie przepisów odrębnych

Ochrona wartości przyrodniczych i krajobrazowych jest realizowana poprzez objęcie określonych obszarów i obiektów ochroną prawną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 142). Formami ochrony przyrody, występującymi w granicach Miasta i Gminy Ogrodzieniec, są: Obszary Natura 2000 - „Ostoja Środkowojurajska” (PLH240009) i „Buczyny w Szypowicach i Las Niwiski” (PLH240034), Park Krajobrazowy „Orlich Gniazd” wraz z otuliną o statusie obszaru chronionego krajobrazu oraz pomnik przyrody - Zespół źródeł rzeki Centurii.

2.2.1. Obszary Natura 2000

Na terenie Miasta i Gminy Ogrodzieniec swój zasięg mają dwa Obszary Natura 2000: „Ostoja Środkowojurajska” (kod PLH240009) i „Buczyny w Szypowicach i Las Niwiski” (kod PLH240034).

Szczegółowe zasady zagospodarowania na terenach Natura 2000 określa ustawa o ochronie przyrody oraz indywidualne zapisy dla każdego z obszarów zawarte w planach zadań ochronnych, ustanawianych w drodze zarządzenia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz w planach ochrony ustanawianych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego ds. środowiska. Plany zadań ochronnych oraz plany ochrony zawierają ustalenia konieczne do uwzględnienia w projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dla obszarów Natura 2000 „Ostoja Środkowojurajska” (kod PLH240009) i „Buczyny w Szypowicach i Las Niwiski” (kod PLH240034), nie zostały jeszcze ustanowione plany zadań ochronnych.

Na obszarach Natura 2000 zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności mogących:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Powoduje to konieczność każdorazowego poddawania projektowanych przedsięwzięć i projektowanych dokumentów strategicznych procedurze oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z przepisami odrębnymi.⁴

⁴ zasady postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko określone są w *ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405, z późn. zm.).

Należy podkreślić, że projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy uzgodnić z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w zakresie ich ustaleń, które mogłyby znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000.

Na terenie gminy nie planuje się utworzenia nowych obszarów Natura 2000.

2.2.2. Pomniki przyrody

Na terenie Miasta i Gminy Ogrodzieniec znajduje się jeden pomnik przyrody: zespół źródeł rzeki Centurii o powierzchni 1,23 ha.

Szczegółowe zasady ochrony oraz możliwości zagospodarowania w obrębie pomnika przyrody określa Ustawa o ochronie przyrody oraz Rozporządzenie Nr 22/2004 Wojewody Śląskiego z dnia 3 czerwca 2004 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody skupienia tworów przyrody nieożywionej - zespół źródeł rzeki Centurii, zlokalizowany na powierzchni 1,23 ha w miejscowości Ogrodzieniec (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2004 r. Nr 50, poz. 1580).

Obecnie gmina nie planuje utworzenia nowych pomników przyrody.

2.2.3. Parki krajobrazowe

Na terenie Miasta i Gminy Ogrodzieniec swój zasięg ma Park Krajobrazowy „Orlich Gniazd” wraz z otuliną o statusie obszaru chronionego krajobrazu. Ogólne zasady ochrony i zagospodarowania terenów w obrębie parków krajobrazowych określa Ustawa o ochronie przyrody. Park Krajobrazowy „Orlich Gniazd” został powołany uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach nr 111/11/80 z dnia 20 czerwca 1980 roku. Szczegółowe zasady ochrony i zagospodarowania terenu parku zostały ustalone w Rozporządzeniu Nr 18/06 Wojewody Śląskiego z dnia 18 kwietnia 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd” oraz w planie ochrony Parku Krajobrazowego wydanym Uchwałą nr IV/48/2/2014 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 10 marca 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2014 r., poz. 1763).

Według Planu ochrony Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd” obszary położone w Gminie Ogrodzieniec są objęte następującymi strefami:

1) Strefą I - przyrodniczą, w ramach, której wyznacza się następujące podstrefy funkcjonalne:

a) Podstrefę IA - obszary o wysokich walorach przyrodniczych (zasięgiem odpowiadającą Podobszarowi działań ochronnych 2A) - obejmujący okolice źródeł Centurii;

b) Podstrefę IB - obszary atrakcyjne turystycznie - rejon nagromadzenia walorów przyrodniczych i krajobrazowych charakterystycznych dla obszaru Parku (zasięgiem odpowiadającą Podobszarowi działań ochronnych 2B) - tereny leśne w północnym Podzamczu i otoczeniu Góry Birów, obszary leśne w północnej części sołectwa Giebło Kolonia, tereny rolne i leśne w sołectwach Ryczów, Ryczów Kolonia, Żelazko-Śrubarnia;

2) Strefą II - zachowania powiązań przyrodniczych i krajobrazowych, w ramach której wyznacza się następujące podstrefy funkcjonalne:

a) Podstrefą IIA - obszary o wysokich walorach krajobrazowych (zasięgiem odpowiadającą obszarowi działań ochronnych nr 3) - obejmującą tereny rolne pomiędzy Podzamczem, a Kiełkowicami oraz tereny rolne we wschodniej części Ryczowa Kolonii;

b) Podstrefę IIB - obszary o pośrednich wartościach przyrodniczych i krajobrazowych, rejon poszukiwania rozwiązań w zakresie harmonizowania rozwoju obszaru (zasięgiem odpowiadającą Podobszarowi działań ochronnych 4A) - obejmującą obszary zurbanizowane wsi Kolonia Giebło, Kielkowice, Podzamcze, Ryczów, Ryczów Kolonia, Żelazko i Śrubarnia oraz tereny leśne w południowym obszarze Ogrodzieńca.

Zasięg stref przedstawiono na rysunku nr 2 *Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego* oraz rysunku nr 6 *Kierunki ochrony krajobrazu kulturowego*.

Plan ochrony Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd wskazuje następujące kierunki i rozwiązania planistyczne:

"3. W celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych w Podstrefie IA:

1) Nakazuje się stosowanie rozwiązań planistycznych przewidujących:

- a) zachowawczą ochronę walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych,*
- b) określenie terenów rolnych z zakazem zabudowy,*
- c) utrzymanie i odtwarzanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych,*

2) Zakazuje się stosowania rozwiązań planistycznych:

- a) dopuszczających budowę i rozbudowę obiektów kubaturowych,*
- b) dopuszczających realizowanie zabudowy zagrodowej poza działkami siedliskowymi wyznaczonymi w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w momencie wejścia w życie Planu,*
- c) dopuszczających prowadzenie linii napowietrznych energetycznych i telekomunikacyjnych przez tereny leśne i zespoły skałkowe,*
- d) związanych z lokalizowaniem nowych dróg publicznych (z zastrzeżeniem pkt. i, j),*
- e) związanych z lokalizowaniem obiektów obsługi ruchu turystycznego,*
- f) związanych z lokalizowaniem obiektów sportowych i rekreacyjnych (związanych z aktywnym wypoczynkiem),*
- g) związanych z lokalizowaniem parkingów,*
- h) związanych z lokalizowaniem obiektów stanowiących dominantę oraz obiektów nie nawiązujących do tradycji lokalnych i cech charakterystycznych dla zabudowy miejscowej,*
- i) związanych z lokalizowaniem inwestycji infrastrukturalnych o znaczeniu ponadlokalnym z wyłączeniem inwestycji liniowych, których z przyczyn technicznych nie można realizować poza podstrefą,*
- j) związanych z lokalizowaniem inwestycji infrastrukturalnych o znaczeniu lokalnym lub ich elementów, dla których istnieją możliwości lokalizacyjne poza Podstrefą,*
- k) dopuszczających zalesianie łąk, pól i nieużytków poza granicą rolno – leśną,*
- l) dopuszczających wydobywanie kopalin,*
- m) dopuszczających organizowanie imprez masowych,*

- n) związanych z lokalizowaniem miejsc składowania i unieszkodliwiania odpadów,
- o) dopuszczających zagospodarowanie rekreacyjno-turystyczne zagrażające właściwemu stanowi gatunków i siedlisk przyrodniczych.

3) Dopuszcza się stosowanie innych rozwiązań planistycznych, niż określone w pkt 1 i 2, w szczególności przewidujących:

- a) lokalizację liniowych inwestycji infrastrukturalnych o znaczeniu lokalnym lub ich elementy, dla których nie istnieją możliwości lokalizacji poza Podstrefą,
- b) lokalizację liniowych inwestycji infrastrukturalnych o znaczeniu ponadlokalnym, których z przyczyn technicznych nie można realizować poza Podstrefą,
- c) lokalizację ekstensywnego zagospodarowania rekreacyjno - turystycznego niezagrażające właściwemu stanowi gatunków i siedlisk przyrodniczych, takiego jak: ścieżki spacerowe, rowerowe, hippiczne, ścieżki dydaktyczne i edukacyjne, punkty widokowe, postojowe itp.
- d) realizację zabudowy zagrodowej na działkach siedliskowych wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w momencie wejścia w życie Planu.

4. W celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych w Podstrefie IB:

1) Nakazuje się stosowanie rozwiązań planistycznych przewidujących:

- a) ochronę walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych,
- b) określenie terenów rolnych z zakazem zabudowy,
- c) utrzymanie i odtworzenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych,

2) Zakazuje się stosowania rozwiązań planistycznych:

- a) dopuszczających budowę obiektów kubaturowych, w tym także zabudowy zagrodowej,
- b) dopuszczających rozbudowę istniejących obiektów kubaturowych, a także zmiany sposobu użytkowania tych obiektów i ich otoczenia w sposób odbiegający od zasad ochrony przyjętych dla tej Podstrefy,
- c) dopuszczających prowadzenie linii napowietrznych energetycznych i telekomunikacyjnych przez tereny rezerwatów, tereny leśne i zespoły skałkowe,
- d) związanych z lokalizowaniem nowych dróg publicznych (z zastrzeżeniem pkt. j),
- e) związanych z lokalizowaniem parkingów, z wyłączeniem wskazanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obrzeży Podstrefy i bezpośredniego sąsiedztwa istniejących dróg publicznych,
- f) związanych z lokalizowaniem kubaturowych obiektów obsługi ruchu turystycznego,
- g) związanych z lokalizowaniem obiektów sportowych,
- h) związanych z lokalizowaniem obiektów stanowiących dominantę oraz obiektów nie nawiązujących do tradycji lokalnych i cech charakterystycznych dla zabudowy miejscowej,

- i) związanych z lokalizowaniem inwestycji infrastrukturalnych o znaczeniu ponadlokalnym,
- j) związanych z lokalizowaniem inwestycji infrastrukturalnych o znaczeniu lokalnym lub ich elementów, dla których istnieją możliwości lokalizacyjne poza Podstrefą,
- k) dopuszczających wydobywanie kopalin,
- l) dopuszczających organizowanie imprez masowych
- m) związanych z lokalizowaniem miejsc składowania i unieszkodliwiania odpadów,
- n) dopuszczających zagospodarowanie rekreacyjno-turystyczne zagrażające właściwemu stanowi gatunków i siedlisk przyrodniczych.

3) Dopuszcza stosowanie innych rozwiązań planistycznych, niż określone w pkt 1 i 2, w szczególności przewidujących lokalizację urządzeń obsługi ruchu turystycznego takich jak np.: szlaki turystyki pieszej i rowerowej, ścieżki dydaktyczne i edukacyjne, stałe miejsca ogniskowe, trasy wspinaczkowe oraz ściany wspinaczkowe, punkty widokowe, postojowe, kosze na śmieci itp.,

5. W celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych w Podstrefie IIA:

1) Nakazuje się stosowanie rozwiązań planistycznych przewidujących:

- a) ochronę walorów krajobrazowych i kulturowych,
- b) określenie terenów rolnych z zakazem zabudowy,
- c) utrzymanie i odtworzenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych,
- d) realizację nowego budownictwa zagrodowego na nowych działkach siedliskowych w sposób nawiązujący do tradycji lokalnej (...)

2) Zakazuje się stosowania rozwiązań planistycznych:

- a) dopuszczających budowę i rozbudowę kubaturowych obiektów budowlanych (z zastrzeżeniem pkt. c),
- b) dopuszczających prowadzenie linii napowietrznych energetycznych i telekomunikacyjnych przez tereny rezerwatów, tereny leśne i zespoły skałkowe,
- c) dopuszczających realizowanie zabudowy zagrodowej poza działkami siedliskowymi wyznaczonymi w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- d) związanych z lokalizowaniem obiektów stanowiących dominantę oraz obiektów nie nawiązujących do tradycji lokalnych i cech charakterystycznych dla zabudowy miejscowej,
- e) związanych z lokalizowaniem inwestycji infrastrukturalnych o znaczeniu ponadlokalnym, z wyjątkiem liniowych inwestycji infrastrukturalnych, których przyczyn technicznych nie można realizować poza podstrefą,
- f) dopuszczających wydobywanie kopalin,
- g) związanych z lokalizowaniem miejsc składowania i unieszkodliwiania odpadów,
- h) dopuszczających zagospodarowanie rekreacyjno-turystyczne zagrażające właściwemu stanowi gatunków i siedlisk przyrodniczych (z zastrzeżeniem pkt 3. lit. i)

3) *Dopuszcza się stosowanie innych rozwiązań planistycznych, niż określone w pkt 1 i 2, w szczególności przewidujących:*

- a) *lokalizację liniowych inwestycji infrastrukturalnych o znaczeniu lokalnym lub ich*
- b) *elementów, dla których nie istnieją możliwości lokalizacji poza Podstrefą,*
- c) *lokalizację liniowych inwestycji infrastrukturalnych o znaczeniu ponadlokalnym, których z przyczyn technicznych nie można realizować poza Podstrefą,*
- d) *lokalizację urządzeń obsługi ruchu turystycznego, takich jak np.: szlaki turystyki pieszej i rowerowej, motorowej, hippicznej, stałe miejsca ogniskowe, trasy wspinaczkowe oraz ściany wspinaczkowe, kosze na śmieci itp.,*
- e) *lokalizację inwestycji infrastrukturalnych o znaczeniu lokalnym,*
- f) *organizowanie imprez masowych,*
- g) *zakładanie stawów i hodowlę ryb,*
- h) *realizację zabudowy zagrodowej na działkach siedliskowych wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,*
- i) *zagospodarowanie rekreacyjno-turystyczne niezagrażające właściwemu stanowi gatunków i siedlisk przyrodniczych.*
- j) *zagospodarowanie rekreacyjno-turystyczne zagrażające właściwemu stanowi gatunków i siedlisk przyrodniczych, jeśli nie ma możliwości ich zlokalizowania poza Podstrefą, a interes społeczny przemawia za ich realizacją, jednocześnie w rozwiązaniach planistycznych przewidziano działania kompensacyjne.*

6. *W celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych w Podstrefie IIB:*

1) *Nakazuje się stosowanie rozwiązań planistycznych przewidujących:*

- a) *realizację nowego budownictwa mieszkalnego, zagrodowego, letniskowego oraz rekreacyjnego w sposób nawiązujący do tradycji lokalnej: zapewniając zachowanie jego charakterystycznych cech określonych odpowiednio w ust. 5 pkt. 1 lit. d i e,*
- b) *dla istniejących obiektów kubaturowych mieszkalnych, rekreacyjnych i letniskowych przeznaczonych do rozbudowy i nadbudowy – zapewnienie zachowania tradycji lokalnej i cech charakterystycznych określonych w podpunkcie a),*
- c) *w nowym budownictwie użyteczności publicznej (np. kościoły, szkoły, sklepy, hotele itp.) – zapewnienie zachowania tradycji lokalnej i cech charakterystycznych (...)*
- d) *w nowym budownictwie gospodarczym i gospodarczo - garażowym zapewnienie zachowania tradycji lokalnej i cech charakterystycznych (...)*

2) *Zakazuje się stosowania rozwiązań planistycznych:*

- a) *dopuszczających realizowanie zabudowy mieszkaniowej w sposób rozproszony,*
- b) *związanych z lokalizowaniem inwestycji infrastrukturalnych o znaczeniu ponadlokalnym z wyłączeniem inwestycji liniowych, których z przyczyn technicznych nie można realizować poza podstrefą,*

- c) *dopuszczających wydobycie kopalin na powierzchni powyżej 2 ha lub w ilości przekraczającej 20.000 m³/rok.*
- 3) *Dopuszcza stosowanie innych rozwiązań planistycznych, niż określone w pkt 1 i 2, w szczególności przewidujących:*
- a) *lokalizację urządzeń obsługi ruchu turystycznego takich jak np.: szlaki turystyki pieszej i rowerowej, motorowej, hippicznej, stałe miejsca ogniskowe, trasy wspinaczkowe oraz ściany wspinaczkowe, ścieżki dydaktyczne i edukacyjne, punkty widokowe i postojowe itp.,*
 - b) *lokalizację parkingów,*
 - c) *lokalizację obiektów obsługi ruchu turystycznego (kubaturowych) i obiektów sportowych,*
 - d) *inwestycje infrastrukturalne o znaczeniu lokalnym,*
 - e) *liniowe inwestycje infrastrukturalne o znaczeniu ponadlokalnym, których z przyczyn technicznych nie można realizować poza Podstrefą,*
 - f) *realizację inwestycji związanych z rolnictwem: gospodarstwa rolne, usługi, przetwórstwo, produkcja na rzecz rolnictwa itp.,*
 - g) *realizację budownictwa mieszkaniowego,*
 - h) *realizację zabudowy letniskowej i rekreacyjnej,*
 - i) *wydobycie kopalin na powierzchni do 2 ha i w ilości nie przekraczającej 20.000 m³/rok,*
 - j) *organizowanie imprez masowych."*

Zgodnie z zasadą zawartą w PZPWŚ 2020+ "wdrażanie zapisów określonych w dokumentach wynikających z przepisów szczególnych, w tym z planów" zapisy zawarte w Planie ochrony Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd są wiążące przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody dokumenty opracowywane przez gminy, takie jak studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, dotyczące obszarów wchodzących w obręb parków krajobrazowych i ich otuliny, wymagają uzgodnienia z właściwym miejscowo regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, w zakresie ustaleń, które mogą wywierać negatywny wpływ na ochronę przyrody tych parków.

2.3. Zasady ochrony walorów krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

Ochrona walorów krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego w *Studium* zapewniona jest przez racjonalne wyznaczenie nowych terenów przeznaczonych dla zabudowy oraz ograniczenia wysokości i intensywności dla nowo powstającej zabudowy.

Ochrona krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego w gminie winna odbywać się przede wszystkim poprzez:

- zapewnienie warunków do trwałego zachowania walorów krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego oraz zabytków, ich utrzymania oraz udostępniania;

- zapobieganie powstawaniu zagospodarowania mogącego niekorzystnie wpływać na stan walorów krajobrazowych i wartość zabytków;
- zapobieganie nadmiernemu i nieracjonalnemu zagospodarowaniu przestrzeni gminy;
- wprowadzanie ograniczeń formy i wysokości zabudowy przy założeniu współlistnienia tkanki historycznej i współczesnej;
- zachowanie układów przestrzennych i elementów historycznego rozplanowania wsi;
- pozostawienie wolnymi od zainwestowania lub zainwestowanymi w sposób racjonalny obszarów stanowiących strefę ekspozycji zespołów i obiektów zabytkowych;
- ograniczenie do niezbędnego minimum zakresu prac ziemnych zmieniających naturalne ukształtowanie terenu;
- ochronę przed zainwestowaniem krajobrazu otwartego, w szczególności rejonów o wysokich walorach krajobrazowych (doliny rzeczne, okresowo podmokłe łąki, lasy);
- ograniczenie możliwości rozpraszania zabudowy;
- zachowanie przerw w zabudowie między poszczególnymi wsiami;
- ochronę naturalnych elementów krajobrazu (cieki, zbiorniki wodne, lasy, zieleń naturalna).

2.4. Zasady ochrony klimatu akustycznego

Wśród głównych elementów wpływających niekorzystnie na klimat akustyczny w gminie Ogrodzieniec wyróżnia się hałas komunikacyjny generowany przez ruch odbywający się wzdłuż dróg wojewódzkich (droga nr 790 i droga nr 791). Lokalnie na klimat akustyczny wpływ wywierają również pojedyncze zakłady przemysłowe, hałas związany z funkcjonowaniem linii elektroenergetycznych wysokich napięć oraz Głównego Punktu Zasilania. Działania w zakresie ochrony przed hałasem powinny zapewniać zachowanie dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku zgodnie z wymogami przepisów o ochronie środowiska.

W celu zapewnienia ochrony przed hałasem przyjmuje się następujące kierunki podejmowanych działań:

- w zakresie zmniejszenia uciążliwości komunikacyjnych:
 - działania realizacyjne polegające na: przebudowie i modernizacji dróg, rozwoju komunikacji publicznej, rozwoju ekologicznych form transportu (budowa ścieżek rowerowych),
 - budowa obwodnicy miasta Ogrodzieniec w celu zmniejszenia uciążliwości związanych z ruchem tranzytowym przez centrum gminy,
 - działania techniczne polegające na: stosowaniu cichych nawierzchni jezdni, wymianie okien na dźwiękoszczelne,
 - działania organizacyjne polegające na: ograniczeniu możliwości rozwoju zabudowy na terenach przyległych do dróg wojewódzkich, powiększaniu terenów zielonych wzdłuż dróg;

- w zakresie zmniejszenia uciążliwości pozostałych elementów:
 - ograniczenie uciążliwości prowadzonej działalności,
 - ograniczenie możliwości rozwoju zabudowy na terenach przyległych do obiektów stanowiących źródło wzmożonego poziomu hałasu.

Uściślenie rozwiązań i parametrów elementów układu sieci transportowych, w tym także szczegółowe warunki realizacji w zakresie ochrony środowiska, powinny być ustalone w zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto, przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wyznaczających tereny o różnych funkcjach lub różnych zasadach zagospodarowania, należy każdorazowo wskazać, które z nich należą do poszczególnych rodzajów terenów zróżnicowanych ze względu na poziom hałasu. Jeżeli wyznaczony w planie teren może być zaliczony do kilku rodzajów terenów chronionych akustycznie uznaje się, że dopuszczalne poziomy hałasu powinny być ustalone jak dla przeważającego rodzaju terenu.⁵

2.5. Zasady ochrony powietrza

Ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości.

W celu zapewnienia ochrony powietrza przyjmuje się następujące kierunki podejmowanych działań:

- dążenie do ograniczenia niskiej emisji powstającej w wyniku pozyskiwania energii cieplnej w oparciu o indywidualne paleniska m.in. poprzez:
 - stosowanie podłączeń do lokalnych sieci ciepłowniczych, w przypadku zaistnienia takiej możliwości,
 - wspieranie inwestycji polegających na modernizacji systemów grzewczych,
 - promowanie wykorzystywania do celów grzewczych paliw o możliwie najmniejszej uciążliwości dla czystości powietrza,
 - wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii dla potrzeb zaopatrzenia w ciepło (np. energia słoneczna, biomasa);
- zmniejszenie zużycia energii poprzez termomodernizację budynków;
- podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego m.in. poprzez:
 - poprawę funkcjonowania transportu zbiorowego,
 - tworzenie ułatwień dla ruchu pieszego i rowerowego (budowa chodników i ścieżek rowerowych w obszarach o zwartej zabudowie),
 - powiększanie zasięgu terenów zielonych wzdłuż ciągów komunikacyjnych;

⁵ Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112).

- podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia zanieczyszczeń pochodzenia przemysłowego m.in. poprzez: obowiązek instalowania urządzeń na emitatorach w zakładach przemysłowych, tworzenie pasów zieleni otaczającej zakłady przemysłowe;
- prowadzenie monitoringu jakości powietrza;
- zwiększanie ekologicznej świadomości społeczeństwa.

2.6. Zasady ochrony zasobów wodnych i ich jakości

Ochrona wód polega na zapewnieniu ich jak najlepszej jakości, w tym utrzymaniu ilości wody na poziomie zapewniającym ochronę równowagi biologicznej.

W celu zapewnienia ochrony zasobów wodnych i ich jakości przyjmuje się następujące kierunki podejmowanych działań:

- dostosowanie sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu do potrzeb ochrony zasobów wód (w tym wód pitnych), poprzez wykluczanie funkcji i form zagospodarowania terenu stwarzających zagrożenie dla wód lub powodujących pogarszanie zasilenia poziomów wodonośnych w szczególności w strefach ochronnych ujęć wód podziemnych oraz w strefach zasilania Głównych Zbiorników Wód Podziemnych;
- zachowanie i ochrona istniejącej sieci wód płynących oraz zbiorników wodnych i stawów;
- dążenie do poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych;
- racjonalne prowadzenie gospodarki wodno - ściekowej, w tym:
 - rozbudowę sieci wodociągowej oraz równoległe powiększanie jej zasięgu wraz z rozwojem nowych terenów mieszkaniowych i inwestycyjnych,
 - rozwój systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków na terenach zwartej zabudowy,
 - wyposażanie rozproszonej zabudowy i obiektów zlokalizowanych poza zwartymi obszarami osadniczymi w indywidualne urządzenia oczyszczania ścieków;
- racjonalne prowadzenie prac melioracyjnych w sposób nie przyczyniający się do osuszania terenu;
- ochrona obszarów źródłkowych rzek i innych cieków poprzez zachowanie ich funkcji przyrodniczych;
- zachowanie, a w razie potrzeby rekonstrukcja, naturalnego otoczenia cieków;
- zachowanie pasa wolnego od zabudowy (nie dotyczy lokalizacji obiektów i urządzeń związanych z gospodarką wodną oraz z wykorzystaniem wód dla celów rekreacyjnych) od rzek, cieków i rowów melioracyjnych w celu zapewnienia prawidłowego ich funkcjonowania oraz możliwości dostępu do nich;
- zwiększenie retencji wód poprzez zalesienia, zadrzewienia zlewni, tworzenie zbiorników retencyjnych, niezabudowywanie naturalnych terenów zalewowych;
- prowadzenie gospodarki leśnej w sposób zapewniający utrzymanie wodochronnych funkcji lasów ochronnych;

- ograniczenie oddziaływania elementów mogących niekorzystnie wpływać na jakość wód Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 454 „Olkusz-Zawiercie” oraz Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 326 „Częstochowa (Wschód)”;
- zapewnienie jak największego udziału powierzchni biologicznie czynnej na terenach przewidzianych do urbanizacji;
- prowadzenie monitoringu zasobów i jakości wód.

Na terenie Miasta i Gminy Ogrodzieniec funkcjonują komunalne ujęcia wód podziemnych w miejscowościach: Kiełkowice, Mokrus, Podzamcze i Ryczów, a także dwa ujęcia w Ogrodzieńcu. Każde z tych ujęć posiada wyznaczoną strefę ochrony bezpośredniej, która obejmuje tereny ujęć wody oraz obszar wokół studzienek rewizyjnych i piezometrów w granicach istniejącego ogrodzenia.

W granicach stref ochronnych ujęć wód obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody. Podstawowymi ograniczeniami w zakresie zagospodarowania przestrzennego stref ochrony bezpośredniej ujęć wód są:

- zakaz użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody;
- nakaz zagospodarowania terenu zielenią;
- nakaz grodzenia terenu ochrony bezpośredniej;
- nakaz odprowadzania wód opadowych w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody;
- nakaz odprowadzania poza granice terenu ochrony bezpośredniej ścieków z urządzeń sanitarnych, przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w stosunku do terenów bezpośredniej ochrony ujęć wód podziemnych należy uwzględniać zapisy ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1566).

2.7. Ochrona powierzchni ziemi i gleb

Ochrona powierzchni ziemi polega na zapewnieniu jak najlepszej jej jakości oraz zapobieganiu ruchom masowym ziemi i ich skutkom.

W celu zapewnienia ochrony powierzchni ziemi i gleby przyjmuje się następujące kierunki podejmowanych działań:

- ochrona przed zainwestowaniem gleb zaliczonych do najwyższych klas bonitacyjnych (na terenie gminy występują gleby III klasy bonitacyjnej);
- przeciwdziałanie erozji wietrznej m.in. poprzez zachowanie w stanie naturalnym miedz i zadrzewień śródpolnych oraz dążenie do zakładania i pielęgnowania nowych;
- prowadzenie rekultywacji terenów poeksploatacyjnych;
- zapewnianie sprawnego działania systemu melioracyjnego, odwadniającego i nawadniającego glebę;

- dążenie do ograniczenia wykorzystania nawozów sztucznych w rolnictwie na rzecz nawozów naturalnych i organicznych;
- ekologizacja rolnictwa;
- ochrona siedlisk naturalnych i krajobrazu poprzez m.in. zachowanie w stanie naturalnym miedz, zadrzewień śródpolnych, oczek wodnych, bagien i innych użytków ekologicznych oraz zaniechanie wypalania;
- zakaz zabudowy na obszarze predysponowanym do występowania ruchów masowych ziemi w północnym obszarze sołectwa Mokrus.

2.8. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych

Przez obszar Miasta i Gminy Ogrodzieniec nie przepływają ciek, dla których zostały wyznaczone **obszary szczególnego zagrożenia powodzią**. Obszary wzdłuż występujących w gminie cieków (m.in. Czarna Przemsza, Potok Ogrodzieniecki, Maślenica) oraz lokalne obniżenia terenu narażone są na występowanie okresowych podtopień.

W celu ograniczenia niebezpieczeństwa powodzi, zalania i podtopień przyjmuje się następujące kierunki działań:

- ograniczenie możliwości lokalizacji zabudowy na obszarach łąk i pastwisk w obniżeniach dolinnych, które są zagrożone lokalnymi podtopieniami;
- utrzymanie przyrodniczej funkcji terenów łąk i pastwisk;
- wspieranie działań sprzyjających utrzymaniu i zwiększaniu retencji zbiornikowej;
- zachowanie drożności istniejących cieków;
- zapewnienie możliwości spływu wód opadowych i roztopowych zgodnie z naturalnym ukształtowaniem terenu.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska starosta prowadzi obserwację terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestr zawierający informacje o tych terenach (Dz. U. z 2017 r. poz. 519, z późn. zm.). Sposób ustalania terenów zagrożonych oraz prowadzenia rejestru został określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie informacji dotyczących ruchów masowych ziemi (Dz. U. z 2007 r., Nr 121, poz. 840).

Na terenie Miasta i Gminy Ogrodzieniec nie ma wyznaczonych - na podstawie art. 110a ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r. poz. 519, z późn. zm.) - **obszarów osuwania się mas ziemnych** (zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy), w związku z czym nie ustanawia się zasad ochrony dla takich obszarów.

2.9. Obszary występowania surowców naturalnych, w tym obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

Na obszarze Miasta i Gminy Ogrodzieniec występują udokumentowane złoża surowców naturalnych. Obecnie prowadzona jest eksploatacja złoża „Ogrodzieniec I i II”.

Tab. 1. Wykaz złóż surowców skalnych na terenie Miasta i Gminy Ogrodzieniec

Nazwa złoża	Rodzaj kopaliny	Powierzchnia (ha)	Forma złoża	Zasoby bilansowe	Stan zagospodarowania	Położenie złoża
Ogrodzieniec (KN 4444)	kruszywa naturalne	16,20	brak danych	1 809 mln t	eksploatacja zaniechana	Ogrodzieniec
Ogrodzieniec (PC 2710)	piaski kwarcowe do produkcji cegły wapienno-piaskowej	47,90	pokładowa	4 365 tys. m ³	złoże rozpoznane wstępnie	Ogrodzieniec
Ogrodzieniec H	surowce ilaste ceramiki budowlanej	1,49	pokładowa	108 tys. m ³	eksploatacja złoża zaniechana	Ogrodzieniec
Ogrodzieniec I i II (IB 2040)	surowce ilaste ceramiki budowlanej	21,20	pokładowa	3 717 tys. m ³ (przemysłowe: 460 tys. m ³)	złoże zagospodarowane	Ogrodzieniec
Wiek II (IC 2619)	surowce ilaste do produkcji cementu	19,00	pokładowa	11 163 tys. t	złoże rozpoznane szczegółowo	Ogrodzieniec, Zawiercie
Wiek II (WC 1836)	wapień i margle przemysłu cementowego	66,30	pokładowa	39 546 tys. t	złoże rozpoznane szczegółowo	Ogrodzieniec, Zawiercie
Rodaki-Rokitno Szlacheckie (RC 1068)	rudy cynku i ołowiu	178,80	gniazdowa	2 494 tys. t	złoże rozpoznane wstępnie	Ogrodzieniec, Łazy
Zawiercie 3 (RC 17226)	rudy cynku i ołowiu	395,10	gniazdowa	29 876,85 tys. t	złoże rozpoznane szczegółowo	Zawiercie, Łazy, Rokitno Szlacheckie, Markowizna, Józefów, Poręba

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web/pages/zloza/wyszukiwanie.jsf> (aktualizacja: 4.09.2017) oraz danych firmy „Keram” Sp. z o.o

Spośród wyżej wymienionych złóż w całości na terenie Miasta i Gminy Ogrodzieniec znajdują się złoża: „Ogrodzieniec”, „Ogrodzieniec I i II” i „Ogrodzieniec H”. Złoża „Wiek II” obejmują częściowo również Miasta Zawiercie. Natomiast złożo „Zawiercie 3” znajduje się tylko w niewielkiej części na obszarze Miasta i Gminy Ogrodzieniec (około 11%), pozostała

część zalega w granicach Miasta Zawiercie (43%), Miasta i Gminy Łazy (43%) oraz Gminy Poręba (3%). Złoże „Rodaki-Rokitno Szlacheckie” w około 26% wchodzi swoim zasięgiem w obszar Miasta i Gminy Ogrodzieniec, pozostała część znajduje się w graniach Miasta i Gminy Łazy.

W obrębie Miasta i Gminy Ogrodzieniec znajduje się jeden obszar i teren górniczy „Ogrodzieniec II”. Teren ten położony jest w północno-zachodniej części miasta Ogrodzieniec, w odległości około 100-200 metrów na północny wschód od ulicy Tadeusza Kościuszki. Obszar ten związany jest z występującymi tu złożami surowców ilastych ceramiki budowlanej o tych samych nazwach. Obecnie eksploatacja prowadzona jest ze złoża „Ogrodzieniec II”.⁶ Ustanowiony teren obejmuje powierzchnię 40 140 m². udokumentowanego złoża „Ogrodzieniec”. Złoże posiada dokumentację geologiczną, zatwierdzoną decyzją Prezesa Centralnego Urzędu Górniczego nr KZK/012/5/3653/77/78 z dnia 15 lutego 1978 roku.

Niniejsze *Studium* nie nakłada obowiązku wyznaczenia na tym terenie filaru ochronnego, w granicach którego ze względu na ochronę oznaczonych dóbr, wydobywanie kopalin nie może być prowadzone albo może być dozwolone tylko w sposób zapewniający ochronę tych dóbr.

Dopuszcza się możliwość przeprowadzania rozpoznania zasobów i dokumentacji złóż oraz, w przypadku pozytywnego rozpoznania, prowadzenia eksploatacji złóż kopalin w granicach ustanowionych obszarów górniczych. Ustanowienie nowych obszarów i terenów górniczych dopuszcza się na glebach o niskiej przydatności rolniczej (gleby klas V - VI) oraz na terenach leśnych po przeprowadzeniu niezbędnych badań i sporządzeniu wymaganych, zgodnie z przepisami odrębnymi, dokumentacji. Nowe obszary górnicze nie mogą być lokalizowane w zasięgu obszarowych form ochrony przyrody (tj. Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd” oraz obszarów Natura 2000).

Eksploatacja złóż powinna być prowadzona z zachowaniem wymogów ochrony środowiska. Po zakończeniu eksploatacji należy przeprowadzić rekultywację w kierunkach określonych w wydanych decyzjach.

Obszary i tereny górnicze znajdujące się na terenie gminy należy uwzględnić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Jak wynika z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2017 r. poz. 2126, z późn. zm.), jeżeli w wyniku zamierzonej działalności określonej w koncesji przewiduje się istotne skutki dla środowiska, dla terenu górniczego bądź jego fragmentu można sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Powinien on zapewniać integrację wszelkich działań podejmowanych w granicach terenu górniczego w celu:

- wykonania działalności określonej w koncesji;
- zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego;
- ochrony środowiska, w tym obiektów budowlanych. Projekt miejscowego planu wymaga uzgodnienia z właściwym organem nadzoru górniczego.

⁶ http://web3.pgi.gov.pl/website/cbdg/viewe_r.htm

3. Obszary oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

3.1. Ogólne zasady ochrony dziedzictwa kulturowego

W planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uwzględnia się wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej.

Poprzez dziedzictwo kulturowe rozumie się dorobek materialny i duchowy poprzednich pokoleń, jak również dorobek współcześnie żyjących. Dziedzictwo kulturowe jest więc wartością, zarówno materialną jak i niematerialną, która jest przekazywana przez przodków i określa współczesną kulturę. Jego elementem są zabytki, które stanowią materialne ślady przeszłości. Zabytki pełnią bardzo ważną rolę w kształtowaniu przyjaznego otoczenia człowieka. Poprzez dobro kultury współczesnej należy rozumieć niebędące zabytkami dobra kultury, takie jak pomniki, miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, jeżeli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna.⁷

Podstawą prawną ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce jest ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2017 r. poz. 2187, z późn. zm.). Jak wynika z art. 18 i 19 tejże ustawy, w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego należy w szczególności uwzględnić ochronę zabytków nieruchomości, wpisanych do rejestru, i ich otoczenia, innych zabytków nieruchomości, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, oraz parków kulturowych. W studium należy uwzględniać również ustalenia gminnego programu opieki nad zabytkami, istnieje także możliwość wyznaczenia stref ochrony konserwatorskiej obejmujących obszary, na których ustanawia się ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się w ich granicach zabytków.

Obowiązek opracowania gminnej ewidencji zabytków został nałożony na samorządy przez Ustawę z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami⁸. Gmina Ogrodzieniec posiada obecnie gminną ewidencję zabytków, powołaną Zarządzeniem nr 429/2017 Burmistrza Miasta i Gminy Ogrodzieniec z dnia 2 sierpnia 2017 r. w sprawie założenia i prowadzenia gminnej ewidencji zabytków miasta i gminy Ogrodzieniec oraz projekt programu ochrony nad zabytkami. W owych dokumentach zawarte są liczne postulaty, które dotyczą planowania i ochrony zabytków.

W niniejszym *Studium* wskazano obiekty, które zostały objęte wpisem do rejestru zabytków. Wskazano także zabytki archeologiczne określone w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP).

W *Studium* uwzględniono również strefy ochrony konserwatorskiej, które zostały ustanowione w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

⁷ Według Ustawy z dnia 27.03.2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073, z późn.zm.) art. 2, poz. 10

⁸ (Dz. U. z 2017 poz. 2187, z późn. zm.) art. 22

3.2. Elementy dziedzictwa kulturowego objęte ochroną prawną

3.2.1. Obszary i obiekty wpisane do rejestru zabytków

W stosunku do obszarów i obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków obowiązuje priorytet wymagań konserwatorskich. Obiekty te i obszary objęte są ochroną prawną na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz art. 39, ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane. Na wszelkie prace budowlane, działania i zamierzenia inwestycyjne, prowadzone w zabytkach wpisanych do rejestru zabytków oraz w ich otoczeniu, konieczne jest uzyskanie pozwolenia od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Obiekty znajdujące się w rejestrze zabytków muszą zostać uwzględnione w gminnej ewidencji zabytków.

Na terenie Miasta i Gminy Ogrodzieniec znajdują się cztery obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomości (tab. 2). Wspomniane zabytki zostały wpisane również do Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków.

Tab. 2. Zestawienie obiektów z terenu gminy Ogrodzieniec wpisanych do rejestru zabytków nieruchomości

Lp.	Nazwa obiektu	Miejscowość	Okres powstania	Numer wpisu do rejestru
1.	Kościół pw. św. Jakuba	Giebło	XII/XIII, XX w.	A/796/67 z 17.06.1967 r.
2.	Ruiny zamku Ogrodzieniec	Podzamcze	XV w.	A/771/67 z 17.06.1967 r.
3.	Kościół parafialny pw. Przemienienia Pańskiego	Ogrodzieniec	XVIII w.	A/772/67 z 17.06.1967 r.
4.	Kaplica renesansowa	Podzamcze	XVI w.	A/773/67 z 17.06.1967 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji zamieszczonych na stronie internetowej Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (stan na 10.09.2014 r.)

3.2.2. Obiekty wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków oraz proponowane do objęcia ochroną w projekcie Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami

W gminnych ewidencjach zabytków, prowadzonych przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta), winny być ujęte zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków, zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz inne zabytki nieruchome wyznaczone przez władze gminy w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Zgodnie z art. 39, ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2017 r. poz. 1332, z późn. zm.), w stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów niewpisanych do rejestru zabytków, a ujętych w gminnej ewidencji zabytków, pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego wydaje właściwy organ w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Ochrona obszarów i obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków jaką zapewniają obowiązujące przepisy prawa, winna być każdorazowo uwzględniana w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i innych dokumentach dotyczących polityki przestrzennej miasta. Obiekty i obszary wpisane do

gminnej ewidencji zabytków winny być zachowane, a ponadto w większości objęte działaniami rewaloryzacyjnymi i konserwatorskimi.

Gmina Ogrodzieniec posiada Gminną Ewidencję Zabytków oraz projekt Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami. Gminna Ewidencja Zabytków została przyjęta Zarządzeniem nr 429/2017 Burmistrza Miasta i Gminy Ogrodzieniec z dnia 2 sierpnia 2017 r. w sprawie założenia i prowadzenia gminnej ewidencji zabytków miasta i gminy Ogrodzieniec. Widnieje w niej 56 obiektów zabytkowych.

Tab. 3. Wykaz obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków

Lp.	Obiekt	Ulica	Miejscowość
1	stara plebania	ul. Częstochowska naprzeciwko kościoła	Giebło
2	cmentarz parafialny	ul. Częstochowska 72	Giebło
3	budynek mieszkalny	ul. Częstochowska 100, Giebło	Giebło
4	budynek mieszkalny	ul. Częstochowska 34	Giebło
5	studnia gromadzka	ul. Częstochowska 36	Giebło
6	dawny dwór	ul. Dworska 4	Giebło
7	park	ul. Dworska	Giebło
8	budynek mieszkalny	ul. Turystyczna 75	Kielkowice
9	kapliczka słupowa	ul. Leśna, w południowej części wsi	Mokrus
10	studnia gromadzka	ul. Leśna 24	Mokrus
11	studnia gromadzka	ul. Leśna 43	Mokrus
12	budynek usługowy - sklep	ul. 1 Maja 11	Ogrodzieniec
13	budynek mieszkalny	ul. 1 Maja 21	Ogrodzieniec
14	plebania parafii p. w. Przemienienia Pańskiego	ul. Kościuszki 33	Ogrodzieniec
15	budynek mieszklano - usługowy	ul. Kościuszki 66	Ogrodzieniec
16	budynek mieszklano - usługowy	ul. Kościuszki 80	Ogrodzieniec
17	budynek mieszkalny	ul. Kościuszki 130	Ogrodzieniec
18	budynek mieszkalny osiedla „Firleja”	ul. Kościuszki 131	Ogrodzieniec
19	budynek mieszkalny osiedla „Firleja”	ul. Kościuszki 135	Ogrodzieniec
20	park	ul. Kościuszki w Ogrodzieńcu - Cementowni	Ogrodzieniec
21	kapliczka	na rogu ul. Olkuskiej i ul. Sobieskiego	Ogrodzieniec
22	dawna willa dyrektora cegielni	Os. Elizy Orzeszkowej 2	Ogrodzieniec
23	stary ratusz i zajazd	Pl. Piłsudskiego 17	Ogrodzieniec
24	ruiny prochowni	nr ewidencyjny działki: 4904/10	Ogrodzieniec
25	cmentarz	róg ul. Cmentarnej i Bzowskiej	Ogrodzieniec
26	budynek mieszkalny	ul. Słowackiego 6	Ogrodzieniec
27	budynek mieszkalny	ul. Słowackiego 4	Ogrodzieniec
28	budynek mieszkalny	ul. Sienkiewicza 32	Ogrodzieniec
29	budynek mieszkalny	ul. Sienkiewicza 30	Ogrodzieniec
30	budynek mieszkalny	ul. Sienkiewicza 26	Ogrodzieniec
31	figura świętego Jana Nepomucena	Róg ul. Kościuszki i ul. Narutowicza	Ogrodzieniec
32	posąg Matki Boskiej Niepokalanego Poczęcia	ul. Kościuszki, obok kościoła	Ogrodzieniec
33	budynek mieszkalny	ul. Wojska Polskiego 50	Podzamcze
34	budynek mieszkalny	ul. Wojska Polskiego 32	Podzamcze

35	budynek mieszkalny	ul. Krakowska 29	Podzamcze
36	schrony	położone po północnej stronie Ruin Zamku Ogrodzieniec; nr ewid. działek: 1627, 1627/3	Podzamcze
37	budynek usługowy	ul. Krakowska 4	Podzamcze
38	sanktuarium Matki Boskiej Skałkowej	ul. Wojska Polskiego pomiędzy nr 47 i 51	Podzamcze
39	studnia wiejska	ul. Morusy23	Podzamcze
40	mogiła ofiar hitleryzmu	ul. Armii Krajowej 15	Ryczów
41	mogiła zmarłych na cholere	na południe od cmentarza w Ryczowie (ok. 300 m) przy czarnym szlaku nr ewidencyjny działki: 972/2	Ryczów
42	budynek mieszkalny	ul. Grochowiecka 6	Ryczów
43	budynek mieszkalny	ul. Grochowiecka 8	Ryczów
44	budynek mieszkalny	ul. Grochowiecka 26	Ryczów
45	budynek mieszkalny	ul. Grochowiecka 78	Ryczów
46	budynek mieszkalny	ul. Ogrodzieniecka 28	Ryczów
47	budynek mieszkalny	ul. Ogrodzieniecka 35	Ryczów
48	ruiny strażnicy	ul. Basztowa 68	Ryczów
49	studnia gromadzka	ul. Grochowiecka 26	Ryczów
50	studnia gromadzka	ul. Grochowiecka 49	Ryczów
51	chałupa drewniana	ul. Ogrodzieniecka 20	Ryczów
52	chałupa	ul. 3 Maja 42	Ryczów - Kolonia
53	budynek mieszkalny	ul. Ogrodzieniecka 27	Ryczów
54	chałupa	ul. Turystyczna 17	Żelazko
55	chałupa drewniana	ul. Turystyczna 18	Żelazko
56	kapliczka	ul. Leśna, w centrum wsi	Żelazko

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Gminnej Ewidencji Zabytków.

3.2.3. Stanowiska archeologiczne

Zabytkiem archeologicznym nazywamy zabytek nieruchomy będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nim wytworów bądź śladów, albo zabytek ruchomy będący tym wytworem.⁹ Zachowanie zabytków archeologicznych leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartości historyczną, artystyczną lub naukową. Można wyróżnić dwa typy zabytków archeologicznych: ruchome i nieruchome. Zabytkami ruchomymi są wszelkiego rodzaju przedmioty związane z działalnością człowieka w przeszłości, które są wytworem pracy ludzkiej. Nieruchome zabytki archeologiczne - stanowiska archeologiczne - są obszarami, w obrębie których występują źródła archeologiczne wraz z otaczającym je kontekstem, bezpośrednim otoczeniem, okładem warstw glebowych. Mogą to być grodziska, cmentarzyska, pozostałości dawnych osad.¹⁰ Zabytki archeologiczne podlegają ochronie bez względu na stan zachowania. Ochrona ta może przybierać formę wpisu do rejestru zabytków lub ewidencji zabytków archeologicznych.

⁹ Według Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2017 r. poz. 2187, z późn. zm.), art. 3, poz. 4

¹⁰http://www.nid.pl/pl/Informacje_ogolne/Zabytki_w_Polsce/rejestr-zabytkow/zestawienia-zabytkow-archeologicznych/

Na obszarze gminy Ogrodzieniec wyznaczono do tej pory 149 stanowisk archeologicznych. Żadne stanowisko nie zostało wpisane do rejestru zabytków. Wszystkie stanowiska zostały wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków.

Stanowiska archeologiczne z terenu gminy Ogrodzieniec zostały określone w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP). W przypadku realizowania inwestycji na obszarze stanowisk archeologicznych znajdujących się w ewidencji zabytków AZP, prace ziemne należy poprzedzić weryfikacyjnymi sondażowymi badaniami archeologicznymi, na które należy uzyskać pozwolenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Dla stanowisk archeologicznych istnieje obowiązek opiniowania z wojewódzkim konserwatorem zabytków wszelkich prac inżynierskich i budowlanych, związanych z zagospodarowaniem lub zabudowaniem terenu, wiążących się z pracami ziemnymi. Opiniowanie ma na celu ustalenie zakresu badań archeologicznych, poprzedzających inwestycję. W obrębie stanowisk archeologicznych zlokalizowanych na gruntach rolnych możliwe jest dalsze rolnicze ich użytkowanie, pod warunkiem nie dopuszczenia do ich dewastacji. Zestawienie stanowisk archeologicznych znajdujących się w granicach gminy Ogrodzieniec zamieszczono w poniższej tabeli.

Tab. 4. Wykaz stanowisk archeologicznych w granicach gminy Ogrodzieniec

Lp.	Nr stanowiska na obszarze.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Funkcja obiektu	Okres powstania
Nr AZP 94-52					
1	30	Ogrodzieniec	1	Ślady osadnictwa	Okres nowożytny
2	31	Ogrodzieniec	2	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
				Osada	Późne średniowiecze
				Ślady osadnictwa	Okres nowożytny
3	32	Ogrodzieniec	3	Ślady osadnictwa	Późne średniowiecze
				Ślady osadnictwa	Okres nowożytny
4	33	Ogrodzieniec	4	Ślady osadnictwa	Epoka kamienia
				Ślady osadnictwa	Późne średniowiecze
				Ślady osadnictwa	Okres nowożytny
5	34	Ogrodzieniec	5	Osada	Okres nowożytny
6	35	Ogrodzieniec	6	Ślady osadnictwa	Wczesne średniowiecze
				Osada	Okres nowożytny
7	36	Ogrodzieniec	7	Ślady osadnictwa	Okres nowożytny
8	37	Ogrodzieniec	8	Ślady osadnictwa	Wczesne średniowiecze
9	38	Ogrodzieniec	9	Ślady osadnictwa	Okres nowożytny
10	39	Ogrodzieniec	10	Ślad osadnictwa	Okres nowożytny
11	40	Ogrodzieniec	11	Ślad osadnictwa	Okres nowożytny
12	41	Ogrodzieniec	12	Ślad osadnictwa	Okres nowożytny
13	42	Ogrodzieniec	13	Ślady osadnictwa	średniowiecze
				osada	Okres nowożytny
14	43	Ogrodzieniec	14	Ślad osadnictwa	Okres nowożytny
15	44	Ogrodzieniec	15	Ślady osadnictwa	neolit
				Ślady osadnictwa	Epoka brązu / okres halsztacki
				Ślad osadnictwa	Okres nowożytny

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OGRODZIENIEC
TOM II - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OGRODZIENIEC

16	45	Ogrodzieniec	16	osada	Okres nowożytny
17	53	Ogrodzieniec	17	Ślad osadnictwa	Okres nowożytny
18	54	Ogrodzieniec	18	osada	Okres nowożytny
19	55	Ogrodzieniec	19	osada	Okres nowożytny
20	56	Ogrodzieniec	20	Ślad osadnictwa	Okres nowożytny
21	57	Ogrodzieniec	21	Ślady osadnictwa	pradzieje
				osada	Okres nowożytny
22	58	Ogrodzieniec	22	osada	Okres nowożytny
23	59	Ogrodzieniec	23	osada	Okres nowożytny
24	60	Ogrodzieniec	24	osada	Okres nowożytny
25	61	Ogrodzieniec	25	Ślady osadnictwa	pradzieje
				osada	Okres nowożytny
26	62	Ogrodzieniec	26	Ślady osadnictwa	pradzieje
				Ślady osadnictwa	Późne średniowiecze
				osada	Okres nowożytny
27	63	Ogrodzieniec	27	osada	Okres nowożytny
28	64	Ogrodzieniec	28	osada	Okres nowożytny
29	01	Podzamcze	13	Zamek	Późne średniowiecze / nowożytność
30	02	Podzamcze	14	Osada	neolit
				pracownia krzemieniarska	
				Osada	Okres brązu / okres halsztacki
				Osada	Kultura przeworska, późny okres wpływów rzymskich
				Osada	Wczesne średniowiecze
				Gród	Średniowiecze
31	03	Podzamcze	15	Osada	neolit
				Osada	Okres brązu / okres halsztacki
				Osada	Kultura przeworska, okres wpływów rzymskich
32	04	Podzamcze	16	Cmentarzysko	Wczesne średniowiecze
33	05	Podzamcze	17	Obozowisko	Schyłkowy paleolit
34	06	Podzamcze	18	Obozowisko	Górny i schyłkowy paleolit
				Ślady osadnictwa	Średniowiecze
				Ślady osadnictwa	Epoka brązu
				Ślady osadnictwa	Pradzieje
35	07	Podzamcze	19	Ślady osadnictwa	Neolit / wczesna epoka brązu
				Osada	Kultura łużycka/ okres halsztacki
				Osada	Kultura przeworska, okres wpływów rzymskich
				Ślady osadnictwa	Wczesne średniowiecze

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OGRODZIEŃC
TOM II - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OGRODZIEŃC

36	08	Podzamcze	20	Osada	Kultura łużycka/ okres halsztacki
37	09	Podzamcze	21	Osada	Kultura łużycka/ okres halsztacki
38	10	Podzamcze	22	Ślady osadnictwa	Kultura łużycka/ okres halsztacki
				Ślady osadnictwa	Średniowiecze
39	11	Podzamcze	23	Ślady osadnictwa	Neolit / wczesna epoka brązu
				Ślady osadnictwa	Kultura przeworska, późny okres wpływów rzymskich
				Ślady osadnictwa	Kultura łużycka/ okres halsztacki
				Ślady osadnictwa	Średniowiecze
				Ślady osadnictwa	Okres nowożytny
40	12	Podzamcze	24	Ślady osadnictwa	Epoka kamienia
				Osada	Okres brązu / okres halsztacki
				Ślady osadnictwa	Okres nowożytny
41	13	Podzamcze	25	osada	Kultura przeworska, okres wpływów rzymskich
42	14	Podzamcze	26	Ślady osadnictwa	Pradzieje
				Ślady osadnictwa	Późne średniowiecze
				Osada	Okres nowożytny
43	15	Podzamcze	27	Ślady osadnictwa	Kultura łużycka/ okres halsztacki
				Osada	Kultura przeworska okres lateński
				Ślady osadnictwa	Późne średniowiecze
44	16	Podzamcze	28	Osada	Kultura przeworska, okres wpływów rzymskich
				Osada	Okres nowożytny
				Ślady osadnictwa	Wczesne średniowiecze
				Ślady osadnictwa	Późne średniowiecze
45	17	Podzamcze	29	Ślady osadnictwa	Epoka brązu / okres halsztacki
				Ślady osadnictwa	Kultura przeworska, okres wpływów rzymskich
				Ślady osadnictwa	Późne średniowiecze
				Ślady osadnictwa	Okres nowożytny
46	18	Podzamcze	30	Ślady osadnictwa	Kultura łużycka/ okres halsztacki
				Ślady osadnictwa	Średniowiecze
47	19	Podzamcze	31	Ślady osadnictwa	Kultura przeworska, okres wpływów rzymskich
48	20	Podzamcze	32	Ślady osadnictwa	Późne średniowiecze
				Osada	Okres nowożytny
49	22	Podzamcze	33	Ślady osadnictwa	Późne średniowiecze
				osada	Okres nowożytny

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OGRODZIENIEC
TOM II - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OGRODZIENIEC

50	22	Podzamcze	34	Osada	Okres nowożytny
51	23	Podzamcze	35	osada	Kultura łużycka/ okres halszacki
				Ślady osadnictwa	Kultura przeworska, okres wpływów rzymskich
				Ślady osadnictwa	Wczesne średniowiecze
52	24	Podzamcze	36	Ślady osadnictwa	Okres nowożytny
53	25	Podzamcze	37	osada	Kultura łużycka/ okres halszacki
				osada	nieokreślona
54	26	Podzamcze	38	Ślady osadnictwa	Kultura łużycka/ okres halszacki
55	27	Podzamcze	39	osada	Okres nowożytny
56	28	Podzamcze	40	Ślady osadnictwa	Wczesne średniowiecze
				Ślady osadnictwa	Okres nowożytny
57	29	Podzamcze	41	Ślady osadnictwa	Okres nowożytny
58	46	Podzamcze	42	Ślady osadnictwa	Późne średniowiecze
				Ślady osadnictwa	Okres nowożytny
59	47	Podzamcze	43	osada	Okres nowożytny
60	48	Podzamcze	44	osada	Okres nowożytny
61	49	Podzamcze	45	Ślady osadnictwa	Epoka kamienia
				Ślady osadnictwa	Okres nowożytny
62	50	Podzamcze	46	Ślady osadnictwa	Okres nowożytny
63	51	Podzamcze	47	Ślady osadnictwa	Epoka kamienia
				Ślady osadnictwa	Okres nowożytny
64	52	Podzamcze	48	Ślady osadnictwa	Pradzieje
Nr AZP 93-53					
65	1	Giełło	1	zespół kościelny z otoczeniem	średniowiecze
66	2	Giełło	2	osada	wczesne średniowiecze
67	3	Giełło	3	osada	wczesne średniowiecze
68	4	Giełło	4	osada	kultura nowożytna
69	5	Giełło	5	osada	średniowiecze
70	6	Giełło	6	ślady osadnictwa	pradzieje
71	7	Giełło	7	ślady osadnictwa	wczesne średniowiecze
72	8	Giełło	8	ślady osadnictwa	wczesne średniowiecze
73	9	Giełło	9	ślady osadnictwa	pradzieje
74	10	Giełło	10	Osada	kultura nowożytna
75	21	Gulzów	1	ślady osadnictwa	pradzieje
76	22	Gulzów	2	ślad osadnictwa	kultura łużycka
77	27	Gulzów	3	ślad osadnictwa	pradzieje
78	8	Mokrus	1	ślady osadnictwa	średniowiecze
79	9	Mokrus	2	ślady osadnictwa	średniowiecze / kultura nowożytna
80	19	Mokrus	3	ślady osadnictwa	pradzieje
81	20	Mokrus	4	ślady osadnictwa	pradzieje

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OGRODZIEŃC
TOM II - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OGRODZIEŃC

82	12	Kielkowice	1	ślady osadnictwa	kultura łużycka
83	13	Kielkowice		ślady osadnictwa	pradzieje
84	14	Kielkowice		ślady osadnictwa	późne średniowiecze
85	15	Kielkowice	2	ślady osadnictwa	pradzieje
86	16	Kielkowice	3	ślady osadnictwa	kultura łużycka
87	17	Kielkowice	4	ślady osadnictwa	kultura łużycka
88	18	Kielkowice	5	ślady osadnictwa	pradzieje
Nr AZP 94-53					
89	26	Giełło	11	ślady osadnictwa	pradzieje
90	27	Giełło	12	ślady osadnictwa	kultura łużycka
91	28	Giełło	13	Osada	kultura nowożytna
92	29	Giełło	14	ślady osadnictwa	pradzieje
93	30	Giełło	15	ślady osadnictwa	średniowiecze
94	31	Giełło	16	ślady osadnictwa	średniowiecze
95	32	Giełło	17	ślady osadnictwa	wczesne średniowiecze
96	50	Kielkowice	6	ślady osadnictwa	nowożytność
97	1	Podzamcze	1	toporek kamienny	epoka kamienna (neolit)
98	2	Podzamcze	2	toporek krzemienisty	epoka kamienna
99	3	Podzamcze	21	ślady osadnictwa	średniowiecze
100	4	Podzamcze	22	ślady osadnictwa	kultura nowożytna
101	5	Podzamcze	23	ślady osadnictwa	średniowiecze
102	6	Podzamcze	24	ślady osadnictwa	średniowiecze
103	7	Podzamcze	25	ślady osadnictwa	epoka kamienna (neolit)
104	8	Podzamcze	47	ślady osadnictwa	pradzieje
105	9	Podzamcze	48	ślady osadnictwa	okres rzymski / kultura przeworska
106	10	Podzamcze	49	ślady osadnictwa	wczesne średniowiecze
107	11	Podzamcze	51	ślady osadnictwa	pradzieje
108	12	Podzamcze	52	ślady osadnictwa	kultura nowożytna
109	20	Ryczów Kolonia	1	ślady osadnictwa	kultura nowożytna
110	4	Ryczów	1	ślady osadnictwa - strażnica	średniowiecze
111	14	Ryczów	2	ślady osadnictwa	pradzieje
112	15	Ryczów	3	ślady osadnictwa	pradzieje
113	16	Ryczów	4	Osada	kultura nowożytna
114	17	Ryczów	5	ślady osadnictwa	późne średniowiecze
115	18	Ryczów	6	ślady osadnictwa	pradzieje
116	19	Ryczów	7	ślady osadnictwa	średniowiecze
Nr AZP 95-52					
117	64	Żelazko - Śrubarnia		ślady osadnictwa	kultura nowożytna
Nr AZP 95-53					
118	6	Ryczów	8	Schronisko jaskiniowe	neolit
				Skarb złotych monet	nieokreślony
119	7	Ryczów	9	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
				Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze
				Ślad osadnictwa	nowożytność
120	8	Ryczów	10	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OGRODZIENIEC
TOM II - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OGRODZIENIEC

				Ślad osadnictwa	nowożytność
121	9	Ryczów	11	Osada	Późne średniowiecze
122	10	Ryczów	12	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze
				Osada	nowożytność
123	11	Ryczów	13	Osada	Późne średniowiecze
124	12	Ryczów	14	Osada	nowożytność
125	13	Ryczów	15	Osada	Późne średniowiecze
				Osada	nowożytność
126	14	Ryczów	16	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
				Ślad osadnictwa	Średniowiecze
				Osada	Późne średniowiecze
				Osada	nowożytność
127	15	Ryczów	17	Osada	Późne średniowiecze
				Osada	nowożytność
128	16	Ryczów	18	Osada	Późne średniowiecze
				Osada	nowożytność
129	17	Ryczów	19	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze
				Osada	nowożytność
130	18	Ryczów	20	Osada	Późne średniowiecze
				Osada	nowożytność
131	19	Ryczów	21	Osada	Późne średniowiecze
				Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
				Osada	nowożytność
132	20	Ryczów	22	Osada	Późne średniowiecze
				Osada	nowożytność
133	21	Ryczów	23	osada	Późne średniowiecze
				osada	nowożytność
134	22	Ryczów	24	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze
				Ślad osadnictwa	nowożytność
135	23	Ryczów	25	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze
				Osada	nowożytność
136	24	Ryczów	26	Ślad osadnictwa	neolit
137	25	Ryczów	27	Ślad osadnictwa	Średniowiecze
				Osada	Późne średniowiecze
138	26	Ryczów	28	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
				Osada	Późne średniowiecze
139	27	Ryczów	29	Osada	Późne średniowiecze
140	28	Ryczów	30	Osada	nowożytność
141	29	Ryczów	31	Ślad osadnictwa	nowożytność
				Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
				Ślad hutnictwa	Średniowiecze lub czasy nowożytne
				Osada	Późne średniowiecze
142	30	Ryczów	32	Ślad osadnictwa	neolit
				Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze
				Ślad osadnictwa	nowożytność
143	31	Ryczów	33	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze
				Osada	nowożytność
144	144	Ryczów	34	Ślad osadnictwa	paleolit
				Ślad osadnictwa	Epoka kamienia

145	1	Żelazko	1	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze
				Obiekt obronny	nieokreślony
				Relikty murów	Nowożytność
146	2	Żelazko	2	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze
				Osada	nowożytność
147	3	Żelazko	3	Osada	Późne średniowiecze
148	4	Żelazko	4	Osada	Późne średniowiecze
149	5	Żelazko	5	Osada	Późne średniowiecze

Źródło: Opracowanie własne na podstawie (Projekt) Programu Opieki Nad Zabytkami Gminy Ogrodzieniec na lata 2014-2017, Studium konserwatorskie gminy. Gmina Ogrodzieniec (województwo katowickie) z1991 r., informacji przekazanych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach (stan na listopad 2015 r.) oraz <http://www.mapy.zabytek.gov.pl/nid/> (data wejścia: 24 luty 2016 r.).

3.3. Strefy ochrony konserwatorskiej

Odwołując się do ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w *Studium* wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej historycznych układów osadniczych i obiektów zabytkowych oraz strefy ochrony konserwatorskiej ekspozycji obszarów zabytkowych i otoczenia zabytków. Strefy te są wyznaczone oddzielnie dla miasta Ogrodzieniec i dla gminy obejmujące sołectwa.

Granice stref ochrony konserwatorskiej wprowadzić do nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, z dopuszczeniem ich korygowania w uzgodnieniu z konserwatorem zabytków. Ponadto wskazuje się na możliwość wyznaczenia kolejnych obszarów objętych strefą ochrony konserwatorskiej.

Tab. 5. Wykaz stref ochrony konserwatorskiej według miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Strefa ochrony		Gmina	Miasto
A	ŚCISŁEJ OCHRONY KONSERWATORSKIEJ - obejmuje obszary o najwyższych wartościach kulturowych.	Obejmuje obszary: a) w miejscowości Podzamcze: ruiny Zamku Bonerów - całość założenia, w tym wzgórze zamkowe z najbliższym otoczeniem oraz kaplicę renesansową przy ulicy Zamkowej - w granicach ogrodzenia; b) w miejscowości Giebło: zespół kościoła pw. św. Jakuba wraz z cmentarzem otoczonym zabytkowym murem; c) w miejscowości Ryczów: obszar polany śródleśnej wraz z ruinami dawnej strażnicy królewskiej - na skałce Góra Grodzisko z otoczeniem.	Obejmuje obszary: a) zespołu kościelnego i kościoła parafialnego pw. Przemienienia Pańskiego z murem i bramą oraz kamienną figurę Matki Boskiej przed bramą; b) zespół willi dyrektora dawnej cementowni wraz z ogrodem.

<p>B</p>	<p>CZĘŚCIOWEJ OCHRONY KONSERWATORSKIEJ - obejmuje tereny bezpośrednio przylegające do strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej „A” oraz skupiska istniejącej zabudowy posiadającej cechy budownictwa zabytkowego wraz z ich tradycyjnym regionalnym charakterem oraz poszczególne obiekty zabytkowe nie wpisane do rejestru zabytków, ale oczekujące na ten zapis. Strefa ta obejmuje obszary podlegające rygorom w zakresie utrzymania zasadniczych elementów rozplanowania istniejącej substancji o wartościach kulturowych oraz charakteru i skali nowej zabudowy.</p>	<p>Obejmuje obszary: a) we wsi Podzamcze: obszar zabytkowego układu z historycznym placem (pl. Wolności) wraz z zabudową, a także zabudowę skupioną przy historycznych drogach: Ogrodzieniec - Pilica i Ryczów - Bzów); obszar przy drodze do Pilicy (ul. Wojska Polskiego) ze Skałką - Kaplicą M.B. Skałkowej w otoczeniu starodrzewia; budynki mieszkalne i gospodarcze; bunkry - zespół niemieckich fortyfikacji polowych - Sucha Poleć.; b) we wsi Giebło: zespoły zabudowy w obszarze zabytkowego układu wsi; obszar dawnego zespołu dworsko - parkowego z zachowanymi zabytkowymi elementami (dwór, zabudowa, staw, drzewostan); budynki mieszkalne i gospodarcze; 2 studnie z XIX wieku z kołowrotkami dwukołowymi; kapliczki i krzyże (przy ul. Kwiatowej, Edukacyjnej i Częstochowskiej, przy drodze do lasu i w lesie, obok muru cmentarnego przy kościele, w Gieble Zakościelu), cmentarz choleryczny w lesie na granicy z Kielkowicami; c) We wsi Gulzów: budynki mieszkalne, krzyż przy ulicy Młodzieży; kaplica przy ulicy Młodzieży, na posesji p. Kowalczyków; kapliczka przy ulicy Folwarcznej; d) We wsi Ryczów: część zabytkowego zespołu zabudowy w centralnej i wschodniej części wsi oraz zachodnią część zabytkowej zabudowy przy drodze do Żelazka, budynki mieszkalne, kapliczki (przy ul. Armii Krajowej, przy ul. Ogrodzienieckiej); e) We wsi Kielkowice: zespół zabytkowej zabudowy w Kielkowicach Starych, budynki mieszkalne, kapliczki i krzyż (przy zagrodzie nr 37-ul. Karlińska, obok domu nr 12-ul. Pielgrzymów, przy domu nr 48, przy zagrodzie nr 10, obok domu nr 5 przy ul. Turystycznej, naprzeciwko remizy); f) We wsi Mokrus: obszar zabytkowego zespołu zabudowy wsi przy drodze Giebło - Siamoszyce; budynki mieszkalne i gospodarcze, krzyż i kapliczka, 2 studnie wykute w skale z 2-karbowanym kołowrotem; g) We wsi Śrubarnia - Żelazko: budynki mieszkalne i gospodarcze, Kapliczka słupowa, drewniana, Kapliczka św. Lzydora - pocz. XX-wieku, murowana, na</p>	<p>Obejmuje obszary: a) historycznego układu najstarszej części miasta - rejon pl. Piłsudskiego; b) zabytkowego cmentarza z podlegającą ochronie zielenią; c) zabudowy miasta po stronie północnej i południowej ul. Kościuszki z nieregularną siecią ulic oraz zachowaną architektonicznie interesująca zabudową i pozostałości fabryki materiałów budowlanych.</p>
-----------------	---	---	---

		dachu latarnia; krzyż w centrum wsi Śrubarnia; h) We wsi Kolonia Ryczów: budynek mieszkalny, kapliczka; i) We wsi Fugasówka - Markowizna: budynki mieszkalne.	
B1	OCHRONY KONSERWATORSKIEJ - OCHRONY ZESPOŁU ZAMKU	Obejmuje rejon wzgórza zamkowego we wsi Podzamcze.	-
K	OCHRONY KRAJOBRAZU - w celu ochrony szczególnych walorów krajobrazowych	Obejmuje obszary: a) we wsi Podzamcze: obszary leśne i rozrzucone po wsi skałki - ostańce, tereny zespołów skalnych posiadających szczególnie wysokie walory krajobrazowe, obszar sadu po stronie południowej ulicy Zamkowej; b) we wsiach Ryczów, Kielkowice, Mokrus, Gulzów, Ryczów Kolonia, Żelazko - Śrubarnia, Giebło: tereny leśne w zachodniej części wsi i zespoły sadów przy drodze do Pilicy, tereny zespołów skalnych posiadających szczególnie wysokie walory krajobrazowe, obszar zabytkowego zespołu kościelnego centralnego wsi i obszar dawnego parku dworskiego. c) we wsi Fugasówka - Markowizna: zalesione obszary, zieleń stref izolacyjnych wokół przemysłu oraz interesujące tereny cieków wodnych. d) we wsi Kielkowice: obszary leśne i potok Więcka. e) we wsi Mokrus: obszary leśne we wsi oraz obszar stawu położonego w środku zespołu zabytkowej zabudowy wsi. f) we wsi Gulzów: wyłącznie obszary leśne. g) we wsiach Ryczów, Żelazko - Śrubarnia, Ryczów Kolonia: obszary leśne wsi oraz liczne skałki - ostańce, rozrzucone w terenach wiejskich.	Obejmuje obszary: a) dużego zespołu leśnego (w południowo - zachodniej części miasta) - podlegający bezwzględnej ochronie, teren byłej prochowni; b) parku miejskiego przy ul. Kościuszki i sąsiednich terenów zieleni (w dzielnicy przemysłowej); c) potoków - dopływów Czarnej Przemszy oraz stawy w południowo - zachodniej części miasta; d) potoku ze stawem "Centuria" - jako obszaru źródłiskowego wchodzącego w skład rezerwatu; e) zespołu wyrobisk poeksploatacyjnych Cementowni „Wiek”.
K1	OCHRONY KONSERWATORSKIEJ - OCHRONY KRAJOBRAZU ZESPOŁU ZAMKU	Obejmuje obszar wzgórza zamkowego wraz Zamkiem w Podzamczu.	-
E	OCHRONY EKSPOZYCJI - Obejmuje obszary o szczególnych walorach krajobrazowych	Obejmuje obszary: a) we wsi Podzamcze: wszystkie otwarte obszary na terenie wsi, zapewniające właściwe warunki ekspozycji dla ruin	Obejmuje obszar otwartych przestrzeni we wschodniej i północnej części miasta zapewniających ekspozycję

	w celu ochrony i kształtowania prawidłowej ekspozycji obiektów zabytkowych i zespołów ruralistycznych.	zamku i atrakcyjnych elementów krajobrazu (skałki); b) we wsi Giebło: otwarte obszary wokół zabytkowego zespołu wsi, przy drodze do Kielkovic (ekspozycja atrakcyjnych terenów od południa, ze wzniesieniem zamkowym w Podzamczu); c) w obszarach tych wsi - wszystkie obszary otwarte, które zapewniają właściwą ekspozycję terenom o wysokich wartościach krajoznawczych (dotyczy to także otwartych terenów pól).	zabytkowego zespołu urbanistycznego.
WA	ŚCISLEJ OCHRONY ARCHEOLOGICZNEJ - obejmuje rozpoznane i potencjalne obszary eksploatacji archeologicznej.	Obejmuje obszary: a) w Podzamczu: teren zamku i rejon placu Wolności z kaplicą; b) w Gieble: obszar zespołu kościelnego z cmentarzem; c) w Ryczowie: obszar Góry Grodzisko z ruinami strażnicy; d) obszary, na których zlokalizowane są stanowiska archeologiczne (stwierdzone).	Obejmuje obszar strefy „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej.
WB	OCHRONY ARCHEOLOGICZNEJ - obejmuje obszary istotnych i ważnych reliktyw archeologicznych - głównie obszarów stanowisk archeologicznych. Stanowi ona strefę obserwacji archeologicznej i jest pod wnikliwą kontrolą konserwatorską.	Obejmuje obszary zabytkowych zespołów zabudowy, szczególnie w obrębie miejscowości: Podzamcze, Giebło, Ryczów, Kielkowice, Mokrus.	Obejmuje obszar strefy „B” częściowej ochrony konserwatorskiej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Niniejsze *Studium* ustala zasady postępowania dla poszczególnych stref ochrony konserwatorskiej dla dotychczas wyznaczonych stref ochrony konserwatorskiej:

strefy „A”

- W obrębie stref „A” obowiązuje pierwszeństwo wymagań konserwatorskich nad wszelką prowadzoną współcześnie działalnością inwestycyjną, gospodarczą i usługową. W terenach objętych strefami ścisłej ochrony konserwatorskiej możliwa jest działalność inwestycyjna wyłącznie zgodnie ze szczegółowymi wytycznymi konserwatorskimi i pod nadzorem służb ochrony zabytków oraz po jej uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków;
- W obrębie stref eliminuje się roboty budowlane poza pracami o charakterze konserwatorskim lub robotami prowadzonymi pod ścisłym nadzorem konserwatorskim;
- Wprowadza się zasadę wykonania szczegółowego planu rewaloryzacji obszarów położonych w strefach;

- Wprowadza się zasadę zachowania historycznego układu przestrzennego, tj. rozplanowania dróg, ulic, placów, linii zabudowy, kompozycji wnętrz urbanistycznych i kompozycji zieleni; ustala się obowiązek uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków zmian nawierzchni dróg oraz zmian lub korekty przebiegu dróg;
- Wprowadza się zasadę konserwacji zachowanych głównych elementów układu przestrzennego;

strefy „B”

- W obszarze stref wprowadza się zasadę ochrony i zachowania historycznej dyspozycji przestrzennej wraz z siecią drożną i istniejącą zielenią wysoką wzdłuż dróg i cieków wodnych;
- Roboty budowlane, tj. uzupełnianie zabudowy i ewentualna wymiana substancji, podlega następującym rygorom: utrzymania typu zabudowy lokalizowanej w typowych skupiskach, zgodnie z historycznymi zasadami zagospodarowania obszaru, nowopowstająca zabudowa winna posiadać cechy tradycyjne (bryłę, formę), lokalizacja obiektów usługowych szczególnie o charakterze publicznym wymaga wnikliwej analizy dla uniknięcia degradacji krajobrazu miejscowości;
- Wprowadza się zasadę dostosowania nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej tj. rozplanowania dróg, placów, linii zabudowy, kompozycji wnętrz urbanistycznych, kompozycji zieleni i małej architektury;
- Ustala się obowiązek restauracji i modernizacji technicznej obiektów o wartościach kulturowych z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości obiektów;
- Wszelka działalność inwestycyjna powinna być prowadzona z uwzględnieniem istniejących już związków przestrzennych i planistycznych;
- Dla obszaru objętego strefą konserwatorską B1 przy ul. Zamkowej i Placu Jurajskim w Podzamczu z kaplicą wraz z częścią ul. Krakowskiej i ul. Szkolnej sporządzone zostanie odrębne opracowanie, w którym określone zostaną szczegółowe wytyczne dotyczące zagospodarowania na tym terenie.

strefa „B1”

- W obrębie strefy ustala się zasadę realizacji nowej zabudowy, zgodnie z tradycyjnym regionalnym charakterem, o maksymalnej wysokości do 8 m (licząc od poziomu terenu przy głównym wejściu do budynku do najwyższej położonej kalenicy dachu);
- W obrębie strefy możliwe jest prowadzenie robót budowlanych wyłącznie zgodnie ze szczegółowymi wytycznymi konserwatorskimi i pod nadzorem służb ochrony zabytków;
- Ustala się konieczność wyeksponowania kapliczki Matki Boskiej „Skałkowej” położonej w strefie „B1”;

strefy „K”

- W strefach obowiązuje szczególna ochrona walorów krajobrazowych oraz zakaz realizacji nowych obiektów kubaturowych;
- Należy zachować istniejące kapliczki wzdłuż drogi Ogrodzieniec - Pilica;

- Ochronie podlega: rozplanowanie i skład gatunkowy zieleni, rozplanowanie dróg i ścieżek, obszar leśny wsi oraz liczne skałki - ostańce, układ dróg, miedz, zadrzewień śródpolnych, alei, szpalerów, grobli, stawów, przebiegu cieków wodnych;
- ustala się ochronę krajobrazu naturalnego związanego przestrzennie z historycznym założeniem poprzez zachowanie, konserwację i rewaloryzację ww. elementów zagospodarowania;
- ustala się restaurację zabytkowych elementów krajobrazu urządzonego, ewentualnie z częściowym ich odtworzeniem;

Strefa „K1”

- W obrębie strefy wprowadza się zakaz nasadzeń lub wycinek drzewostanu bez uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków oraz wyklucza się możliwość realizacji nowej zabudowy, z wyjątkiem istniejącego terenu turystyczno-rekreacyjnego;

Strefy „E”

- W strefie obowiązuje szczególna dbałość o staranne wkomponowywanie obiektów i urządzeń w krajobraz;

Strefy „WA”

- Wszystkie prace ziemne na terenie tych stref należy uzgodnić z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, poprzedzić badaniami archeologicznymi i wykonywać pod konserwatorskim nadzorem archeologicznym;

Strefy „WB”

- Wszystkie prace ziemne budowlane na terenie strefy należy objąć obserwacją archeologiczną i nadzorem konserwatorskim. Wszelka działalność inwestycyjna wymaga zabezpieczenia nadzoru konserwatorskiego;

Zasięg strefy ochronnej wokół stanowisk przyjmuje się w promieniu 30 - 50 metrów, z wyjątkiem stanowisk wpisanych do rejestru zabytków, dla których granice ochrony określane są indywidualnie w treści decyzji orzekającej o wpisie. Działalność inwestycyjna w obrębie stanowisk archeologicznych wiąże się z koniecznością uzgodnienia wszelkiej działalności inwestycyjnej ze służbami konserwatorskimi.

3.4. Dobra kultury współczesnej oraz miejsca pamięci narodowej

Zgodnie z art. 2 ust. 10 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dobrami kultury współczesnej są niebędące zabytkami dobra kultury, takie jak pomniki, miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, jeżeli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna. Definicja ta wyróżnia miejsca pamięci, które można również rozpatrywać w kategoriach miejsc pamięci narodowej - groby, cmentarze wojenne lub obiekty budowlane albo ich pozostałości, upamiętniające postaci lub wydarzenia znaczące dla Narodu i Państwa Polskiego, a w szczególności pomniki, krzyże przydrożne, kapliczki, kopce lub inne obiekty czy też przedmioty związane z wydarzeniami lub postaciami znaczącymi dla dziedzictwa Narodu i Państwa Polskiego (w szczególności tablice pamiątkowe).

Do dóbr kultury współczesnej na terenie gminy Ogrodzieniec zaliczono sanktuarium Matki Boskiej Skałkowej, zlokalizowane przy ulicy Wojska Polskiego w Podzamczu.

W gminie Ogrodzieniec występują również miejsca zaliczane do kategorii miejsc pamięci. Są to mogiły, pomniki i tablice które upamiętniają wydarzenia i postacie związane z historią lokalną i ponadlokalną. Ważną informacją jest fakt, że ruiny Zamku Ogrodzienieckiego stały się inspiracją dla Aleksandra Janowskiego do założenia w 1906 roku PTK (Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego). Dlatego też wzgórze zamkowe nazywane jest również Górą Janowskiego. Obszary w gminie Ogrodzieniec, które można zaliczyć do dóbr kultury współczesnej, zestawiono w tabeli 6.

Tab. 6. Wykaz miejsc i pomników pamięci narodowej w gminie Ogrodzieniec

Lp.	Typ	Miejscowość
1.	pomnik ku czci Członków Ruchu Oporu poległych w latach 1939-1945.	Kielkowice
2.	Miejsce pamięci ofiar II wojny światowej	Ogrodzieniec
3.	Pomnik Armii Radzieckiej	Ogrodzieniec
4.	Pomnik upamiętniający Jana Pawła II	Ogrodzieniec
5.	Mogiła ofiar III Rzeszy	Ryczów
6.	Mogiła zmarłych na cholera	Ryczów
7.	Mogiła Powstańców z 1863 roku	Fugasówka
8.	Tablica upamiętniająca Aleksandra Janowskiego w 60. rocznicę utworzenia PTK (Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego) - odnowiona w 100. rocznicę w 2006 r.	Podzamcze
9.	Zbiorowa mogiła wojenna powstańców z 1863 roku	Ogrodzieniec
10.	Tablica upamiętniająca Jana Raja, w latach 1934-1940 kierownika szkoły, który zginął w niemieckim obozie Mauthausen-Gusen 23 października 1941 roku	Ogrodzieniec

Źródło: Opracowanie własne na podstawie strony <http://www.ogrodzieniec.pl/> (dostęp: wrzesień 2014 r.) i literatury podmiotu.

Wskazuje się na możliwość rozszerzenia listy miejsc pamięci oraz wyróżnienia miejsc określanych jako dobra kultury współczesnej na dalszych etapach prac planistycznych – w trakcie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W niniejszym *Studium* proponuje się następujące generalne zasady ochrony miejsc i pomników pamięci:

- objęcie ochroną występujących na terenie gminy miejsc oraz pomników upamiętniających wydarzenia historyczne, kulturalne lub świadczące o kultywowaniu miejscowych tradycji i kultu religijnego;
- zachowanie strefy ekspozycji miejsc i pomników pamięci;
- ograniczenie możliwości lokalizacji wolnostojących form reklamowych w odległości mniejszej niż 20 m;
- wprowadzenie w sąsiedztwie miejsc i pomników pamięci zieleni urządzonej;

- określenie funkcji terenów znajdujących się w najbliższym sąsiedztwie miejsc i pomników pamięci w sposób nie kolidujący przestrzennie, ani znaczeniowo z symboliką miejsca.

Szczegółowe wytyczne dotyczące działań inwestycyjnych w najbliższym otoczeniu miejsc i pomników pamięci narodowej powinny zostać zawarte w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

3.5. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków znajdujących się na terenie miasta i gminy Ogrodzieniec

Miasto Ogrodzieniec jest miastem historycznym o układzie urbanistycznym nie chronionym wpisem do rejestru zabytków. W celu ochrony dziedzictwa kulturowego i historycznego polityka przestrzenna gminy Ogrodzieniec powinna przebiegać w oparciu o następujące zasady generalne:

- utrzymanie historycznej kompozycji układu urbanistycznego miejscowości Ogrodzieniec, Podzamcze, Ryczów, Giebło, Śrubarnia, Kiełkowie, Mokrus;
- zachowanie zabytkowych obiektów i zespołów zabudowy, elementów składających się na lokalne dziedzictwo kulturowe oraz historycznych układów przestrzennych (Zamek Ogrodzieniecki w Podzamczu, ruiny strażnicy w Ryczowie, zespół obiektów dawnej karczmy przy placu Piłsudskiego 17 w Ogrodzieńcu);
- dążenie do wyeksponowania obszarów i obiektów o istotnych wartościach zabytkowych i kulturowych;
- zahamowanie procesów degradacji zabytków oraz zapobieganie negatywnym zmianom fizjonomicznym w obszarach posiadających wartości kulturowe (Wzgórze Zamkowe w Podzamczu, Ruiny strażnicy w Ryczowie, ruiny prochowni carskiej w Ogrodzieńcu);
- prowadzenie wszelkich działań inwestycyjnych w obiektach i obszarach objętych ochroną na podstawie przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zgodnie z obowiązującymi przepisami tejże ustawy;
- racjonalne i zgodne z wymogami konserwatorskimi użytkowanie oraz udostępnianie zespołów zabytkowych i zabytków, w tym na cele kulturalne i turystyczne (Zamek Ogrodzieniecki oraz Góra Birów w Podzamczu, kościoły w Ogrodzieńcu i Gieble, sanktuarium Matki Bożej Skalkowej w Podzamczu, bunkry wojskowe na wzgórzu Suchy Połęcz);
- poddawanie obszarów i obiektów zabytkowych oraz cennych pod względem kulturowym działaniom w celu trwałego ich zachowania i funkcjonowania w krajobrazie poszczególnych miejscowości:
 - konserwacyjnym (utrzymanie zabytku w określonej i możliwie niezmienionej postaci),
 - rekonstrukcyjnym (odtworzenie jednej z faz rozwoju kompozycji obiektu, którego relikty nie zachowały się, bądź ilość ich jest niewielka),

- rewaloryzacyjnym (całokształt działań mających na celu przywrócenie i utrwalenie historycznie ukształtowanych walorów obiektu, z nadaniem mu współczesnych treści przy zachowaniu istniejących elementów historycznego zagospodarowania),
 - adaptacyjnym (przystosowanie obiektu zabytkowego do współczesnych, społecznie użytkowych celów, z dopuszczeniem zmiany jego funkcji),¹¹
 - rewitalizacyjnym (kompleksowy proces odnowy obszaru zurbanizowanego, którego przestrzeń, funkcje i substancja uległy procesowi strukturalnej degradacji, wywołującej stan kryzysowy, uniemożliwiający lub znacznie utrudniający prawidłowy rozwój ekonomiczny i społeczny tego obszaru, jak i zrównoważony rozwój całego miasta);
- ochrona ważniejszych zespołów o znaczących wartościach związana z obiektami sakralnymi, zabytkowym cmentarzem oraz obiektem zespołu dworskiego w Gieble;
 - utrzymanie historycznych dominant przestrzennych i ich ekspozycji (Zamek Ogrodzieniecki w Podzamczu, Kościół pw. św. Jakuba w Gieble);
 - zachowanie obszarów stanowiących otoczenie zabytków wolnymi od zabudowy i zainwestowania w celu zabezpieczenia widoku na zabytek, ustalenie szczegółowych zasad zagospodarowania przestrzeni wokół ruin Zamku w Podzamczu;
 - wpisanie do rejestru zabytków następujących obiektów: ruin strażnicy na wzgórzu Grodzisko w Ryczowie, schronów bojowych i systemu fortyfikacji w Podzamczu, kapliczki przy ulicy Olkuskiej w Ogrodzieńcu, kapliczki na rogu ulic Grochowieckiej i Ogrodzienieckiej w Ryczowie;
 - objęcie ochroną stanowisk archeologicznych z terenu gminy;
 - dążenie do dostosowania układu i kolorystyki nowo powstającej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej i tradycyjnej architektury poszczególnych miejscowości, głównie dla miasta Ogrodzieńca;
 - ustalenie zasad estetyki przestrzennej, szczególnie na terenie miasta Ogrodzieniec i sołectwa Podzamcze;
 - zachowanie cmentarzy i historycznych mogił w miejscowościach Giebło, Kiełkowice, Ogrodzieniec, Ryczów;
 - zachowanie relikwów tradycyjnej drewnianej zabudowy występującej w poszczególnych miejscowościach, jej ochrona i konserwacja (miejscowości Gulzów, Kiełkowice, Ogrodzieniec, Ryczów, Ryczów Kolonia, Żelazko);
 - zachowanie obiektów sakralnych oraz elementów małej architektury, podjęcie działań ochronnych oraz prac renowacyjnych, tj. kapliczek i figur przydrożnych rozlokowanych na terenie całej gminy. Postuluje się objęcie ochroną szczególną kapliczek i krzyży przydrożnych;
 - promowanie lokalnych walorów dziedzictwa kulturowego oraz bogatej historii gminy i miasta Ogrodzieniec;

¹¹ „Problematyka ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Poradnik dla planistów i samorządów lokalnych”, Narodowy Instytut Dziedzictwa, Warszawa 2011 r.

- ustalenie szczegółowych zasad sposobu użytkowania i zagospodarowania terenów uwzględniających wymogi ochrony archeologicznej (dotyczy to przede wszystkim Góry Birów oraz strażnicy w Ryczowie) w celu ich trwałego zachowania;
- poszerzenie stref B1 oraz K1 o Górę Birów lub wyznaczenie szczególnych podstref dla tego miejsca;
- ustalenie szczegółowych zasad ochrony zabytków i obiektów o wartościach kulturowych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- rewitalizacja obiektów przemysłowych, zwracając szczególną uwagę na obszary po dawnej cementowni „Wiek”;
- zatwierdzenie i uprawomocnienie programu opieki nad zabytkami;
- zintegrowanie systemu ochrony zabytków w dokumentach programowych na szczeblu gminnym i lokalnym;
- podjęcia opracowań planistycznych i projektowych dotyczących podnoszenia wartości kulturowych zdegradowanych obszarów i dysharmonijnych obiektów;
- ochrona krajobrazu kulturowego przed nadmiernym rozpraszaniem zabudowy, niszczeniem cennych widoków oraz penetracją terenu;
- ograniczenie formy architektonicznej budynków oraz wysokości zabudowy;
- niezabudowywanie terenów stanowiących strefę ekspozycji zespołów i obiektów zabytkowych;
- ochrona ciągów, punktów i przedpoli widokowych (wskazanych na planszy *Kierunki ochrony krajobrazu kulturowego*).

3.6. Pomniki zagłady i ich strefy ochronne

Na terenie gminy nie występują pomniki zagłady, w związku z czym nie wyznacza się ich stref ochronnych.

4. Kierunki rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Ogrodzieniec

4.1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego

Podstawę określenia kierunków zmian w strukturze funkcjonalno - przestrzennej gminy stanowiły wnioski wynikające z analizy uwarunkowań stanu istniejącego, dotychczasowej polityki przestrzennej gminy (dotychczas obowiązującego *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ogrodzieniec* oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego), złożone wnioski o zmianę przeznaczenia terenów oraz wnioski z analizy potrzeb i możliwości rozwoju gminy, szczegółowo omówionych w oddzielnym opracowaniu pn. - *[Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne, prognoza demograficzna oraz bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę w gminie Ogrodzieniec]*¹, sporządzonym na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 7 i ust. 5-7. Przy określaniu kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów nie uwzględniono audytu krajobrazowego z uwagi na jego brak.

Na podstawie przeprowadzonych analiz stwierdzić można, iż w przestrzeni gminy Ogrodzieniec wyróżniają się cztery zasadnicze strefy funkcjonalno - przestrzenne, cechujące się zróżnicowanymi uwarunkowaniami środowiskowymi i wymagające, w związku z tym, odrębnego podejścia przy określaniu lokalnej polityki przestrzennej. Najważniejszymi kryteriami wydzielenia stref funkcjonalno - przestrzennych były: stan i jakość środowiska przyrodniczego, kulturowego oraz krajobrazu, stopień urbanizacji i stan zagospodarowania terenów.

- **strefa zurbanizowana** - jest strefą, w której zakłada się najintensywniejszy rozwój funkcjonalno - przestrzenny. Zaliczono do niej miejscowości położone wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych gminy, którymi są drogi wojewódzkie 791 (Zawiercie - Olkusz) oraz 790 (Dąbrowa Górnicza - Pilica). Do tych miejscowości należą Fugasówka, Ogrodzieniec oraz Podzamcze. Dodatkowym walorem głównie Podzamcza jest lokalizacja wielu atrakcji turystycznych, które wzmagają popyt na nową zabudowę. Występujące w obrębie strefy obszary posiadające dostęp do drogi publicznej i możliwość uzbrojenia w infrastrukturę techniczną stanowią tereny predysponowane do rozwoju zabudowy. W strefie tej dąży się w *Studium* m.in. do: zachowania tradycyjnych układów przestrzennych miejscowości; ochrony i wyeksponowania wartościowych kulturowo i historycznie obiektów oraz ich otoczenia; wyznaczenia nowych terenów pod zabudowę siedliskową, mieszkaniową, lotniskową oraz dla funkcji usługowych i produkcyjno - usługowych, w celu umożliwienia rozwoju gospodarczego gminy; zahamowania „zlewania” się w jeden organizm przestrzenny sąsiadujących ze sobą jednostek osadniczych poprzez pozostawienie między nimi wolnych od zainwestowania terenów otwartych.
- **strefa leśna** - obejmuje tereny wysoce aktywne przyrodniczo. Są to jedne z najbardziej wartościowych pod względem przyrodniczym terenów w gminie: obszary objęte ochroną w ramach Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd (obejmuje tereny niezainwestowane

¹ Zmiana nr 1 studium uchwalona Uchwałą NrRady Gminy Ogrodzieniec z dniar.

południowej i południowo-wschodniej części Ogrodzieńca, południowego Podzamcza, Ryczowa, Ryczowa Kolonii, Śrubarni, Żelazka), obszar siedliskowy Natura 2000 „Ostoja Środkowojurajska” (kod PLH240009) oraz obszar źródeł rzeki Centurii, który jest ustanowiony pomnikiem przyrody. Są to przeważnie rejony niezainwestowane, które powinny być chronione przed zabudową. Strefa ta jest atrakcyjna pod względem krajobrazowym, dlatego też przewiduje się dla niej możliwość pełnienia funkcji turystycznej. W strefie o najbardziej wyraźnych walorach przyrodniczych zakłada się przede wszystkim jej ochronę przed niekorzystnym oddziaływaniem czynników degradujących naturalne środowisko przyrodnicze. W strefie leśnej dąży się w *Studium* m.in. do: spełnienia wymogów i przestrzegania ograniczeń ustanowionych dla obszarów objętych formami ochrony przyrody; udostępniania dla ruchu turystycznego walorów przyrodniczych gminy przy jednoczesnym ograniczaniu nadmiernej antropopresji; szczególnej ochrony lasów, które pełnią funkcje wodochronne; ukierunkowania rekreacji i turystyki leśnej w sposób niekolidujący z funkcjami ochronnymi i produkcyjnymi lasów.

- **strefa krajobrazowa** - obejmuje obszary sołectw Ryczów, Ryczów Kolonia, Śrubarnia oraz Żelazko. W strefie tej dąży się w *Studium* min. do: zachowania cennych krajobrazów jurajskich; zachowania charakteru zabudowy wsi, z możliwością adaptacji istniejącej zabudowy zagrodowej na nowe funkcje oraz ustalenie odpowiednich parametrów dla nowej zabudowy; ochrony i wyeksponowania wartościowych kulturowo i historycznie obiektów oraz ich otoczenia; utrzymania zwartości zabudowy poszczególnych jednostek osadniczych oraz ograniczenia rozpraszania nowej zabudowy na terenach otwartych i nieuzbrojonych; zahamowania „zlewania” w jeden organizm przestrzenny sąsiadujących ze sobą jednostek osadniczych poprzez pozostawienie między nimi wolnych od zainwestowania terenów otwartych.
- **strefa rolnicza** - jest strefą umiarkowanie aktywną przyrodniczo, obejmuje ona tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej (pola uprawne, sady, łąki i pastwiska). Zaliczono do niej tereny położone na północ od drogi wojewódzkiej 790. Obejmuje ona sołectwa Giebło, Giebło Kolonia, Gulzów, Kiełkowice i Mokrus. Przez wzgląd na występowanie w gminie niewielkich powierzchni gleb o wysokich klasach bonitacyjnych zachodzi konieczność ochrony gruntów posiadających sprzyjające warunki dla rozwoju upraw. W strefie tej przewiduje się dalszy rozwój rolnictwa oraz przekształcanie jej części, o najniższym stopniu przydatności rolniczej, na cele związane z gospodarką leśną. W strefie tej dąży się w *Studium* m.in. do: propagowania rozwoju rolnictwa w oparciu o czyste środowisko przyrodnicze dające szanse rozwoju ekologicznej produkcji rolnej; utrzymania zwartości zabudowy poszczególnych jednostek osadniczych oraz ograniczenia rozpraszania nowej zabudowy na terenach otwartych i nieuzbrojonych; zmiany użytkowania gruntów najmniej przydatnych dla rolnictwa w kierunku leśnym.

W kierunkach zmian zagospodarowania przestrzennego gminy, które zostały odzwierciedlone w przeznaczeniu terenów, wyróżnić można dwie zasadnicze grupy terenów, które w różnych proporcjach występują w obrębie każdej z wyżej wymienionych stref. Cechują się one odmiennymi celami polityki przestrzennej i kierunkami zagospodarowania poprzez silnie zróżnicowane uwarunkowania przestrzenne, gospodarcze i środowiskowe. Są to:

- **obszary zainwestowane i dopuszczone do zainwestowania** - w granicach których ustala się dalszy rozwój terenów zabudowanych i zainwestowanych lub też dopuszcza

się inwestycje na nowych, dotychczas niezabudowanych terenach. Są to rejony miasta oraz poszczególnych wsi, w tym w pierwszej kolejności strefy zwartej zabudowy, a także obszary sąsiadujące z nimi, zwłaszcza wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych (wzdłuż dróg wojewódzkich dążono do ograniczenia możliwości rozwoju zabudowy, do *Studium* przeniesione jednak zostały obszary inwestycyjne wyznaczone w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego). Tereny zainwestowane i dopuszczone do zainwestowania obejmują obszary przeznaczone zwłaszcza dla zabudowy: zagrodowej, mieszkaniowej, mieszkaniowo - usługowej, rekreacji indywidualnej, usługowej i produkcyjnej, a także dla różnego typu zieleni urządzonej, powierzchniowej eksploatacji surowców, infrastruktury technicznej i komunikacji;

- **obszary otwarte** - to rejony naturalne, dotychczas niezabudowane i niezainwestowane. Służą przede wszystkim gospodarce rolnej, leśnej i wodnej, a także zachowaniu lokalnych i ponadlokalnych wartości przyrodniczych i krajobrazowych. Są one zasadniczo wyłączone spod zabudowy kubaturowej, z wyjątkiem ściśle określonych sytuacji, omówionych szczegółowo poniżej (dla terenów oznaczonych symbolem R).

4.2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy

Ustalenia dotyczące kierunków i wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów stanowią główne wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

4.2.1. Kierunki polityki przestrzennej

Realizując kierunki zagospodarowania przestrzennego, określone w niniejszym *Studium*, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy także uwzględniać istniejące użytkowanie i zagospodarowanie terenów, ustalenia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wydane decyzje o pozwoleniu na budowę, a ponadto szczegółowe uwarunkowania środowiska przyrodniczego (ukształtowanie terenu, wody powierzchniowe, formy ochrony przyrody, zieleń, itp.) i kulturowego. Dlatego na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się pewne korekty granic poszczególnych terenów przeznaczonych do zabudowy i zainwestowania, wynikające z indywidualnych analiz przeprowadzonych dla poszczególnych terenów. Ponadto, w planach miejscowych zawsze możliwe jest zmniejszenie powierzchni terenów wskazanych do zabudowy i zainwestowania oraz pozostawienie ich w dotychczasowym użytkowaniu rolnym lub leśnym.

Określone w *Studium* przeznaczenie, przypisane poszczególnym terenom, rozumieć należy, jako podstawowe (wiodące). Zatem w ramach każdej ustalonej funkcji na danym obszarze dopuszcza się wydzielenie terenów dla lokalizacji obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, dróg oraz zieleni, a także innych inwestycji celu publicznego. Dopuszcza się również wprowadzanie na terenach o określonym przeznaczeniu funkcji uzupełniających, a niekolidujących z przeznaczeniem podstawowym, to znaczy niepowodujących powstania uciążliwości dla terenów sąsiednich, zwłaszcza podlegających ochronie (np. akustycznej,

konserwatorskiej lub związanej z ustanowionymi formami ochrony przyrody) przy jednoczesnym uwzględnieniu wpływu na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi.

Ustala się, iż zespoły zabudowy, zwłaszcza w granicach miasta Ogrodzieniec i wsi Podzamcze, powinny tworzyć zwartą, pod względem wizualnym, przestrzeń zurbanizowaną.

[Ponadto, nową zabudowę należy odsunąć (wraz z ogrodzeniami) od rzek, cieków i zbiorników wodnych, ze względu na konieczność zapewnienia dostępu do wód oraz zachowania systemu ciągów ekologicznych w dolinach. Odległość ta jest zależna od przepisów odrębnych oraz uwarunkowań stanu istniejącego.]¹

Kierunki zagospodarowania przestrzennego określono kierując się w dużym stopniu ustaleniami obowiązujących na terenie gminy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz dotychczasowymi sposobami zagospodarowania i użytkowania terenów. Wyznaczenie nowych terenów pod zainwestowanie podyktowane było głównie wnioskami złożonymi przez lokalną społeczność o zmianę funkcji terenu w ramach procedury sporządzania *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ogrodzieniec*. Inną przesłanką do wyznaczenia nowych terenów inwestycyjnych było uzupełnienie oraz kontynuacja istniejącej zabudowy.

Na terenie gminy wyznacza się następujące rodzaje terenów zainwestowanych i dopuszczonych do zainwestowania:

- **[Tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usług (MWU)]¹** - obejmują teren istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej zlokalizowany w zachodniej części miasta Ogrodzieniec, w granicach którego dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz usług nieuciążliwych. Na terenach MWU funkcję dominującą powinna pełnić zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, a usługi funkcję uzupełniającą. Dopuszcza się jednak wykorzystanie działek w całości na zabudowę związaną z działalnością usługową. Na terenach MWU przewiduje się lokalizację wyłącznie usług nieuciążliwych, takich jak: handel detaliczny (z wyłączeniem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m²), usługi administracji, ochrony zdrowia, opieki społecznej, kultu religijnego, kultury, oświaty, rozrywki, wypoczynku, rekreacji, sportu, gastronomii, biur, banków, itp., które nie kwalifikują się jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko.
- **[Tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług (MNU) -** obejmują tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług nieuciążliwych oraz przeznaczone dla lokalizacji nowej. W granicach terenów MNU dopuszcza się zachowanie zabudowy zagrodowej, adaptowanie jej na potrzeby zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usługowej, lub rekreacji indywidualnej. Dopuszcza się wykorzystanie działek w całości na zabudowę związaną z działalnością usługową. Na terenach MNU przewiduje się lokalizację wyłącznie usług nieuciążliwych, takich jak: handel detaliczny (z wyłączeniem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m²), usługi administracji, ochrony zdrowia, opieki społecznej,

¹ Zmiana nr 1 studium uchwalona Uchwałą NrRady Gminy Ogrodzieniec z dniar.

kultu religijnego, kultury, nauki, oświaty, rozrywki, wypoczynku, rekreacji, sportu, turystyki, hotelarstwa(w tym obsługi ruchu turystycznego oraz zabudowy rekreacyjnej, obiektów kubaturowych związanych z obsługą ruchu turystycznego typu: motel, zajazd, hotel, pensjonat, pole biwakowe, ośrodek wypoczynkowy, schronisko z możliwością realizacji usług, urządzeń gastronomicznych i innych usług komercyjnych oraz różnorodnych obiektów sportowych wraz z koniecznym zapleczem gospodarczo-technicznym), gastronomii, biur, banków, rzemiosła, itp., które nie kwalifikują się jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko.]]¹

- **Tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej (MNR)** – [obejmują tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zagrodowej,. W granicach terenów MNR dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej, nieuciążliwych usług, rekreacji indywidualnej oraz zabudowy letniskowej. Na terenach MNR, w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej, nie powinno się dopuszczać przemysłowego chowu lub hodowli zwierząt, kwalifikującego się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Ponadto należy dążyć do rozdzielenia, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej od zabudowy zagrodowej. Na terenach MNR, położonych w strefach ochrony, określonych w Planie Ochrony Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd, obowiązują zasady o których mowa w rozdziale 2.2.3. (Tom II) niniejszego Studium.]]¹
- **Tereny przeznaczone dla zabudowy rekreacji indywidualnej (ML)** - obejmują tereny istniejącej zabudowy letniskowej oraz tereny przeznaczone dla lokalizacji nowej zabudowy rekreacji indywidualnej. W ramach terenów ML możliwa jest realizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o niskiej intensywności. W granicach terenów ML dopuszcza się lokalizowanie urządzeń sportowo-rekreacyjnych.
- **Tereny przeznaczone dla usług (U)** - obejmują tereny istniejących usług nieuciążliwych oraz tereny przeznaczone dla lokalizacji nowych, ze wskazaniem usług o funkcji centrotwórczej, takich jak: handel detaliczny (z wyłączeniem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m²), usługi administracji, ochrony zdrowia, opieki społecznej, kultu religijnego, kultury, nauki, oświaty, rozrywki, wypoczynku, rekreacji, sportu, turystyki, hotelarstwa, gastronomii, biur, banków, rzemiosła oraz inne, które nie kwalifikują się jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko.
- **Tereny przeznaczone dla usług sportu i rekreacji (US)** - obejmują tereny z podstawowym przeznaczeniem gruntów pod zespoły obiektów i urządzeń sportu i rekreacji w zieleni (np. boiska sportowe wraz z zapleczem i koniecznymi parkingami, tereny dawnych wyrobisk, których rekultywacja obejmuje zagospodarowanie na cele sportowo-rekreacyjne itp.).
- **[Tereny przeznaczone dla usług turystyki (UT)** - obejmują tereny przeznaczone dla koncentracji urządzeń obsługi ruchu turystycznego oraz zabudowy rekreacyjnej. W granicach tych obszarów ustala się możliwość realizacji obiektów kubaturowych

¹ Zmiana nr 1 studium uchwalona Uchwałą NrRady Gminy Ogrodzieniec z dniar.

związanych z obsługą ruchu turystycznego typu: motel, zajazd, hotel, pensjonat, pole biwakowe, ośrodek wypoczynkowy, schronisko z możliwością realizacji usług, urzędzeń gastronomicznych i innych usług komercyjnych oraz różnorodnych obiektów sportowych wraz z koniecznym zapleczem gospodarczo-technicznym. Na terenach UT, położonych w strefach ochrony, określonych w Planie Ochrony Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd, obowiązują zasady o których mowa w rozdziale 2.2.3. (Tom II) niniejszego Studium.]¹

- **Tereny przeznaczone dla celów produkcyjno-usługowych (PU)** - obejmują tereny istniejącej działalności produkcyjnej, przemysłowej, magazynowo-składowej i usługowej oraz przeznaczone dla lokalizacji nowej. Na terenach PU znajdujących się w otoczeniu zabudowy mieszkaniowej nie dopuszcza się prowadzenia uciążliwej działalności produkcyjno - usługowej. W ramach terenów PU, zlokalizowanych wzdłuż ulicy Kościuszki, na zachód od planowanej obwodnicy miasta Ogrodzieniec, dopuszcza się prowadzenie punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, lokalizację ogniw fotowoltaicznych oraz instalacji związanych z utylizacją odpadów i wytwarzaniem energii. Na terenach PU dopuszcza się zachowanie istniejącej zabudowy mieszkaniowej - jednorodzinnej.
- **Tereny przeznaczone dla produkcji energii ze źródeł odnawialnych [(IF)** - obejmują tereny, na których dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych, za wyjątkiem urządzeń wykorzystujących energię wiatru.]¹
- **Tereny przeznaczone dla obsługi produkcji leśnej (RU)** - obejmują teren obsługi w gospodarstwach leśnych zlokalizowany w południowo-zachodniej części miasta. Dopuszcza się adaptację i rozbudowę istniejących budynków oraz budowę nowych - zgodnie z obowiązującymi przepisami szczególnymi.
- **[Tereny przeznaczone dla powierzchniowej eksploatacji surowców (PG)** - obejmują teren obszaru górniczego dla złoża wapieni i margli jurajskich "Wiek II" oraz tereny inwestycji towarzyszących eksploatacji powierzchniowej. Na terenach tych dopuszcza się możliwość utworzenia składów surowca i produktów, obiektów przeróbki surowca oraz realizację obiektów i urządzeń koniecznych dla prawidłowej eksploatacji złoża. Na tych terenach dopuszcza się prowadzenie działalności wydobywczej oraz przeróbkę pozyskanego surowca. W ramach prowadzonej działalności należy zapobiegać szkodliwemu oddziaływaniu eksploatacji na środowisko i usuwać ewentualne jej skutki. Po zakończonej eksploatacji należy obowiązkowo zrehabilitować teren zgodnie z uzyskanym pozwoleniem na rekultywację.]¹
- **Tereny przeznaczone dla cmentarzy (ZC)** - obejmują tereny istniejących cmentarzy w Ogrodzieńcu, Ryczowie i Gieble, tereny przewidziane pod ich rozbudowę oraz obszar planowanego cmentarza w Kielkowicach. Część z nich, o charakterze zabytkowym, podlega ochronie. Dla terenów czynnych cmentarzy obowiązuje - zgodnie z przepisami odrębnymi - wprowadzenie stref ochrony sanitarnej, obejmujących m.in. pas terenu wokół cmentarza o szerokości 50 m, w których zakazuje się lokalizowania budynków mieszkalnych oraz pas terenu wokół cmentarza o szerokości 150 m, w których zakazuje

¹ Zmiana nr 1 studium uchwalona Uchwałą NrRady Gminy Ogrodzieniec z dniar.

się lokalizowania studni do czerpania wody. W przypadku nie zrealizowania planowanego cmentarz w Kielkovicach, dopuszcza się inne przeznaczenie dla tego terenu.

- **[Tereny przeznaczone dla zieleni urządzonej (ZP) - zieleni ogólnodostępnej (parków, zieleńców, skwerów, placów zabaw itp.).** Są to tereny obejmujące istniejące zespoły zieleni urządzonej oraz liczne tereny przeznaczone do zagospodarowania na cele zieleni urządzonej. Dopuszczalne jest także pozostawienie tych terenów, do czasu zagospodarowania sąsiadujących z nimi terenów budowlanych, jako rolnych lub zieleni nieurządzonej. Dla terenów ZP położonych wokół Zamku Ogrodzienieckiego oraz ul. Zamkowej wraz z Palcem Jurajskim w Podzamczu postuluje się określenie szczegółowych zasad zagospodarowania w planie miejscowym, sporządzonym z uwzględnieniem spójnej koncepcji urbanistyczno-architektonicznej, uwzględniającej zarówno wymogi ochrony konserwatorskiej, jak i potrzeby związane z obsługą ruchu turystycznego w otoczeniu Zamku oraz ul. Zamkowej. W koncepcji określone zostaną zasady kształtowania zabudowy usługowej dla ruchu turystycznego. Na terenie ZP w północnej części Podzamcza (Zuzanka) dopuszcza się lokalizację okresowych parkingów dla samochodów osobowych. Szczegółowe zasady zagospodarowania terenów ZP w północnej części podzamcza należy ustalić w planach miejscowych, sporządzonych z uwzględnieniem koncepcji urbanistyczno-architektonicznej, uwzględniającej zarówno wymogi ochrony krajobrazu i zabytków, jak i potrzeby związane z obsługą ruchu turystycznego a także rozwojem ruchu turystycznego wokół Góry Birów.
- **Tereny przeznaczone dla infrastruktury technicznej - (IT)** - obejmują tereny istniejących obiektów związanych z infrastrukturą techniczną. W ramach terenów IT dopuszcza się realizację nowych obiektów i urządzeń związanych z infrastrukturą techniczną.]¹
- **Tereny zrekultywowanego składowiska odpadów - przeznaczone do zagospodarowania zielenią wysoką lub niską (O)** - obejmują dwa tereny w północnej części miasta Ogrodzieniec, częściowo zrekultywowane, które winny zostać docelowo zagospodarowane zielenią.
- **Tereny przeznaczone pod drogi publiczne (KDG, KDZ, KDL, KDD)** - obejmują tereny dróg publicznych istniejących i planowanych. Dopuszcza się podniesienie lub obniżenie klas poszczególnych dróg w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
- **[Tereny przeznaczone na parkingi oraz tereny obsługi komunikacji (KS)** - obejmują tereny przeznaczone na ogólnodostępne parkingi publiczne.]¹

Na terenie gminy wyznacza się następujące rodzaje terenów otwartych, przeznaczonych do zachowania i ochrony:

¹ Zmiana nr 1 studium uchwalona Uchwałą NrRady Gminy Ogrodzieniec z dniar.

- **Tereny rolne (R) - przeznaczone na cele gospodarki rolnej.** Są nimi istniejące tereny rolne, łąki, pastwiska, tereny zadrzewione i zakrzewione, nieużytki rolne. Tereny rolne wyłączone są z możliwości lokalizowania budynków, przy czym wyjątki od tej zasady zostały określone poniżej. Na terenach rolnych dopuszcza się możliwość zachowania, przebudowy, rozbudowy i odtworzenia istniejących obiektów budowlanych, realizację urządzeń wodnych i melioracyjnych, dróg dojazdowych do gruntów rolnych oraz infrastruktury technicznej.

Na terenach położonych w granicach Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd”, zabrania się realizacji obiektów mogących znacząco wpływać na środowisko.

Na terenach rolnych w ramach miasta Ogrodzieniec dopuszcza się zabudowę siedliskową. Zabudowa ta dopuszczona jest wyłącznie na obszarach gospodarstw rolnych o powierzchni co najmniej 3 ha bez istniejącego siedliska, których grunty w całości położone są poza terenami wyznaczonymi pod zabudowę zagrodową lub mieszkaniową. Dopuszczenie realizacji nowego siedliska nie może mieć miejsca na terenach szczególnego zagrożenia powodzią oraz w odległości mniejszej niż 100 m od granicy pasa drogowego dróg klasy głównej (oznaczonych symbolem KDG). [Na terenach R dopuszcza się wprowadzenie zalesień

- **Tereny zieleni (Z) -** Są to obszary pełniące rolę:
 - połączeń w systemie węzłów i korytarzy ekologicznych, posiadające szczególne walory krajobrazowe,
 - terenów przeznaczonych dla zwartej zieleni wielopiętrowej, w tym wysokiej, złożonej z gatunków odpornych na zanieczyszczenia, oddzielające funkcjonalnie i optycznie obiekty uciążliwe od terenów sąsiednich,
 - terenów towarzyszących zabudowie mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej i zagrodowej (tereny sadów, ogrodów, łąk), które winny pozostać zagospodarowane zielenią.

W celu ochrony tych obszarów wprowadza się zakaz realizacji nowych obiektów kubaturowych, przy czym dopuszcza się możliwość zachowania, przebudowy i odbudowy istniejących obiektów budowlanych. W terenach Z dopuszcza się zalesienia, ponadto dopuszcza się możliwość realizacji urządzeń wodnych i melioracyjnych, dróg dojazdowych do gruntów rolnych oraz infrastruktury technicznej. Na terenach Z położonych w dolinach oraz nad wodami obowiązuje zachowanie i ochrona istniejących wód powierzchniowych.]¹

- **Tereny leśne (ZL) -** obejmują istniejące lasy przeznaczone na cele gospodarki leśnej. Są one wyłączone z zabudowy, z wyjątkiem możliwości realizacji obiektów związanych z gospodarką leśną i wodną, a także ścieżek rowerowych, dróg dojazdowych do gruntów leśnych (ze wskazaniem stosowania nawierzchni gruntowych) i urządzeń turystycznych zgodnych z planem urządzenia lasu oraz niezbędnych sieci uzbrojenia technicznego i infrastruktury z zakresu telekomunikacji. Na terenach ZL obowiązuje zachowanie i ochrona istniejących wód powierzchniowych oraz lasów ochronnych.

¹ Zmiana nr 1 studium uchwalona Uchwałą NrRady Gminy Ogrodzieniec z dniar.

- **Tereny wód powierzchniowych (WS)** - obejmują istniejące zbiorniki wodne oraz rzeki i ciek. Tereny te przeznaczone są na cele gospodarki wodnej. Obowiązuje tu zachowanie i ochrona istniejących wód powierzchniowych. W terenach tych wprowadza się zakaz regulacji brzegów wodnych bez zgody powołanego w tym celu zarządcy, zabrania się grodzenia nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych w odległości mniejszej niż 1,5m od linii brzegu, a także zakazywania lub uniemożliwiania przechodzenia przez ten obszar.

4.2.2. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania terenów oraz kształtowania zabudowy

[Przy ustalaniu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wskaźników zagospodarowania terenów i kształtowania zabudowy należy, w pierwszej kolejności, kierować się uwarunkowaniami stanu istniejącego oraz ustaleniami dotychczas obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę.

W przypadkach sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ustala się możliwość zachowania przepisów obowiązujących w planach miejscowych na dzień uchwalenia Studium, nawet w przypadkach gdy niniejsze Studium ustala dla terenów objętych tymi planami inne kierunki i zasady zagospodarowania przestrzennego. Możliwe to będzie jednak tylko w sytuacjach, gdy nie będzie to kolizyjne z planowanym rozwojem systemu komunikacyjnego Gminy.

W celu zapewnienia elastyczności w stosowaniu ustaleń Studium na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zakłada się możliwość dookreślenia ustalonych w studium kierunków, w tym korekt linii rozgraniczających terenów oraz ustalonych wskaźników zabudowy, wyłącznie w uzasadnionych przypadkach wynikających z uwarunkowań ekonomicznych, społecznych, bądź środowiskowych.]¹

¹ Zmiana nr 1 studium uchwalona Uchwałą NrRady Gminy Ogrodzieniec z dniar.

- **Minimalna powierzchnia nowo wydzielanych działek**

Na terenie miasta Ogrodzieniec:

a) na obszarze objętym zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Ogrodzieniec (Uchwała Nr XLVI/339/2009 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 28 października 2009 r):

- [dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług (MNU) - 1000 m²,
- dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (MWU) oraz terenów zabudowy usługowej (U) - 2000 m²,
- dla terenów produkcyjno-usługowych (PU), eksploatacji (PG) oraz usług sportu i rekreacji (US) - 5000 m².]¹

b) na pozostałym obszarze miasta:

- [dla zabudowy jednorodzinnej i usług (MNU): wolnostojącej - 800 m², bliźniaczej - 500 m²,
- usługowej (U), produkcyjno-usługowych (PU) - 900 m².]¹

Na terenie sołectwa Ryczów:

- [dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej (MNR) - 800 m².]¹
- dla innych terenów przeznaczonych do zabudowy - 900 m².

W pozostałych sołectwach gminy:

- [dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług (MNU): wolnostojącej - 800 m², bliźniaczej - 700 m², szeregowej 300 m² (dopuszcza się zmniejszenie o 15%),
- dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej (RM) - 1200 m² (dopuszcza się zmniejszenie o 15%),
- dla terenów zabudowy usługowej w terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług (MNU) - wielkość działki należy uzależnić od rodzaju prowadzonej działalności i rodzaju zabudowy,
- dla terenów zabudowy usługowej o charakterze komercyjnym (U), usługowej o charakterze publicznym (UP) oraz terenów obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (PU) wielkość działki należy uzależnić od rodzaju prowadzonej działalności.

- **Minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej**

- dla zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej, rekreacji indywidualnej - 40%,
- dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej - 40%, (w granicach terenu górniczego kopalni Wiek w Ogrodzieńcu - 50%),

¹ Zmiana nr 1 studium uchwalona Uchwałą NrRady Gminy Ogrodzieniec z dniar.

- dla terenów zabudowy usługowej o charakterze komercyjnym oraz publicznym - 25%,
 - dla terenów obiektów produkcyjnych, składów i magazynów - 20%,
 - dla terenów usług turystyki w miejscowości Ryczów - 25%,
 - dla terenów usług turystyki na terenie miasta Ogrodzieniec - 50%,
 - dla terenów usług sportu i rekreacji na terenie miasta Ogrodzieniec - 20%,
 - dla terenów usług oświaty na terenie miasta Ogrodzieniec - 40%,
 - dla terenów usług sportu, turystyki i rekreacji w granicach terenu górniczego kopalni Wiek w Ogrodzieńcu - 70%,
 - dla terenów zabudowy produkcyjno-usługowej w granicach terenu górniczego kopalni Wiek w Ogrodzieńcu - 20%,
 - dla terenów zieleni parkowej w miejscowości Ryczów - 90%,
 - dla terenów aktywności gospodarczej na terenie miasta Ogrodzieniec - 20%,
 - dla obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz obsługi urządzeń komunikacji samochodowej na terenie miasta Ogrodzieniec - 20%,
 - dla terenów obsługi w gospodarstwa leśnych na terenie miasta Ogrodzieniec - 50%,
 - dla terenów usług turystycznych oraz zabudowy letniskowej na terenie miasta Ogrodzieniec - 40%,
 - dla terenów usług w granicach terenu górniczego kopalni Wiek w Ogrodzieńcu - 40%.
- **Maksymalna intensywność zabudowy** (rozumiana, jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej):

Dla obszaru wiejskiego gminy:

- [dla terenów mieszkaniowych jednorodzinnych, mieszkaniowych jednorodzinnych i zagrodowych, mieszkaniowych jednorodzinnych i usług - $i=0,7$]¹
- dla terenów usług sportu i rekreacji - $i=0,7$,
- dla terenów usług $i=1,2$,
- dla terenów zagrodowych oraz usług turystycznych $i=0,8$,
- dla terenów cmentarzy $i=0,2$.

Dla obszaru miasta Ogrodzieniec:

- dla terenów mieszkaniowych wielorodzinnych i usług, mieszkaniowych jednorodzinnych i usług oraz usługowych - $i = 1,0$,
- [dla terenów mieszkaniowych jednorodzinnych, mieszkaniowych wielorodzinnych, i zagrodowych, usług kultury, usług turystyki, zabudowy letniskowej, mieszkaniowo-usługowych - $i = 0,8$]¹

¹ Zmiana nr 1 studium uchwalona Uchwałą NrRady Gminy Ogrodzieniec z dniar.

- dla terenów przemysłowo-usługowych - $i = 1,8$,
- [dla terenów usług sportu i rekreacji - $i = 1,5$.]¹

• Zasady kształtowania wysokości budynków

W celu ochrony walorów krajobrazowych gminy oraz mając na uwadze zasadę dostosowania gabarytów i wysokości nowych obiektów do istniejącego charakteru zabudowy, dopuszczalną maksymalną wysokość zabudowy określono oddzielnie dla obszaru miejskiego (dla miasta Ogrodzieniec) oraz dla obszaru wiejskiego obejmującego pozostałe sołectwa.

Obszar wiejski gminy:

- dla **położonej w obszarze Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd”** zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej, rekreacji indywidualnej oraz mieszkaniowo-usługowej maksymalna wysokość wynosi 10 m, za wyjątkiem jednostek położonych w strefie ochrony konserwatorskiej „B1” - ochrony zespołu Zamku;
- dla **położonej poza obszarem Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd”** zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej, rekreacji indywidualnej oraz mieszkaniowo-usługowej maksymalna wysokość wynosi 12 m;
- [dla zabudowy usługowej maksymalna wysokość wynosi 12 m, za wyjątkiem jednostek położonych w strefie ochrony konserwatorskiej „B1” - ochrony zespołu Zamku;]¹
- w obrębie strefy **ochrony konserwatorskiej „B1” - ochrony zespołu Zamku**, obejmującej rejon wzgórza zamkowego we wsi Podzamcze, nową zabudowę należy realizować zgodnie z tradycyjnym regionalnym charakterem, o maksymalnej wysokości do 8 m.

Obszar miasta Ogrodzieniec:

Strefa A

- [dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wysokość nie może przekroczyć 3 kondygnacji nadziemnych oraz 8 m licząc od poziomu terenu (najniższego) do okapu dachu, dopuszcza się przekraczanie ustalonej wysokości zabudowy przy realizacji obiektów kultu religijnego lub administracji publicznej;
- dla usług wysokość zabudowy nie może przekroczyć 3 kondygnacji nadziemnych oraz 12 m licząc od poziomu terenu (najniższego) do okapu dachu;]¹
- na terenach zieleni leśno-parkowej wraz z urządzeniami turystyki, sportu i rekreacji wysokość zabudowy nie może przekroczyć 2 kondygnacji nadziemnych oraz 8 m licząc od poziomu terenu (najniższego) do okapu dachu;

¹ Zmiana nr 1 studium uchwalona Uchwałą NrRady Gminy Ogrodzieniec z dniar.

- na terenach urządzeń turystyki, sportu i rekreacji oraz zieleni leśno-parkowej wraz z terenami obsługi technicznej rekreacyjnego zespołu leśno-parkowego wysokość zabudowy nie może przekroczyć 2 kondygnacji nadziemnych oraz 8 m licząc od poziomu terenu (najniższego) do okapu dachu;
- dla obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz obiektów handlu detalicznego i hurtowego wysokość zabudowy nie może przekroczyć 16 m licząc od poziomu terenu (najniższego) do okapu dachu.

Strefa B

- tereny usług turystycznych oraz zabudowy letniskowej, z możliwością lokalizacji na terenie pól namiotowych i campingowych, jak również zabudowy rekreacji indywidualnej, wysokość nie może przekroczyć 2 kondygnacji nadziemnych oraz 6 m
- licząc od poziomu terenu (najniższego) do okapu dachu.

Strefa C

- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wysokość nie może przekroczyć 3 kondygnacji nadziemnych oraz 8 m licząc od poziomu terenu (najniższego) do okapu dachu;
- dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wysokość nie może przekroczyć 4 kondygnacji nadziemnych oraz 14 m licząc od poziomu terenu (najniższego) do okapu dachu;
- [dla zabudowy letniskowej wysokość nie może przekroczyć 2 kondygnacji nadziemnych oraz 6 m licząc od poziomu terenu (najniższego) do okapu dachu;]
- dla zabudowy usługowej wysokość nie może przekroczyć 3 kondygnacji oraz 12 m licząc od poziomu terenu do okapu dachu;]¹
- dla usług turystyki (obejmujących małe hotele, pensjonaty, ośrodki wypoczynkowe, pola biwakowe, campingi i obiekty związane z obsługą ruchu turystycznego) oraz usług sportu (obejmujących otwarte boiska i obiekty sportowe oraz hale i budynki sportowe) wysokość zabudowy nie może przekroczyć 3 kondygnacji nadziemnych oraz 10 m licząc od poziomu terenu (najniższego) do okapu dachu;
- dla obiektów obsługi w gospodarstwach leśnych wysokość zabudowy nie może przekroczyć 10 m licząc od poziomu terenu (najniższego) do okapu dachu. Dopuszcza się również lokalizację hal, wiat i magazynów o wysokościach nieprzekraczających 8 m licząc od powierzchni terenu do okapu dachu;
- dla obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (w tym handel hurtowy) oraz obsługi urządzeń komunikacji samochodowej wysokość zabudowy nie może przekroczyć 14 m licząc od poziomu terenu (najniższego) do okapu dachu.

¹ Zmiana nr 1 studium uchwalona Uchwałą NrRady Gminy Ogrodzieniec z dniar.

Ograniczenia wysokości zabudowy nie dotyczą realizacji infrastruktury technicznej z zakresu telekomunikacji i elektroenergetyki, jednakże wszystkie obiekty o wysokości równej i większej od 50 m nad poziomem terenu podlegają, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, zgłoszeniu do właściwego organu nadzoru nad lotnictwem wojskowym, natomiast obiekty o wysokości równej i większej niż 100 m podlegają obowiązkowi oznakowania oraz zgłaszania do właściwego organu służby ruchu lotniczego.

4.2.3. Tereny wyłączone spod zabudowy oraz objęte ograniczeniami w możliwościach rozwoju zabudowy i zagospodarowania

Terenami, dla których w przepisach odrębnych oraz w *Studium* został określony zakaz zabudowy lub ograniczenia w możliwościach rozwoju zabudowy i zagospodarowania są:

- tereny lasów (ZL) - zgodnie z ustaleniami szczegółowymi dla terenów leśnych (pkt 4.2.1.);
- grunty rolne najwyższych klas (klasy I - III) położone w granicach terenów nieprzeznaczonych do zabudowy i zainwestowania - zgodnie z przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych;
- przeważająca część terenów rolnych (R) i terenów zieleni (ZR) - zgodnie z ustaleniami szczegółowymi dla tych terenów (pkt 4.2.1.);
- strefy ochrony sanitarnej cmentarzy w odległości 50 m od granic cmentarza - ograniczenie dotyczy zabudowy mieszkaniowej, zakładów produkujących artykuły żywności bądź zakładów przechowujących artykuły żywności, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. z 1959 r. nr 52, poz. 315);
- strefy potencjalnego przekroczenia dopuszczalnego poziomu promieniowania elektromagnetycznego od napowietrznych linii elektroenergetycznych, zgodnie z przepisami o ochronie środowiska. Od linii elektroenergetycznych niskiego napięcia ustala się strefę techniczną o szerokości 2 m (od skrajnych przewodów roboczych), od linii elektroenergetycznych średniego napięcia ustala się strefę techniczną o szerokości 6 m (od skrajnych przewodów roboczych), od linii napowietrznych elektroenergetycznych wysokiego napięcia strefę techniczną o szerokości 14,5 m (od skrajnych przewodów roboczych). W strefach bezpieczeństwa jak wyżej:
 - nie należy wznosić budynków i użytkować tereny w sposób, który mógłby zagrażać bezpieczeństwu przebywających w ich sąsiedztwie ludzi;
 - nie należy sadzić drzew, które podczas wzrostu mogą zbliżyć się do przewodów roboczych linii na odległość mniejszą niż 5 m lub w przypadku upadku w kierunku linii mogą zbliżyć się na odległość mniejszą niż 1 m;
 - dopuszcza się rolnicze użytkowanie stref przy odpowiednim ograniczeniu rodzaju i wysokości upraw oraz innych form użytkowania terenu.

4.3. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji oraz obszary zdegradowane

Terenami wymagającymi **przekształceń** są obszary zainwestowane, lecz zdegradowane pod względem funkcjonalnym i przestrzennym (m.in. ze względu na brak wykorzystania i użytkowania) oraz obszary niewykorzystane, niezagospodarowane i niewłaściwie użytkowane, które obniżają jakość przestrzenną otoczenia. Obszary te powinny podlegać przekształceniom funkcjonalnym oraz zmianie zagospodarowania. Do obszarów wymagających przekształceń, należą:

- zdewastowane obiekty mieszkalne, obiekty zaniechanej działalności usługowej i produkcyjno - usługowej oraz dawne tereny kolejowe;
- tereny przemysłowe skupione w północnej części miasta (teren cementowni Wiek).

Terenami wymagającymi **rehabilitacji (lub rewaloryzacji)** są obszary zabudowane i zagospodarowane o znacznych walorach kulturowych, które są silnie zdewastowane i zaniedbane lub też użytkowane w sposób nieodpowiedni. Działania rehabilitacyjne winny polegać na przywróceniu tym obiektom i terenom należytej wartości użytkowej i technicznej, odpowiadającej ich wysokim walorom kulturowym oraz zapewniającej ochronę dziedzictwa kulturowego, przy czym działania te winny w pełni być podporządkowane wymogom konserwatorskim (w przypadku zaistnienia takiej konieczności). Do obszarów wymagających rehabilitacji należą:

- obszary historycznych układów urbanistycznych miasta Ogrodzieniec oraz Podzamcza;
- obszary historycznych układów ruralistycznych wsi Giebło, Mokrus, Kielkowice Stare oraz Ryczów (ze szczególnym zwróceniem uwagi na teren wokół ostańca przy OSP)
- teren dawnego ośrodka wypoczynkowego „Krępa”
- zespół mieszkalnictwa wielorodzinnego „Firlej” przy ulicy Kościuszki w Ogrodzieńcu.

Pojęcie **rekultywacji** odnosi się do przywrócenia terenom zniszczonym działalnością człowieka ich pierwotnego charakteru. Terenami wymagającymi rekultywacji są obszary otwarte, silnie **zdegradowane** pod względem przyrodniczym i krajobrazowym. Przy niwelacji terenu powinno się używać wyłącznie rodzimego materiału oraz zakazuje się składowania jakichkolwiek odpadów. W gminie Ogrodzieniec obszarami wymagającymi rekultywacji są:

- obszar w południowej części Ogrodzieńca - Świertowiec;
- tereny dawnej działalności wydobywczej skupione w północnej części obszaru miasta Ogrodzieniec.

W granicach miasta i gminy Ogrodzieniec nie wyznacza się obszarów wymagających **remediacji**.

4.4. Obszary rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW

[W granicach gminy Ogrodzieniec wyznacza się obszary, na których dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW. Obszary, na których przewiduje się rozmieszczenie tych urządzeń są określone na Rysunku 2 - *Kierunki zagospodarowania przestrzennego* - i obejmują tereny oznaczone symbolem IF, przewidziane dla lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wraz z ich strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów, za wyjątkiem urządzeń wytwarzających energię z wiatru oraz biogazowni.

w przypadku lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wymagane będzie sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przy uwzględnieniu wytycznych niezbędnych do określania lokalizacji obiektów w odniesieniu do:

- minimalnych odległości od zabudowy związanej ze stałym pobytem ludzi,
- zapewnienia dojazdu i obsługi w stacje transformatorowe WN/SN,
- możliwości przyłączenia do istniejących linii elektroenergetycznych elektrowni w gminie Ogrodzieniec.]¹

4.5. Obszary przestrzeni publicznych

W niniejszym *Studium* wyznacza się obszary przestrzeni publicznych w miejscowościach:

- **miasto Ogrodzieniec** - plac Wolności, plac przykościelny przy ul. Kościuszki, plac Piłsudskiego, park miejski przy ul. Kościuszki (naprzeciw cementowni „Wiek”) oraz plac u zbiegu ulic Narutowicza i Kościuszki;
- **Podzamcze** - plac Jurajski wraz z ulicą Zamkową;
- **Gieblo** - obszar założenia dworsko-parkowego wraz z placem przy ulicy Edukacyjnej;
- **Ryczów** - place u styku ulic: Grochowieckiej / Ogrodzienieckiej, Armii Krajowej / Leśnej i Armii Krajowej / Końcowej oraz plac przy Ochotniczej Straży Pożarnej;
- **Mokrus** - staw wraz z otoczeniem przy ul. Leśnej.

W ramach wskazanych przestrzeni publicznych należy szczególnie dbać o formę architektoniczną obiektów oraz ich kompozycję urbanistyczną poprzez:

- modernizację placów, uzupełnienie ich w obiekty małej architektury;
- rewaloryzację zabytkowego parku podworskiego w Gieble;
- zachowanie pierzei, osi dróg oraz istniejących dominant;
- zachowanie, pielęgnację i tworzenie nowych obszarów zieleni urządzonej;

¹ Zmiana nr 1 studium uchwalona Uchwałą NrRady Gminy Ogrodzieniec z dniar.

- szczególne uwzględnienie potrzeb pieszych w realizacji układów komunikacyjnych.

4.6. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne

Terenami zamkniętymi w rozumieniu ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne są tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określone przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych.

W granicach gminy znajdują Ogrodzieniec nie znajdują się tereny zamknięte.

4.7. Obszary funkcjonalne

Według koncepcji Zagospodarowania Przestrzennego Kraju obszar funkcjonalny to obszar szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej lub występowania konfliktów przestrzennych wskazanych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa lub określonych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Obszar funkcjonalny jest zwartym układem przestrzennym składającym się z funkcjonalnie powiązanych terenów, charakteryzujących się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywanymi, jednolitymi celami rozwoju.

Według Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego, obszar gminy Ogrodzieniec wchodzi w skład centralnego obszaru funkcjonalnego, którego centrum stanowi Metropolia Górnośląska. Gmina Ogrodzieniec należy do pośredniego obszaru funkcjonalnego Metropolii Górnośląskiej. Lokalnym ośrodkiem rozwoju dla gminy Ogrodzieniec jest Zawiercie.

W granicach gminy nie wyznacza się obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym.

4.8. Zabezpieczenie wymogów obronności i bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa powszechnego

Potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa zostały w *Studium* uwzględnione poprzez ustalenie:

- kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów;
- kierunków i wskaźników dotyczących zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz terenów wyłączonych z zabudowy;
- kierunków rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- obszarów, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- obszarów, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa;
- granic terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.

W celu zabezpieczenia wymogów obronności i bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa powszechnego dodatkowo wskazuje się:

- konieczność zapewnienia ochrony sanitarnej wody pitnej w strefach ujęć wód podziemnych oraz studni kopanych z zabezpieczeniem ich ochrony przed zanieczyszczeniami i skażeniami;
- racjonalną i oszczędną eksploatację wód;
- dostosowanie istniejącej i projektowanej sieci wodociągowej do działań w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń poprzez np. uzbrojenie sieci wodociągowej w hydranty naziemne lub odpowiednie zbiorniki wodne z możliwością wykorzystania ich dla celów przeciwpożarowych;
- zapewnienie stref ochronnych wzdłuż głównych sieci uzbrojenia;
- utrzymanie w gotowości do użycia specjalistycznego sprzętu, materiałów i środków technicznych w razie zaistnienia potencjalnego ryzyka;
- współpracę komórek organizacyjnych Urzędu Gminy ze służbami, inspekcjami, strażami oraz organizatorami w celu zapewnienia bezpieczeństwa imprez masowych.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji

5.1. Transport drogowy

Sieć drogowa gminy Ogrodzieniec tworzy system, na który składa się:

- **podstawowy układ komunikacyjny**, zapewniający połączenia o charakterze zewnętrznym, tworzony przez drogi wojewódzkie oraz drogi powiatowe;
- **uzupełniający układ komunikacyjny**, zapewniający gminie połączenia wewnętrzne oraz pełną obsługę terenów zabudowanych i planowanych do zabudowy, obejmujący drogi gminne klasy dojazdowej oraz pozostałe drogi.

Ponadto wskazane w *Studium* drogi publiczne rozróżniono na:

- **drogi istniejące**, którymi są drogi publiczne (wojewódzkie, powiatowe, gminne) o ustalonej klasie;
- **drogi projektowane**, na które składają się: fragment drogi krajowej nr 78, obwodnica Ogrodzieńca, drogi lokalne i dojazdowe wskazane w obowiązujących na terenie gminy miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Zakłada się obsługę komunikacyjną poprzez:

- fragment drogi krajowej klasy - GP,
- drogi wojewódzkie klasy - G,
- drogi powiatowe klasy - Z, L,
- planowaną obwodnicę miasta Ogrodzieniec klasy - G,
- drogi gminne klasy - L, D,
- [tereny obsługi komunikacji - KP.]¹

Gmina Ogrodzieniec jest obsługiwana przez komunikację kołową. Głównym elementem układu komunikacyjnego stanowią drogi wojewódzkie nr 790 i 791. W granicach gminy planowana jest budowa drogi krajowej nr 78 relacji Siewierz - Szczekociny, która będzie przebiegać przez miejscowość Fugasówka. Połączenie drogi krajowej nr 78 z istniejącym

¹ Zmiana nr 1 studium uchwalona Uchwałą NrRady Gminy Ogrodzieniec z dniar.

układem komunikacyjnym zostanie zrealizowane poprzez węzeł drogowy planowany częściowo w miejscowości Fugasówka. W związku z jego realizacją ulegnie przebudowie obecny układ drogowy ulic Reja i Poniatowskiego (oznaczonych na Rysunkach 2 i 3 *Studium* jako KDD) w sposób dostosowujący go do obowiązujących przepisów. Realizacja tej drogi nie wpłynie jednak znacząco na zmniejszenie ruchu na drogach wojewódzkich. Rozwiązaniem, które odciąży ruch w centrum gminy jest budowa planowanej obwodnicy miasta Ogrodzieniec. Planowana obwodnica będzie miała za zadanie przejąć ruch tranzytowy, który z roku na rok rośnie i tym samym wpływa na pogarszanie się bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz stanu środowiska naturalnego w gminie. Układem wspomagającym i zapewniającym połączenie z drogami wojewódzkimi są drogi powiatowe klasy Z i L oraz drogi gminne.

W zakresie rozwoju układu komunikacyjnego należy uwzględnić i zwrócić uwagę na:

- Zabezpieczenie rezerw terenowych dla budowy projektowanej drogi krajowej nr 78 Siewierz - Szczekociny. Realizacja drogi nr 78 w granicach gminy Ogrodzieniec poprawi jej dostępność komunikacyjną, a także stworzy szansę na uzyskanie większego standardu obsługi komunikacyjnej nowych, potencjalnie rozwojowych terenów w otoczeniu gminy. Połączenie drogi krajowej nr 78 z istniejącym układem komunikacyjnym zostanie zrealizowana poprzez węzeł drogowy w miejscowości Fugasówka;
- Realizację planowanej obwodnicy dla miasta Ogrodzieniec zgodnie z Rysunkiem 2 - *Kierunki zagospodarowania przestrzennego* oraz Rysunkiem 3 - *Kierunki rozwoju systemu komunikacyjnego*;
- Podjęcie działań usprawniających i poprawiających bezpieczeństwo ruchu drogowego na drogach wojewódzkich głównie w centrum miasta Ogrodzieniec;
- Podniesienie standardów technicznych dróg powiatowych poprzez budowę chodników wzdłuż tych dróg oraz przebudowę dróg, które wymagają zmiany parametrów technicznych;
- Budowę, przebudowę i modernizację dróg gminnych. Inwestycje te powinny przede wszystkim dotyczyć:
 - budowy nowych dróg oraz nowych odcinków dróg istniejących zgodnie z obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego,
 - budowy nowych odcinków chodników w ciągach dróg, a także wykonanie nowych nawierzchni,
 - remontów dróg dojazdowych do gruntów rolnych prowadzących do pól,
 - modernizacja złych nawierzchni dróg i ulic.

Zabezpieczenie dogodnych połączeń komunikacyjnych, zmniejszenie uciążliwości ruchu samochodowego oraz poprawa bezpieczeństwa drogowego wymaga dodatkowo:

- Zapewnienia obsługi terenów przyległych do drogi krajowej nr 78 wyłącznie za pomocą istniejących lub projektowanych układów lokalnych. Nie należy projektować żadnych nowych włączeń komunikacyjnych tj. skrzyżowań, zjazdów indywidualnych i publicznych z planowanej drogi nr 78;
- Zagospodarowania terenów z uwzględnieniem ponadnormatywnego oddziaływania hałasu akustycznego dla drogi krajowej nr 78, a także zachowania minimalnych odległości

usytuowania obiektów budowlanych (w tym reklam) od krawędzi jezdni zgodnie z obowiązującymi przepisami;

- Poprawa organizacji ruchu na drogach wojewódzkich nr 790 i 791 ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów poprzez wprowadzenie odpowiednich oznakowań pionowych i poziomych oraz zastosowania sygnalizacji świetlnej;
- Remontu, przebudowy i modernizacji nawierzchni dróg wojewódzkich i powiatowych pod kątem zapewnienia wymaganych normatywów technicznych, konstrukcyjnych i nawierzchniowych pod ruch ciężki;
- Właściwej polityki związanej z uporządkowaniem układu komunikacyjnego w zakresie dróg gminnych oraz rozbudową lokalnych i dojazdowych dróg, mającej na celu obsługę nowych terenów budowlanych oraz wyeliminowanie braków dróg, a także zmianę ich niewystarczających parametrów;
- Utwardzenia poboczy oraz sukcesywną realizację chodników i oświetlenia ulicznego, na obszarach zabudowanych oraz wzmożonego ruchu turystycznego;
- Zmiany organizacji ruchu oraz wprowadzenia metod uspokajania ruchu w miejscach wzmożonego ruchu pieszych i turystów, w celu zwiększenia bezpieczeństwa i zapewnienia odpowiedniej obsługi terenów atrakcyjnych turystycznie;
- Budowy niezależnego od układu drogowego, spójnego systemu ścieżek rowerowych i ciągów pieszych, które podniosłyby atrakcyjność terenów gminy, szczególnie posiadających walory turystyczne i rekreacyjne;
- Realizacji i uporządkowania sieci parkingów oraz zapewnienia odpowiedniej liczby miejsc postojowych w miejscach atrakcji turystycznych przy uwzględnieniu odbywających się sezonowych imprez masowych głównie na Zamku Ogrodzieniec. Brak odpowiednich miejsc postojowych powoduje uciążliwość dla uczestników ruchu (turystów oraz mieszkańców Gminy), a także zwiększa zagrożenie dla środowiska naturalnego.

Modernizację istniejących dróg winna poprzedzić koncepcja techniczna określająca szczegółowe parametry stanu istniejącego. Nowe odcinki dróg powinny spełniać podstawowe wymogi w zakresie szerokości w liniach rozgraniczających wg. Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakimi powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. Przy kształtowaniu nowej zabudowy wzdłuż dróg należy uwzględniać usytuowanie budowli w odległości od zewnętrznej krawędzi jezdni wg art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych. Dopuszcza się na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wyznaczenie innych niż na Rysunkach 2 i 3 *Studium* gminnych dróg publicznych i parkingów. Realizacja powyższych ustaleń zapewni uporządkowanie funkcji i spełnienie podstawowych zadań układu komunikacyjnego oraz poprawi bezpieczeństwo ruchu.

5.2. Parkowanie pojazdów

Najbardziej uczęszczanymi miejscowościami w gminie są miasto Ogrodzieniec i Podzamcze. Ze względu na stosunkowo duży ruch turystyczny na terenie gminy oraz na obecność obiektów turystycznych, zwraca się uwagę na brak uporządkowanego systemu parkingowego oraz miejsc parkingowych o odpowiednim standardzie.

Parkingi w centrum miasta Ogrodzieniec zlokalizowane są głównie w miejscach koncentracji usług publicznych i komercyjnych. Są to parkingi publiczne, funkcjonujące cały rok. W Podzamczu występują publiczne parkingi całoroczne oraz sezonowe parkingi na terenach prywatnych posesji.

Dla całej gminy należy zapewnić dostateczną ilość miejsc parkingowych w celu zapewnienia zaspokajającej w pełni potrzeby wynikające ze sposobu użytkowania terenów.

Miejsca parkingowe przeznaczone na potrzeby ruchu turystycznego powinny być urządzone w formie otwartych miejsc postojowych wydzielonych na terenie działki, której dotyczy inwestycja.

Proponuje się rozwój sieci parkingów poprzez wyznaczenie nowych miejsc postojowych w okolicach Zamku Ogrodzienieckiego i Góry Birów, w sąsiedztwie ośrodka Krępa oraz w sąsiedztwie kościołów i cmentarzy w Ogrodzieńcu, Gieble, Ryczowie i Kiełkowicach. [Obszary proponowanych lokalizacji wszystkich parkingów zostały oznaczone w *Studium w terenach obsługi komunikacji oznaczonych symbolem KS, z dopuszczeniem lokalizacji parkingów również w innych terenach przeznaczonych pod zabudowę.*]¹

Dopuszcza się urządzenie ogólnodostępnych miejsc postojowych dla pojazdów w obrębie terenów dróg - pod warunkiem zachowania odpowiednich parametrów technicznych, a także zgody zarządcy dróg.

5.3. Komunikacja zbiorowa

System komunikacji zbiorowej w gminie Ogrodzieniec należy uznać za wystarczający. Postuluje się jednak zwiększenie liczby połączeń z miejscowości leżących na uboczu gminy (Kiełkowice, Mokrus, Giebło, Ryczów, Żelazko-Śrubarnia) w celu poprawy ich dostępności i obsługi komunikacyjnej ich mieszkańców. Do zadań gminy w zakresie komunikacji zbiorowej należeć będzie dbałość o stan techniczny przystanków i wiat autobusowych. Należy również stworzyć i utrzymać sprzyjające warunki dla funkcjonowania lokalnych, indywidualnych przewoźników zapewniających powiązania zarówno wewnętrzne jak i zewnętrzne.

5.4. Ścieżki rowerowe i szlaki turystyczne

Na terenie gminy brakuje rozbudowanej i spójnej sieci ścieżek rowerowych oraz chodników, które zwiększyłyby atrakcyjność turystyczną regionu. Dlatego też proponuje się zwiększenie ilości tras rowerowych. Budowa ścieżek pieszo-rowerowych na terenie gminy powinna służyć mieszkańcom uprawiającym aktywny wypoczynek oraz turystom, licznie przybywającym w rejon Jury Krakowsko-Częstochowskiej. Ścieżki rowerowe powinny stanowić integralną część dla rozwoju i promocji turystyki w tym regionie.

Na terenie gminy wskazuje się na konieczność przewidywania w pasach dróg wojewódzkich i dróg powiatowych pobocza, ścieżki rowerowej lub chodnika, które umożliwią bezpieczne

¹ Zmiana nr 1 studium uchwalona Uchwałą NrRady Gminy Ogrodzieniec z dniar.

poruszanie się rowerzystom i pieszym. W przypadku dróg o dużym natężeniu ruchu oraz klasy technicznej co najmniej Z, postuluje się o zapewnienie separacji ruchu rowerowego od samochodowego. Wzdłuż dróg gminnych ruch rowerowy może pozostać nieoddzielony od samochodowego. Dla wyznaczonych szlaków rowerowych postuluje się konieczność oznakowania oraz zapewnienia możliwości bezpiecznego poruszania się rowerzystom. W przypadku wytyczania nowych szlaków turystycznych należy dążyć do wyeksponowania lokalnych walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych przy jednoczesnym zachowaniu i zapobieganiu ich degradacji. Układ dróg rowerowych oraz szlaków turystycznych, powinien łączyć wszystkie tereny z programem rekreacyjnym gminy.

6. Kierunki rozwoju systemów uzbrojenia technicznego

6.1. Gospodarka wodno-ściekowa

6.1.1. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w wodę

Istniejąca sieć wodociągowa dostarcza wodę do ponad 95% mieszkańców gminy. Łączna maksymalna wydajność eksploatowanych studni przekracza dziewięciokrotnie aktualne zużycie, co pozwala stwierdzić, że zasoby wody są więcej niż wystarczające.

Do głównych zadań samorządu lokalnego na najbliższe lata będzie więc należało utrzymanie, modernizacja, dalsza rozbudowa istniejących systemów wodociągowych oraz ochrona istniejących ujęć wody. Szczegółowe rozwiązania w tym zakresie wskazywane będą w specjalistycznych opracowaniach branżowych.

W niniejszym *Studium* nowe tereny przeznaczone dla zabudowy wyznaczano w głównej mierze w zasięgu istniejącej sieci wodociągowej.

W *Studium* przyjmuje się następujące kierunki rozwoju i funkcjonowania sieci wodociągowej:

- wymóg pełnego uzbrojenia w sieć wodociągową terenów już zurbanizowanych;
- wymóg rozbudowy sieci wodociągowej na terenach przeznaczonych w *Studium* do zabudowy i zainwestowania;
- wymóg przestrzegania przy zagospodarowaniu terenów wszystkich zakazów i nakazów dotyczących stref ochronnych ujęć wód podziemnych;
- wymóg wyprzedzającej lub równoległej rozbudowy sieci wodociągowej w stosunku do realizacji nowej zabudowy;
- nie wyznaczanie nowych terenów budowlanych w strefie sanitarnej cmentarzy – w odległości 50 m od ich granic, przy zachowaniu możliwości przebudowy lub modernizacji już istniejących budynków oraz realizacji nowej zabudowy w terenach już pod nią przeznaczonych - zgodnie z przepisami odrębnymi;
- obowiązek podłączenia do sieci wodociągowej wszystkich korzystających z wody budynków, zlokalizowanych w odległości mniejszej niż 150 m od granic cmentarzy.

6.1.2. Kierunki rozwoju systemów odprowadzania ścieków sanitarnych

Liczba mieszkańców gminy Ogrodzieniec wynosi (według danych PKW z 2014 roku) 9 410 osób. Według danych z ZGK w Ogrodzieńcu w 2014 roku z sieci kanalizacyjnej korzystało 3 050 osób, co stanowi nieco ponad 32% mieszkańców Gminy. Aktualnie siecią kanalizacyjną jest objęta część Ogrodzieńca. Aglomeracja Ogrodzieniec, o równoważnej liczbie mieszkańców 4 050 RLM, została powołana Uchwałą Nr IV/57/15/2014 z dnia 17.04.2014 r. Oczyszczalnia ścieków zlokalizowana jest w Ogrodzieńcu przy ul. Kościuszki 107, o przepustowości $Q_{sr.d.} = 1\ 000\ m^3/d$.

Celem strategicznym rozwoju gospodarki ściekowej powinno być zapewnienie odbioru ścieków ze wszystkich gospodarstw domowych w gminie.

Mając na uwadze zarówno obecną wydajność Gminnej oczyszczalni ścieków $1000\ m^3/dobę$, należy zauważyć że będzie ona w stanie zapewnić obsługę do około 6 500 mieszkańców co stanowiłoby około 70% obecnej populacji gminy. Oznacza to, że konieczne jest przyjęcie rozwiązań uzupełniających. Należy więc liczyć się z koniecznością przygotowania i wdrożenia lokalnych rozwiązań kanalizacyjnych dla pozostałych miejscowości oraz wspierania rozwoju programu budowy oczyszczalni przydomowych dla zabudowy rozproszonej i samotniczej. Szczegółowe rozwiązania w tym zakresie wskazywane będą w specjalistycznych opracowaniach branżowych.

Przyjmuje się następujące kierunki w rozwoju sieci kanalizacji sanitarnej:

- koncentracja terenów inwestycyjnych (w tym zabudowy mieszkaniowej) w obszarze aglomeracji Ogrodzieniec obsługiwanym przez system zbiorowego odprowadzania ścieków do oczyszczalni zapewniających właściwy stopień oczyszczania;
- wymóg rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej na terenach zwartej zabudowy miejskiej;
- w miejscowościach, których podłączenie do gminnej sieci kanalizacyjnej nie jest aktualnie ekonomicznie uzasadnione, należy przewidzieć rozwiązania lokalne, w tym przydomowe oczyszczalnie ścieków;
- do czasu uzyskania możliwości podłączenia do sieci kanalizacji centralnej lub kanalizacji lokalnej dopuszcza się stosowanie rozwiązań indywidualnych w postaci przydomowych oczyszczalni ścieków oraz szczelnych zbiorników bezodpływowych;
- obiekty, z których ścieki odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych, po wybudowaniu sieci kanalizacyjnej winny być do niej podłączone;
- zakaz odprowadzania nieoczyszczanych ścieków do gruntu, wód powierzchniowych i podziemnych;
- odprowadzanie ścieków z zakładów produkcyjnych powinno się odbywać do gminnej sieci kanalizacyjnej lub w oparciu o rozwiązania indywidualne, zgodne z przepisami odrębnymi.

6.1.3. Kierunki rozwoju systemów odprowadzania ścieków deszczowych

Łączna długość obecnie zrealizowanej sieci kanalizacji deszczowej na terenie gminy Ogrodzieniec to około 5 km. Odwadnia ona tereny dróg głównie w mieście, zaś wody opadowe odprowadzane są do zbiornika chłonnego, leżącego przy ulicy Spacerowej.

Przyjmuje się następujące kierunki w rozwoju i funkcjonowaniu systemu odprowadzania ścieków deszczowych:

- rozbudowa i modernizacja istniejącego systemu kanalizacji deszczowej na terenie Aglomeracji Ogrodzieniec,
- rozbudowa i modernizacja istniejącego systemu rowów odwadniających na terenach wiejskich gminy;
- budowa urządzeń podczyszczających ścieki deszczowe z dróg,
- w ramach działek budowlanych dopuszcza się odprowadzanie ścieków deszczowych do gruntu na warunkach określonych w przepisach odrębnych, a na terenach wiejskich gminy budowę niewielkich zbiorników mikroretencyjnych;
- sposób odprowadzania wód deszczowych powinien wykluczać ich stagnację, niekontrolowany spływ do odbiorników oraz na tereny przyległe.

6.2. Gospodarka energetyczna

6.2.1. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w energię elektryczną

Zaopatrzenie w energię elektryczną do odbiorców w gminie Ogrodzieniec odbywać się będzie w oparciu o istniejący układ GPZ - linie elektroenergetyczne, na który składają się

- SE 110/30/15 kV Kądziałów w Zawierciu
- GPZ 110/15/6 kV Zuzanka w Zawierciu
- GPZ 110/15 kV Łazy
- GPZ 110/15/6 kV Ogrodzieniec

oraz linie napowietrzne 30 kV i 15 kV a także kablowe 15 kV.

Moc zainstalowana Głównych Punktów Zasilania jest wystarczająca dla zaspokojenia zapotrzebowania na energię elektryczną. Zakłada się więc jej utrzymanie oraz sukcesywną rozbudowę w razie wystąpienia takiej potrzeby.

Dla poprawy jakości usług i stanu bezpieczeństwa energetycznego gminy przyjmuje się następujące kierunki w rozwoju sieci elektroenergetycznej:

- utrzymanie istniejącej sieci elektroenergetycznej, jej modernizację oraz sukcesywną rozbudowę w razie wystąpienia takiej potrzeby;
- wymóg rozbudowy sieci elektroenergetycznej na terenach przeznaczonych do zabudowy i zainwestowania;

- dopuszcza się budowę sieci elektroenergetycznej zarówno jako sieci napowietrznej, jak i kablowej, przy czym na terenach zurbanizowanych postuluje się stosowanie sieci kablowych;
- dopuszcza się lokalizację nowych stacji transformatorowych słupowych, wolnostojących lub wbudowanych w obiekty kubaturowe;
- dla linii elektroenergetycznej 110 kV wymagany jest pas technologiczny o szerokości 36 m (po 18 m od osi linii w obu kierunkach w rzucie poziomym);
- dla linii elektroenergetycznej 220 kV wymagany jest pas technologiczny o szerokości 50 m (po 25 m od osi linii w obu kierunkach w rzucie poziomym);
- w pasach technologicznych elektroenergetycznych linii przesyłowych najwyższych napięć należy uwzględnić następujące wytyczne:
 - o warunki lokalizacji wszelkich obiektów w pasie technologicznym należy uzgadniać z właścicielem linii,
 - o w pasie technologicznym nie wolno lokalizować budynków przeznaczonych na pobyt ludzi,
 - o pod linią nie należy sadzić roślinności wysokiej - zalesienia terenów rolnych w pasie technologicznym linii mogą być przeprowadzone w uzgodnieniu z właścicielem linii, który określi maksymalną wysokość sadzonych drzew i krzewów,
 - o wszelkie zmiany w kwalifikacji terenu w obrębie pasa technologicznego linii i w jego najbliższym sąsiedztwie powinny być zaopiniowane przez właściciela linii,
 - o dla linii elektroenergetycznych musi być zapewniony dostęp w celu wykonania prac eksploatacyjnych;
- dopuszcza się rozwój alternatywnych źródeł energii:
 - o kolektorów słonecznych - w postaci indywidualnych inwestycji mieszkańców,
 - o ogniw fotowoltaicznych - na terenach oznaczonych symbolem Po, zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - o instalacji do utylizacji odpadów i wytwarzania energii - na terenach PU, zgodnie z przepisami odrębnymi;
 - o mikroinstalacji zasilanych z fotowoltaiki na domach prywatnych i obiektach publicznych;
- rozbudowa sieci elektroenergetycznej powinna umożliwiać odbiór energii wytwarzanej ze źródeł odnawialnych.

Pozyskiwanie energii z odnawialnych źródeł energii - ogniwa fotowoltaiczne:

- wyznacza się obszary, na których mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii (ogniwa fotowoltaiczne) o mocy przekraczającej 100kW - oznaczone na Rysunku 2 - *Kierunki zagospodarowania przestrzennego* - symbolem Po, na których dopuszcza się lokalizację ogniw fotowoltaicznych wraz z niezbędnymi dojazdami, urządzeniami i infrastrukturą techniczną;

- dopuszcza się rozbudowę linii elektroenergetycznych oraz stacji transformatorowych niezbędnych do funkcjonowania ogniw fotowoltaicznych oraz odbioru wytwarzanej przez nie energii przez sieć elektroenergetyczną.

6.2.2. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w gaz

Głównym źródłem zaopatrzenia w gaz ziemny gminy Ogrodzieniec jest gazociąg DN350 - 20 średniego ciśnienia 0,4 MPa relacji Zawiercie - Nowa Huta. Łączna długość sieci gazowniczej w gminie to ponad 90 km, z czego około 59%, przypada na obszar miasta Ogrodzieniec.

Na terenie Miasta i Gminy Ogrodzieniec nie występują obiekty o ograniczonym dostępie do gazu sieciowego. Sieć rozdzielcza na terenie gminy jest bardzo dobrze rozwinięta. Obecnie dostęp do niej posiada ponad 90% mieszkańców Miasta i Gminy Ogrodzieniec. Na terenie gminy nie ma stacji redukcyjno-pomiarowej, redukcja ciśnienia gazu odbywa się za pomocą indywidualnych reduktorów przy budynkach. Jednak jedynie w 9% przypadków kotły gazowe stanowią źródło ciepła.

W Studium przyjmuje się następujące kierunki rozwoju i funkcjonowania systemów zaopatrzenia w gaz przewodowy:

- dalsza rozbudowa sieci dystrybucyjnej; do jej realizacji należy zabezpieczyć rezerwy terenu w liniach rozgraniczających dróg, a jedynie w wyjątkowych przypadkach stosować inne przebiegi przewodów;
- postuluje się zwiększenie udziału gazu przewodowego jako źródła zaopatrzenia w ciepło, czemu mogą służyć zachęty w postaci wdrażania programów modernizacji systemów ogrzewania.

6.2.3. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w ciepło

Na terenie gminy Ogrodzieniec nie występuje zorganizowany system grzewczy. Zaopatrzenie w ciepło odbywa się z indywidualnych kotłowni, które w większości opalane są węglem kamiennym i drewnem. Tego typu rozproszone źródła niskiej emisji powodują w okresach grzewczych znaczny wzrost poziomu zanieczyszczeń w powietrzu.

W przyszłości nie przewiduje się budowy zbiorczego systemu zaopatrzenia w ciepło.

W Studium przyjmuje się następujące kierunki rozwoju i funkcjonowania systemów zaopatrzenia w ciepło:

- zaopatrzenie w ciepło odbywać się będzie w oparciu o źródła lokalne, zasilane gazem przewodowym, olejem lekkim, energią elektryczną, paliwami węglowymi;
- postuluje się stosowanie do ogrzewania alternatywnych, niskoemisyjnych paliw takich jak drewno lub odnawialne źródła energii;
- należy dążyć do zmniejszenia zapotrzebowania na energię cieplną poprzez postępującą termomodernizację budynków;
- zakazuje się pozyskiwania energii cieplnej w sposób mogący znacząco oddziaływać na środowisko oraz zakazuje się stosowania paliw w sposób powodujący przekraczanie dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu.

6.3. Gospodarka odpadami

W związku z nowelizacją ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2017 r. poz. 1289, z późn. zm.) gmina zobowiązana jest do zapewnienia czystości i porządku na swoim terenie oraz tworzenia warunków niezbędnych do ich utrzymania. Rola gmin w zakresie gospodarki odpadami polega między innymi na:

- objęciu wszystkich właścicieli nieruchomości na terenie gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi;
- nadzorowaniu gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym realizacji zadań powierzonych podmiotom odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości;
- ustanawianiu selektywnego zbierania odpadów komunalnych obejmującego co najmniej następujące frakcje odpadów: papieru, metalu, tworzywa sztucznego, szkła i opakowań

wielomateriałowych oraz odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w tym odpadów opakowaniowych ulegających biodegradacji;

- tworzeniu punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób zapewniający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy, w tym wskazaniu miejsc, w których mogą być prowadzone zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych.

W Studium przyjmuje się następujące kierunki w rozwoju i funkcjonowaniu systemu gospodarki odpadami:

- utrzymanie istniejących oraz tworzenie nowych (w miarę pojawiających się potrzeb) punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w liczbie zależnej od potrzeb gminy;
- dalsze zmniejszanie ilości odpadów zmieszanych;
- maksymalne zagospodarowanie odpadów ulegających biodegradacji na terenie gminy, na przykład poprzez zastosowanie technologii kompostowania wespół z odpadami z rozbudowywanej oczyszczalni ścieków, w celu ich późniejszego wykorzystania rolniczego;
- wykorzystywanie właściwości materiałowych i energetycznych odpadów, a w przypadku, gdy odpadów nie można poddać odzyskowi, ich unieszkodliwianie.

Cele i zadania związane z gminną gospodarką odpadami powinny być zgodne z wojewódzkim planem gospodarki odpadami.

6.4. Obsługa telekomunikacyjna

Teren Ogrodzieńca jest dobrze uzbrojony w sieć telekomunikacyjną. Mieszkańcy mają dostęp zarówno do telefonii stacjonarnej, obsługiwanej przez Telekomunikację Polską, jak i do sieci telefonii komórkowych. Maszty telefonii komórkowych zlokalizowane są w pięciu miejscach w Ogrodzieńcu i w jednym w Podzamczu.

W Studium przyjmuje się następujące kierunki rozwoju sieci telekomunikacyjnych:

- rozbudowa linii teletechnicznych powinna następować w formie sieci kablowych i bezprzewodowych, ale z zachowaniem możliwości przebudowy i rozbudowy istniejących linii napowietrznych, ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia łączności do celów alarmowych;
- lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej regulowana jest przez przepisy odrębne, jednakże przy ich lokalizacji należy uwzględnić potrzeby ochrony walorów kulturowych i krajobrazowych gminy.

7. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

7.1. Rolnictwo wraz z rolną przestrzenią produkcyjną

Użytki rolne obejmują około 46,1% powierzchni Miasta i Gminy Ogrodzieniec. Warunki glebowe można określić jako średnie, brak jest gleb I i II klasy. Najlepsze gleby, klasy III i IV, występują w północno-wschodniej części obszaru, w okolicach miejscowości Kiełkowice, Podzamcze (część północna), Giebło, Kolonia Giebło i Gulzów. Najsłabsze gleby, klasy VI, występują w największej ilości okolicach Ryczowa.

Rolną przestrzeń produkcyjną w gminie tworzą tereny rolne oznaczone na Rysunku 2 - *Kierunki zagospodarowania przestrzennego* - symbolem R, w tym położone w dolinach wzdłuż cieków i zbiorników wodnych, a także tereny rolne o szczególnych walorach krajobrazowych oraz tereny zieleni o szczególnym znaczeniu przyrodniczym (ZR).

Głównymi kierunkami kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej są:

- ochrona gruntów rolnych przed rozproszoną zabudową, z wyjątkiem zabudowy zagrodowej;
- intensyfikacja wykorzystania gruntów przeznaczonych do zainwestowania w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- ochrona przed zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze gruntów III klasy bonitacyjnej;
- utrzymanie istniejących zbiorników wodnych, łąk i pastwisk;
- utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania dolin rzecznych jako ciągów naturalnej zieleni łąkowo - pastwiskowej z lokalnymi skupiskami zieleni łąkowej, wraz z możliwością realizacji w ich obrębie zbiorników małej retencji wodnej;
- przeznaczanie pod zalesienie gruntów nieprzydatnych i mało przydatnych dla produkcji rolnej, z uwzględnieniem wymogów ochrony przyrody według przepisów odrębnych;
- utrzymanie i wprowadzanie nowych zadrzewień śródpolnych oraz zachowanie w stanie naturalnym miedz w celu ograniczenia erozji wietrznej gleb;
- ekologizacja rolnictwa;
- udostępnianie terenów rolniczych dla potrzeb rekreacji i turystyki, w tym prowadzenia działalności agroturystycznej.

7.2. Leśnictwo wraz z leśną przestrzenią produkcyjną

Leśną przestrzeń produkcyjną w gminie tworzą rozległe tereny kompleksów leśnych (43,8% powierzchni gminy stanowią lasy), oznaczone na Rysunku 2 - *Kierunki zagospodarowania przestrzennego* - symbolem ZL. Tak wysoki wskaźnik znacznie przekracza lesistość powiatu zawierciańskiego (30,1%) oraz kraju (28,3%). Wśród kompleksów leśnych występują lasy ochronne - wodochronne.

Głównymi kierunkami kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej są:

- utrzymanie istniejących lasów;
- zwiększanie zalesienia na glebach o niskich wartościach rolniczych, w szczególności przyległych do lasów i stanowiących korytarze powiązań przyrodniczych;
- dążenie do wykluczenia z zabudowy terenów leśnych, wyjątek może stanowić zabudowa letniskowa;
- zmniejszanie rozdrobnienia kompleksów leśnych, docelowa wielkość kompleksu leśnego nie powinna być mniejsza niż 5 ha;
- prowadzenie właściwej gospodarki leśnej na terenie lasów wodochronnych oraz w ich otoczeniu, nie powodującej osuszenia tych terenów;
- odbudowa i utrzymanie retencji wodnej w lasach;
- zachowanie dotychczasowej produkcji leśnej i obiektów związanych z prowadzeniem gospodarki leśnej;
- udostępnianie terenów leśnych dla potrzeb rekreacji i turystyki - racjonalne wyposażenie lasów i terenów przyleśnych w małą infrastrukturę turystyczną, wytyczanie ścieżek rowerowych i pieszych - zgodnie z ustaleniami planu urządzenia lasu;

Zgodnie z ustawą o lasach, gospodarkę leśną winno prowadzić się według następujących zasad:

- powszechnej ochrony lasów;
- trwałości utrzymania lasów;
- ciągłości i zrównoważonego wykorzystania wszystkich funkcji lasów;
- powiększania zasobów leśnych.

Na obszarach leśnych powinno prowadzić się trwale zrównoważoną gospodarkę leśną zmierzającą do ukształtowania struktury lasów i ich wykorzystania w sposób i tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania, teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów. Trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według planu urządzenia lasu lub uproszczonego planu urządzenia lasu.

8. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego

Inwestycje celu publicznego stanowią bezpośrednią odpowiedź na różnorodne potrzeby występujące na terenie gminy, zgodne z zakresem zadań samorządu terytorialnego zarówno szczebla gminnego, powiatowego jak i wojewódzkiego, a także organów administracji centralnej.

8.1. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym

W gminie Ogrodzieniec inwestycje o zasięgu lokalnym dotyczyć będą głównie budowy lub modernizacji infrastruktury, której realizacja należy do zadań własnych gminy:

- rozbudowa systemu wodociągowego;
- rozbudowa systemu kanalizacyjnego;
- modernizacja lub budowa dróg gminnych;
- budowa ścieżek pieszo-rowerowych;
- usunięcie azbestowych pokryć dachowych;
- budowa placów zabaw dla dzieci;
- poprawa estetyki osiedli (termomodernizacja, chodniki, place);
- przebudowa zalewu na Krępie.

Szczegółowe ustalenie lokalizacji inwestycji powinno nastąpić w planie miejscowym lub decyzji administracyjnej.

8.2. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

Na terenie gminy Ogrodzieniec planowane inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym obejmują zadania z zakresu rozwoju infrastruktury technicznej i drogowej:

- budowa obwodnicy Zawiercia (w ciągu drogi krajowej nr 78);
- budowa obwodnicy Ogrodzieńca (w ciągu dróg wojewódzkich nr 790 i 791);
- ochrona zasobów wodnych, w tym Głównych Zbiorników Wód Podziemnych;
- wykorzystanie turystyczne walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego obszaru Jury Krakowsko-Częstochowskiej (we współpracy z województwem małopolskim);
- rozwój produktu markowego - turystyka na terenach wiejskich oraz turystyka rekreacyjna, aktywna i specjalistyczna (utworzenie warunków do uprawiania sportów ekstremalnych i innych).
- budowa sieci tras rowerowych wokół atrakcji turystycznych, obiektów wypoczynkowych i noclegowych.

9. Obszary wymagające sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

9.1. Obszary objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

Obszar Miasta i Gminy Ogrodzieniec w całości jest pokryty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, wprowadzonymi na mocy poniższych uchwał:

- Uchwała Nr XL/325/2013 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 28 sierpnia 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ogrodzieniec w obrębie sołectwa Ryczów - część A;
- Uchwała Nr XXXVIII/309/2013 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 29 maja 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania gminy Ogrodzieniec w obrębie sołectwa Ryczów - część B;
- Uchwała Nr XLVI/339/2009 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 28 października 2009 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Ogrodzieniec;
- Uchwała Nr XLVI/340/2009 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 28 października 2009 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ogrodzieniec obejmującego sołectwa: Fugasówka - Markowizna, Giebło, Kolonia Giebło, Gulzów, Kiełkowice, Mokrus, Podzamcze, Ryczów, Ryczów Kolonia, Żelazko - Śrubarnia z wyłączeniem terenów objętych planami uchwały po roku 1995 r. - w obrębie sołectwa Ryczów Kolonia;
- Uchwała Nr XXXIX/338/2005 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 28 listopada 2005 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ogrodzieniec obejmującego sołectwa: Fugasówka - Markowizna, Giebło, Kolonia Giebło, Gulzów, Kiełkowice, Mokrus, Podzamcze, Ryczów, Ryczów Kolonia, Żelazko - Śrubarnia z wyłączeniem terenów objętych planami uchwały po roku 1995 r.;
- Uchwała Nr XXXVIII/325/2005 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 26 września 2005 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Ogrodzieniec;
- Uchwała nr XLVIII/335/2002 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z 9 października 2002 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego kopalni „Wiek” w Ogrodzieńcu oraz zmiany „Aktualizacji miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ogrodzieniec”;
- Uchwała nr XLII/308/2002 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego kopalni „Wiek” w Ogrodzieńcu;
- Uchwała nr XLII/307/2002 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie zmiany „Aktualizacji miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ogrodzieniec”;
- Uchwała nr XXXVII/286/2001 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 16 listopada 2001 r. w sprawie zmiany „Aktualizacji planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ogrodzieniec”;

- Uchwała nr XXXVII/283/2001 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 16 listopada 2001 r. w sprawie zmiany „Aktualizacji planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ogrodzieniec”;
- Uchwała nr XXVII/282/2001 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 16 listopada 2001 r. w sprawie zmiany „Aktualizacji planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ogrodzieniec”.

9.2. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Obszarami, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego są:

- obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości,
- obszary przestrzeni publicznej.

W *Studium* nie wyznaczono obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości. Wyznaczone w *Studium* obszary przestrzeni publicznej są objęte obowiązującymi planami miejscowymi. Tak, więc w obszarze gminy nie wskazuje się obszarów, na których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

9.3. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Gmina Ogrodzieniec w całości pokryta jest obowiązującymi planami miejscowymi. Z uwagi na wprowadzone w *Studium* niewielkie zmiany w stosunku do obowiązujących planów miejscowych, wskazane jest dokonanie punktowych zmian tych planów.

Dla obszarów wskazanych na rysunku Studium jako *tereny wyznaczone do szczególnego określenia warunków zagospodarowania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego* wymaga się określenia szczegółowych zasad zagospodarowania terenów w miejscowych planach. Tereny te ze względu na lokalizację na obszarach cennych krajobrazowo i kulturowo są szczególnie narażone na działania negatywnie przekształcające unikalny krajobraz jurajski charakterystyczny dla gminy Ogrodzieniec, który wymaga zapewnienia ochrony poprzez ustalenia planów.

Tereny wskazane do szczegółowych analiz i opracowań w ramach miejscowych planów:

- Podzamcze – obszar Wzgórza Zamkowego wraz z ulicą zamkową, placem Jurajskim; południowa pierzeja ulicy Wojska Polskiego oraz wschodnia pierzeja ulicy Krakowskiej wraz z ulicą Bonerów; obszar wokół Góry Birów od strony ul. Partyzantów;
- Ryczów - ulica Leśna – otoczenie ostańca Babia Góra, północny wjazd do Ryczowa – otoczenie ostańca Czubatka, ulica Basztowa i otoczenie Strażnicy, zachodni wjazd do Ryczowa od strony Żelazka wraz z widokiem na ostańce Grochowiec i Pański Kierz;
- Żelazko i Śrubarnia – tereny położone przy drodze powiatowej P1723.

10. Uzasadnienie i synteza ustaleń *Studium*

Niniejszy dokument powstał w oparciu o zapisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. oraz w oparciu o treść przepisu wykonawczego, jakim jest Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2004 r., Nr 118, poz. 1233). W trakcie prac nad *Studium* korzystano także z dokumentów wymienionych w Rozdziale 1.2. *Materiały wyjściowe - Tom I Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy Ogrodzieniec*.

Ustalenia kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Ogrodzieniec zostały opracowane w oparciu o wspomniane wyżej dokumenty strategiczne i szczegółowe, obowiązujące przepisy prawa oraz wnioski wynikające z analizy uwarunkowań stanu istniejącego, w tym dotychczasowej polityki przestrzennej miasta wyrażonej zwłaszcza w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Gmina i Miasto Ogrodzieniec w całości są objęte obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, których ustalenia, w wyniku sporządzenia nowego *Studium*, będą wymagały punktowych zmian. Istotne dla wyznaczenia kierunków zagospodarowania gminy były wnioski wynikające z analizy uwarunkowań, w tym szczegółowych inwentaryzacji całego terenu gminy przeprowadzonych przez Wykonawcę w sierpniu i wrześniu 2014 r. oraz marcu 2015 r.

Studium jest dokumentem sporządzonym dla całego obszaru gminy. Głównym jego celem jest określenie polityki przestrzennej oraz kierunków zagospodarowania przestrzennego. Określenie polityki przestrzennej należy rozumieć, jako formułowanie celów w zakresie zagospodarowania przestrzennego oraz sposobów ich osiągnięcia z uwzględnieniem istniejących uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego.

Krajobraz obszaru gminy Ogrodzieniec cechuje szczególna atrakcyjność, gdzie zasoby kulturowe krajobrazu w połączeniu z krajobrazem przyrodniczym decydują o jego unikalnym charakterze i nieprzeciętnych walorach przestrzennych i kompozycyjnych. Na tę szczególną atrakcyjność składają się przede wszystkim urozmaicone i malownicze wzgórza skaliste, ostańce i jaskinie, a także duże przestrzenie leśne oraz zabytki kultury, wyróżniające i podnoszące walory krajobrazu - zamek i strażnica, kościoły, kapliczki przydrożne, a także charakterystyczna dla tego regionu zabudowa wiejska.

W gminie i mieście Ogrodzieniec zauważa się co roku nieznaczny spadek liczby ludności. W latach 2002 - 2013 liczba mieszkańców zmniejszyła się o 216 osób. Pod względem struktury społeczno-zawodowej gmina charakteryzuje się starzeniem się społeczeństwa. Z roku na rok maleje liczba urodzeń, zaś wzrasta liczba zgonów. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2013 roku wynosił -7,3.

Na podstawie dostępnych danych stwierdza się, że niekorzystne zmiany ludnościowe w gminie wywołane są przede wszystkim ujemnym saldem przyrostu naturalnego. W okresie od 2002 do 2013 roku przyrost naturalny wahał się w granicach od -18 do -69. Najwyższą jego wartość, tj. -18, zanotowana została w roku 2008. Analiza salda migracji w oparciu o zameldowania i wymeldowania w gminie pozwala stwierdzić, że w latach 2002 - 2013 wskaźnik ten przyjmował wartość ujemną, wahając się od -40 do -20.

Miasto i Gmina Ogrodzieniec położone są w funkcjonalnym obszarze rolno - leśnym o słabych warunkach dla rolnictwa. Sytuacja ta przyczynia się do konieczności rozwoju zasad wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich w oparciu o funkcje nierolnicze, skutkiem czego gmina wyróżnia się ponadprzeciętnym zatrudnieniem w działalności pozarolniczej.

Miasto i Gmina Ogrodzieniec cechują się wysokimi walorami środowiska przyrodniczego. Znajduje się tu wiele terenów, które pomimo położenia w niewielkiej odległości od dużych terenów uprzemysłowionych (Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego i Zagłębia Dąbrowskiego), zachowały się w stanie zbliżonym do naturalnego. Elementy przyrodnicze charakteryzują się znacznym zróżnicowaniem przestrzennym, co wyraźnie wpływa na współczesne zagospodarowanie terenu. Elementem charakterystycznym gminy Ogrodzieniec jest jej położenie geograficzne. Obszar gminy leży na terenie Wyżyny Śląsko - Krakowskiej, która dzieli się na Wyżynę Śląską i Wyżynę Krakowsko - Częstochowską, nazywaną potocznie Jurą. Najbardziej wartościowe elementy środowiska przyrodniczego objęte są ochroną prawną jako obszary NATURA 2000 („Ostoja Środkowojurajska” i „Buczyny w Szypowicach i Las Niwiski”), Park Krajobrazowy „Orlich Gniazd” oraz pomnik przyrody „Źródła rzeki Centurii”.

Gmina Ogrodzieniec legitymuje się bardzo bogatą przeszłością historyczną i dziedzictwem kulturowym. Na omawianym obszarze występuje szereg obiektów i zespołów, które posiadają bardzo wysoką wartość kulturową. Na dziedzictwo kulturowe gminy składają się układ przestrzenny miasta Ogrodzieniec, układy ruralistyczne wsi, zespoły zabudowy zabytkowej, zabytkowe obiekty przemysłowe oraz obiekty wojskowe, zabudowa mieszkaniowa o istotnych dla regionu wartościach architektury regionalnej, miejsca historyczne i pamięci narodowej, tereny znaczące w historii gminy i miasta, obiekty sakralne. Gmina Ogrodzieniec leży na szlaku turystycznym „Orlich Gniazd”. Najważniejszym obiektem na terenie gminy jest obszar ruin Zamku Ogrodzienieckiego na Górze Zamkowej w Podzamczu. Jest to jeden z największych zamków na terenie Jury Krakowsko - Częstochowskiej i symbol Gminy. Jest on objęty bezwzględną ochroną konserwatorską poprzez wpis do rejestru zabytków. Poza nim do rejestru zabytków wpisane są trzy inne obiekty na terenie gminy: romański kościół p.w. św. Jakuba w Gieble, renesansowa kapliczka w Podzamczu oraz późnobarokowy kościół p.w. Przemienienia Pańskiego w Ogrodzieńcu.

Istniejący układ przestrzenny miasta i gminy Ogrodzieniec, jest wynikiem historycznych przemian w zagospodarowaniu przestrzennym. Rozwój struktury osadniczej sięga początków państwowości polskiej. Występujące przez stulecia procesy przemian politycznych oraz terytorialnych wpłynęły istotnie na fizjonomię osadnictwa na terenie gminy.

Kierunki zmian zachodzących w obecnym użytkowaniu terenu na obszarze gminy Ogrodzieniec wpływają na stopniową utratę wysokich wartości krajobrazowych. Krajobraz ma wartość promocyjną i kulturową dla danego terenu oraz jest ważnym składnikiem otoczenia ludzkiego warunkującym jakość życia. Wartość krajobrazu ma najczęściej wymiar ekonomiczny - to znaczy ma taką wartość, za jaką uda się go sprzedać. Stąd presja inwestorów na najbardziej atrakcyjne tereny, a ceną tych działań jest szybko postępująca dewastacja krajobrazu i niszczenie ostatnich dzikich zakątków. Ład przestrzenny i wysoka jakość krajobrazu są warunkami konkurencyjności. Wysoka jakość krajobrazu stwarza

podstawy do rozwoju przemysłu turystycznego, ale degradacja krajobrazu może doprowadzić do jego likwidacji.

Podstawą do wyznaczenia w *Studium* terenów przeznaczonych pod zabudowę były obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Wyznaczone w nich tereny nie zostały jeszcze w pełni zainwestowane. W trakcie prac nad projektem *Studium* przeanalizowanych zostało złożonych 341 wniosków, z czego 236 złożonych w ustawowym terminie. W ramach prac projektowych analizie i weryfikacji poddano również ustalenia zawarte w dotychczas obowiązującym *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ogrodzieniec*, które zostało wykonane w 1999 roku i zatwierdzone uchwałą Rady Miejskiej Nr XII/104/99 z dnia 18 sierpnia 1999 r. Do wspomnianego *Studium* sporządzane były cztery zmiany w latach 2007 - 2012. Aktualizując ustalenia dotychczas obowiązującego *Studium* uwzględnić należało nowe formy ochrony przyrody, skorygowaną politykę przestrzenną gminy w zakresie kierunków rozwoju, a także zmiany przepisów prawa.

Zabudowa poszczególnych miejscowości rozwija się wzdłuż dróg różnej kategorii, we wszystkich miejscowościach wykształciły się układy osadnicze tworzące zwartą obudowę ciągów komunikacyjnych. Obecnie zabudowa w gminie Ogrodzieniec przyjmuje głównie formę zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej oraz letniskowej (południowy obszar gminy). Elementem istotnie wpływającym na rozwój struktury osadniczej jest ukształtowany układ komunikacyjny. Przez obszar gminy przebiegają dwie drogi wojewódzkie: nr 791 (Wanaty - Zawiercie - Ogrodzieniec - Kraków) oraz nr 790 (Dąbrowa Górnicza - Ogrodzieniec - Pilica), które są podstawowym szkieletem komunikacyjnym gminy. Generują one ruch na kierunkach północ - południe (droga 791) i wschód - zachód (droga 790). Gmina jest pokryta gęstą siecią dróg lokalnych, w skład których wchodzi drogi powiatowe i gminne. Obecny układ komunikacyjny gminy Ogrodzieniec uznaje się za korzystny dla obsługi wewnętrznej i zewnętrznej gminy. Uzupełniająca się wzajemnie sieć dróg różnych klas zapewnia możliwość dotarcia do wszystkich miejscowości gminnych. Stan większości dróg jest zadowalający. Modernizacji wymagają głównie niektóre skrzyżowania oraz drogi gminne. Przebieg dwóch dróg wojewódzkich przez centrum miasta i gminy Ogrodzieniec oraz brak obwodnicy powoduje znaczne ich obciążenie przez ruch tranzytowy, co przyczynia się do generowania uciążliwości akustycznych.

[10. Uzasadnienie i synteza ustaleń zmiany nr 1 Studium

Niniejszy dokument powstał w oparciu o zapisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. oraz w oparciu o treść przepisu wykonawczego, jakim jest Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2004 r., Nr 118, poz. 1233).

Ustalenia zmiany nr 1 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Ogrodzieniec zostały opracowane w oparciu o wspomniane wyżej dokumenty strategiczne i szczegółowe, obowiązujące przepisy prawa oraz wnioski wynikające z analizy uwarunkowań stanu istniejącego oraz wniosków mieszkańców i właścicieli nieruchomości o zmianę przeznaczenia terenów ustalonych kierunkach studium.

Podstawą Zmiany nr 1 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ogrodzieniec, uchwalonego Uchwałą LI / 390 / 201 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 27 marca 2018 r., jest uchwała nr XI/95/2019 Rady Miejskiej w Ogrodzieńcu z dnia 25 czerwca 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ogrodzieniec.

W trakcie analiz wskazano nowe tereny pod zabudowę, które uwzględniają częściowo liczne wnioski mieszkańców gminy Ogrodzieniec o przekształcenie przeznaczenia nieruchomości. W związku z korzystnymi warunkami i predyspozycjami wyznaczonych, terenów, które zostały wskazane do zabudowy, w obszarach objętych niniejszą zmianą uzasadniony jest dalszy rozwój zabudowy tej zabudowy.

Tab. 7. Zestawienie terenów istniejącej zabudowy i zainwestowania oraz terenów przeznaczonych w *Studium* do zabudowy i zainwestowania

Tereny istniejącej zabudowy i zainwestowane		Tereny przeznaczone w <i>Studium</i> do zabudowy i zainwestowania		Powierzchnia nowych terenów inwestycyjnych [ha]
Oznaczenie funkcji	Powierzchnia [ha]	Oznaczenie funkcji	Powierzchnia [ha]	
RM, MNR	505,34	MNR	575,20	30,02
MN, MNU	340,05	MNU	366,06	16,32
MW	10,8	MWU	10,8	-
MWU				
ML	9,39	ML	53,07	22,47
ME UT	50,75	UT	95,85	29,30
U UP UK	43,28	U	53,83	8,72
US	66,98	US	73,40	6,42
PU	76,28	PU	85,37	8,80

Źródło: Opracowanie własne.]¹

¹ Zmiana nr 1 studium uchwalona Uchwałą NrRady Gminy Ogrodzieniec z dniar.